Noon

FIRST EXAM - 2025

STD : 12 :

DATE : 04/10/2025

વાણિજ્ય વ્યવસ્થા અને સંચાલન

TIME : 3 HOURS
MARKS : 100

વિભાગ : A

- નીચે આપેલા પ્રશ્ન 1થી 20 હેતુલક્ષી પ્રકારના પ્રશ્નો છે. આપેલા ચાર વિકલ્પ પૈકી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો. (દરેકનો એક ગુણ.) (20)

(1) ઉચ્ચ સપાટી સંચાલનમાં કોનો સમાવેશ થાય છે ?
(A) નિષ્ણાંતો (B) કામદારો (C) અધિકારીઓ (D) સંચાલક મંડળ

(2) સંચાલનની સપાટીઓ કેટલી છે ?
(A) એક (B) બે (C) ત્રણ (D) ચાર

(3) વૈજ્ઞાનિક સંચાલન વિચારધારાના પ્રણેતા કોણ છે ?
(A) લ્યુથર ગ્યુલિક (B) ફેડરીક ટેલર (C) હેનરી ફેયોલ (D) પીટર એફ. ડ્રકર

(4) જો કર્મચારીને તેમની કાર્યક્ષમતાનો યોગ્ય બદલો ન મળે તો શેમાં વધારો થાય છે ?
(A) મજૂર ફેરબદલી (B) મજૂર બઢતી (C) મજૂર ગેરહાજરી (D) મજૂર અપકર્ષ

(5) સંચાલનનું સર્વપ્રથમ કાર્ય જણાવો.
(A) વ્યવસ્થાતંત્ર (B) આયોજન (C) દોરવણી (D) અંકુશ

(6) નીચેનામાંથી કયાં વ્યવસ્થાતંત્રમાં વિભાગ કરતા કાર્યોને વધુ મહત્વ આપવામાં આવે છે. ?
(A) રૈખીક (B) કાર્યાનુસાર (C) અવૈધિક (D) શ્રેણિક

(7) માનવ સંબંધોને આધારે કુદરતી રીતે રચાયેલું માનવ સંબંધોનું જાળું કયા નામે ઓળખાય છે ?
(A) અવૈધિક વ્યવસ્થા તંત્ર (B) રૈખિક વ્યવસ્થા તંત્ર
(C) વૈધિક વ્યવસ્થા તંત્ર (D) શ્રેણિક વ્યવસ્થા તંત્ર

(8) કર્મચારીઓ ધંધાકીય એકમની શું છે ?
(A) મૂડી સમાન છે. (B) જવાબદારી છે. (C) શક્તિ છે. (D) અમૂલ્ય મિલકત છે.

(9) ભરતી પછીનું બીજું કાર્ય કયુંછે ?
(A) બઢતી આપવી (B) પસંદગી કરવી (C) તાલીમ આપવી (D) બદલી કરવી.

(10) નેતૃત્વ અમલ માટે શાનું અસ્તિત્વ હોવું જરૂરી છે ?
(A) નિરીક્ષકો (B) નિયોજકો (C) તાબેદારો (D) સંચાલકો

(11) પ્રયત્નો, પરિણામ તથા સાધનો અને ઉદ્દેશ વચ્ચે સંતુલન સાધવાનું કાર્ય એટલે શું ?
(A) દોરવણી (B) કર્મચારી વ્યવસ્થા (C) સંકલન (D) અંકુશ

(12) જ્ઞાનને અમલમાં મૂકવાની સરળ પદ્ધતિ એટલે શું ?
(A) વ્યવસાય (B) વિજ્ઞાન (C) કળા (D) દોરવણી

(13) સંચાલનના સિદ્ધાંતો એટલે શું ?
(A) અનુભવનો નિચોંડ છે. (B) સંચાલકો નક્કી કરે છે.
(C) પ્રયોગોથી નક્કી થાય છે. (D) મેનેજરો નક્કી કરે છે.

(14) આયોજનનું કાર્ય એટલે શું ?
(A) રોજબરોજનું કાર્ય (B) નિશ્ચિત કાર્ય (C) પસંદગીનું કાર્ય (D) મુશ્કેલ કાર્ય

(15) તળસપાટીએ હુકમ મેળવનાર વ્યક્તિને શું કહેવાય છે ?

(A) તાબેદાર (B) ઉપરી (C) પ્રોજેક્ટ મેનેજર (D) અધિકારી

(16) કયા વ્યવસ્થા તંત્રને લશ્કરી વ્યવસ્થાતંત્ર કહે છે ?

(A) શ્રેણિક (B) કાર્યાનુસાર (C) રૈખિક (D) અવૈધિક

(17) માનવ સંસાધન સંચાલનનું મુખ્ય કાર્ય કયું છે. ?

(A) વેચાણ વૃદ્ધિ (B) ગુણવત્તા અંકુશ (C) કર્મચારી આયોજન (D) ઉત્પાદન

(18) અવૈધિક માહિતી સંચાર મોટાભાગે કયા સ્વરૂપે થાય છે ?

(A) મૌખિક (B) લેખિત (C) લેખિત અને મૌખિક (D) ઔપચારિક

(19) અંકુશનું કાર્ય કઈ સપાટીએ થાય છે ?

(A) દરેક સપાટીએ (B) ઉચ્ચ સપાટીએ (C) મધ્ય સપાટીએ (D) તળ સપાટીએ

(20) સંચાલનનું કયું કાર્ય અંકુશના જન્મદાતા તરીકે ઓળખાય છે ?

(A) વ્યવસ્થાતંત્ર (B) કર્મચારીવ્યવસ્થા (C) આયોજન (D) દોરવણી

વિભાગ : B

- **નીચે આપેલા પ્રશ્ન ક્રમાંક 21 થી 30 સુધીના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ આપો. (દરેકનો 1 ગુણ)** **(10)**

(21) મધ્ય સપાટી સંચાલન બીજા કયા નામથી ઓળખાય છે ?

(22) C.E.O નું વિસ્તૃત રૂપઆપો.

(23) સંચાલનના સિદ્ધાંતો એટલે શું ?

(24) સંચાલનનું પ્રથમ અને અંતિમ કાર્ય જણાવો.

(25) O.R. નું વિસ્તૃત રૂપઆપો.

(26) વ્યવસ્થાતંત્ર એટલે શું ?

(27) કર્મચારી વિનાના વ્યવસ્થાતંત્રને કોની સાથે સરખાવવામાં આવે છે ?

(28) દોરવણીનો અર્થ આપો.

(29) આધુનિક માહિતી સંચારના સાધનો જણાવો.

(30) વિચલન એટલ શું ?

વિભાગ : C

- **નીચે આપેલા પ્રશ્ન ક્રમાંક31થી 47 સુધીના કુલ17 પ્રશ્નો માંથી કોઈ પણ 13 પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો. (દરેકના 2 ગુણ.)** **(26)**

(31) સંચાલનના સપાટીની નામ નિર્દેશન વાળી આકૃતિ દોરો.

(32) સંચાલનથી સમાજને કયા લાભ મળે છે ?

(33) "Rule of Thumb' કોને કહે છે ?

(34) હુકમની એકવાક્યતાનો સિદ્ધાંત જણાવો.

(35) આયોજન ખર્ચાળ છે. શા માટે?

(36) ગૌણ યોજના કોને કહેવાય ?

(37) વિકેન્દ્રીકરણ ક્યારે શક્ય બને છે ?

(38) રૈખિય વ્યવસ્થાતંત્ર કેવા એકમોમાં અનુકૂળ છે ?

(39) પ્રતીક્ષા યાદી એટલે શું ?

13

(40) દ્વાર પર ભરતી એટલે શું ?

(41) વિસ્તૃત રૂપ આપો.

(1) I.I.M. (2) I.I.T.

(42) દોરવણીના તત્વોની યાદી આપો.

(43) સહભાગીદારી એટલે શું ?

(44) અભિપ્રેરણ એટલેશું ?

(45) આયોજન અંકુશનો જન્મદાતા છે. સમજાવો.

(46) અંકુશ કઈ રીતે આંતરિક પ્રક્રિયાગણાય ?

(47) ભરતી અને પસંદગી વચ્ચેનો ભેદ લખો.

વિભાગ : D

- **નીચે આપેલા પ્રશ્ન ક્રમાંક 48 થી 59 સુધીના કુલ 12 પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ 8 પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ આપો. (દરેકના 3ગુણ)** **(24)**

(48) સંચાલન એક વ્યવસાય છે - સમજાવો.

(49) ઉચ્ચ સપાટી સંચાલનના કાર્યો જણાવો. (ગમે તે છ)

(50) સંચાલનની આધુનિક વિચારધારા સમજાવો.

(51) એક ઉપયોગી અને આકસ્મિક યોજના સમજાવો.

(52) સત્તા સોંપણીના મૂળતત્વો વિશે સમજાવો.

(53) કાર્યાનુસાર વ્યવસ્થાતંત્ર રચના સહિત સમજાવો.

(54) તફાવત લાખો : તાલીમ અને વિકાસ.

(55) ''તાલીમ ખર્ચાળ છે, પરંતુ તેની ગેરહાજરી વધુ ખર્ચાળ છે.''- વિધાન સમજાવો.

(56) સારા નેતાના ગુણો જણાવો.

(57) વૈધિક અને અવૈધિક માહિતી સંચારનો તફાવત જણાવો.

(58) 'આયોજન અને અંકુશ એક જ સિક્કાની બે બાજુઓ છે.'- સમજાવો.

(59) 'અંકુશ એ નકારાત્મક કાર્ય નથી' - વિધાનની યથાર્થતા ચકાસો.

વિભાગ : E

- **નીચે આપેલા પ્રશ્ન ક્રમાંક 60 થી 65 સુધીના કુલ 6 પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ 4 પ્રશ્નોના વિસ્તારપૂર્વક જવાબ આપો. (દરેકના 5 ગુણ)** **(20)**

(60) આયોજનની પ્રક્રિયા સમજાવો.

(61) બજાર સંચાલનનો અર્થ આપી તેના કાર્યો સમજાવો.

(62) અવૈધિક વ્યવસ્થાતંત્રના લક્ષણો સમજાવો.

(63) ભરતીનાં આંતરિક પ્રાપ્તિ સ્થાનો સમજાવો.

(64) માસ્લોની જરૂરિયાતોનો અગ્રતાક્રમ સમજાવો.

(65) અંકુશનો અર્થ આપી તેના લક્ષણો સમજાવો.

337

011

Noon

DATE : 11/10/2025

FIRST EXAM - 2025

STD : 12 : આંકડાશાસ્ત્ર

TIME : 3 HOURS

MARKS : 100

વિભાગ : A

નીચેના 1 થી 20 પ્રશ્નો માટે આપેલા વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર લખો. (દરેકનો 1 ગુણ) (20)

(1) એક વસ્તુનો ભાવ આધાર વર્ષની સરખામણીમાં ચાલુ વર્ષમાં 4.5 ગણો વધે છે, ભાવનો સૂચક આંક કેટલો હોય ?

(A) 45 (B) 450 (C) 550 (D)350

(2) કયો સૂચકઆંક લોકોના જીવનધોરણનો ખ્યાલ આપે છે ?

(A) ઔદ્યોગિક ઉત્પાદનનો સૂચકઆંક (B) જથ્થાનો સૂચકઆંક

(C) ફિશરનો સૂચકઆંક (D) જીવનનિર્વાહ ખર્ચનો સૂચક આંક

(3) જો $I_P = I_F$ હોય તો નીચેના પૈકી કયું વિધાન સાચું છે ?

(A) $I_P = 2I_L$ (B) $I_F = \frac{I_L}{2}$

(C) $I_F = I_P = I_L$ (D) $4I_F = I_L$

(4) સૂચકઆંકની રચનામાં કઈ સરેરાશનો શ્રેષ્ઠ સરેરાશ ગણવામાં આવે છે ?

(A) હકારાત્મક મધ્યક (B) સમાંતર મધ્યક

(C) ભારીત મધ્યક (D) ગુણોત્તર મધ્યક

(5) પાશેના સૂચકઆંકનું સૂત્ર મેળવવા વસ્તુઓના ભાવ સાપેક્ષ p_1/p_0 ને ખર્ચનો કયો ભાર આપવામાં આવે છે ?

(A) p_0q_0 (B) p_1q_1 (C) p_0q_1 (D) p_1q_0

(6) વિકિર્ણ આકૃતિમાં બધા જ બિંદુઓ એક જ સુરેખા પર આવેલા હોય તો r ની કિંમત શું થાય ?

(A) 0 (B) 1 અથવા – 1 (C) 0.5 (D) –0.5

(7) સહસંબંધાંક 'r' નો વિસ્તાર શું છે ?

(A) $-1 < r < 1$ (B) 0 થી 1 (C) $-1 \leq r \leq +1$ (D) – 1 થી 0

(8) કાલપિયર્સનના સહસંબંધાંક ગણવાના સૂત્રમાં અંશ શું દર્શાવે છે ?

(A) x અને y ના વિચરણનો ગુણાકાર (B) x અને y નું સહવિચરણ

(C) x નું વિચરણ (D) y નું વિચરણ

(9) જો $\Sigma d^2 = 0$ હોય, તો ક્રમાંક સહસંબંધાંકની કિંમત કેટલી થાય ?

(A) 0 (B) –1 (C) 1 (D) 0.5

(10) ક્રમાંક સહસંબંધની રીતમાં બે ચલના ક્રમાંકોના તફાવતોનો સરવાળો શું થાય ?

(A) 0 (B) – 1 (C) 1 (D) કોઈપણ વાસ્તવિક સંખ્યા

(11) નિયત સંબંધ રેખા કયા બિંદુમાંથી હંમેશા પસાર થાય છે ?

(A) $(\bar{x}, \bar{y})$ (B) $(0, \bar{y})$ (C) $(\bar{x}, 0)$ (D) (0, 0)

(12) y ની x પરની નિયતસંબધ રેખાના કિસ્સામાં અનુમાનની ત્રુટી e શું થાય ?

(A) $y - \hat{y}$ (B) $\hat{x} - \hat{y}$ (C) $x - \hat{x}$ (D) $\hat{y} - \hat{x}$

(13) નીચેના પૈકી કયો વિકલ્પ, બે ચલ વચ્ચેનો વિધેયાત્મક સંબધ દર્શાવે છે ?

(A) સહસબધ (B) નિયતસંબધ (C) મધ્યક (D) વિચરણ

(14) જો y ની x પરની નિયતસંબંધ રેખા $\hat{y} = 10 + 3x$ હોય, તો x = 20 માટે y ની કિંમતનું અનુમાન કેટલું થાય ?

(A) 13 (B) 60 (C) 70 (D) 203

(15) જો r = 0.8 હોય તો સાપેક્ષ ચલના કુલ ચલનો કેટલા ભાગ નિયતસંબંધ મૉડેલ દ્વારા સમજાવી શકાય છે ?

(A) 80 % (B) 64 % (C) 36 % (D) 20 %

(16) મોસમી ઘટકને કારણે સામયિક ચલમાં ક્યા પ્રકારના ફેરફારો થાય છે ?

(A) દીર્ઘકાલીન (B) અનિયમિત (C) નિયમિત (D) શૂન્ય પ્રમાણમાં

(17) 'હડતાલ' ને કારણે કોઈ કંપનીના ઉત્પાદનમાં થયેલો 'ઘટાડો' કઈ વધઘટ દર્શાવે છે ?

(A) યાદચ્છિક (B) વલણ (C) મોસમી (D) એકેય

(18) સામાયિક શ્રેણીનો નિરપેક્ષ ચલ જણાવો.

(A) y_t (B) s_t (C) t (D) x_t

(19) જાન્યુઆરી 2016 થી ડિસેમ્બર2016 સુધીની સામયિક શ્રેણીમાં મેળવેલ વલણનું સમીકરણ $\hat{y} = 30.1 + 1.5t$ હોય તો એપ્રિલ 2016 માટે વલણની કિંમત શોધો.

(A) 30.1 (B) 34.6 (C) 36.1 (D) 33.1

(20) વલણ શોધવાની કઈ રીતથી ટૂંકાગાળામાં પુનરાવર્તન પામતી વધઘટોની અસર સૌથી સારી દૂર થાય છે ?

(A) આલેખની રીત (B) ન્યૂનતમ વર્ગોની રીત રીત

(C) કાર્લ પિયર્સનની (D) ચલિત સરેરાશની રીત

વિભાગ : B

નીચેના 21 થી 30 પ્રશ્નોના જવાબ એક વાક્યમાં આપો. (દરેકનો 1 ગુણ) (10)

(21) આધાર વર્ષ એટલે શું ?

(22) સૂચકઆંકના મૂળભૂત પરીક્ષણોનાં નામ આપો.

(23) સહસંબંધની વ્યાખ્યા આપો.

(24) વિકીર્ણ આકૃતિની મુખ્ય મર્યાદા શું છે ?

(25) નિયત સંબંધાંક શેના પરિવર્તનથી સ્વતંત્ર છે ?

(26) સુરેખ નિયત સંબંધ મૉડેલ જણાવો.

(27) જો y = 5 – 3x એ y અને x વચ્ચેનો સંબંધ દર્શાવે તો r ની કિંમત કેટલી થાય ?

(28) સામાયિક શ્રેણીના ચક્રિય ઘટકને ક્યા સંકેત વડે દર્શાવાય છે ?

(29) સામાયિક શ્રેણી એટલે શું ?

(30) એક વર્ષથી ઓછા સમયમાં પુનરાવર્તન થતી વધઘટો ક્યા ઘટકની અસર દર્શાવે છે ?

વિભાગ : C

નીચેના 31 થી 39 પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. (ગમે તે સાત, દરેકના 2 ગુણ) (14)

(31) વર્ષ 2014 અને વર્ષ 2015 ના જથ્થાબંધ ભાવના સૂચકઆંક અનુક્રમે 177.6 અને 181.2 મળ્યા છે. આ બંને વર્ષના સૂચકઆંકનો ઉપયોગ કરી ફુગાવાનો દર શોધો.

(32) ત્રણ વસ્તુઓના ભાવ સાપેક્ષ આંકમાં થયેલ ટકાવારી વધારો અનુક્રમે 315, 328 અને 390 છે. જો આ વસ્તુઓના મહત્વનું પ્રમાણ 5 : 7 : 8 હોય, તો ભાવનો સામાન્ય સૂચકઆંક ગણો.

(33) જો $I_L = 221.5$ અને $I_P = 222$ હોય, તો I_P શોધો.

(34) કાર્લ પિયર્સનની રીતની ધારણાઓ લખો.

(35) અવલોકનોની 10 જોડ માટે $\Sigma d^2 = 120$ હોય, તો ક્રમાંક સહસંબંધાંકની કિંમત શોધો.

(36) જો $\bar{x} = 30$, $\bar{y} = 20$ અને $b = 0.6$ હોય, તો y ની x પરની નિયત સંબંધ રેખાનો અંતઃખંડ શોધો અને તે રેખાનું સમીકરણ લખો.

(37) જો y ની x પરની નિયતસંબંધ રેખા $\hat{y} = 35 + 2x$ અને cov (x, y) = 50 હોય, તો x નું પ્રમાણિત વિચલન શોધો.

(38) મોસમી ઘટક એ ચક્રિય ઘટકથી કઈ રીતે જુદી પડે છે ?

(39) આલેખની રીતની મર્યાદાઓ જણાવો.

વિભાગ : D

નીચે આપેલા 40 થી 51 પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. (ગમે તે આઠ, દરેકના 3 ગુણ) (24)

(40) કોઈ એક કંપનીના શેરના જાન્યુઆરી 2014ને આધારે જુદા જુદા મહિનાના સરેરાશ બંધ ભાવો અંગેના સૂચક આંક નીચે મુજબ છે. તે પરથી પરંપરીત આધાર સૂચકઆંક ગણો.

મહિનો	જાન્યુઆરી	ફેબ્રુઆરી	માર્ચ	આપ્રિલ	મે	જૂન
અચલ આધારે સૂચક આંક	100	104	105	108	109	127

(41) જીવન નિર્વાહ ખર્ચના સૂચક આંકનો અર્થ આપી તેની રચના કરતી વખતે ધ્યાનમાં રાખવાના મુદ્દાઓ જણાવો.

(42) જો લાસ્પેયર અને પાશેના સૂચકઆંકોના ગુણોત્તર 4 : 5 હોય અને ફિશરનો સૂચકઆંક 150 હોય, તો પાશેનો સૂચકઆંક ગણો.

(43) સહસબંધાંકના ગુણધર્મો લખો.

(44) અવલોકોનોની 9 જોડ માટે નીચેની માહિતી મળે છે.

$\Sigma x = 51$, $\Sigma y = 72$, $\Sigma x^2 = 315$, $\Sigma y^2 = 582$, $\Sigma xy = 408$ આ પરથી સહસબધાંક ગણો.

(45) નોકરી માટે આવેલા પાંચ ઉમેદવારોને ઇન્ટરવ્યૂને આધારે બે નિષ્ણાંતોએ આપેલા ક્રમ (3, 5) , (5, 4) , (1, 2) , (2, 3) અને (4, 1) છે. આ માહિતી પરથી ક્રમાંક સહસંબંધાંક શોધો.

(46) સમજાવો : નિશ્ચાયકતાનો આંક.

(47) જો $\bar{x} = 30$, $\bar{y} = 50$, $r = 0.8$ અને x અને y ના પ્રમાણિત વિચલન અનુક્રમે 2 અને 5 હોય, તો y ની x પરની નિયત સંબંધ રેખા મેળવો.

(48) જો પ્રચલિત સંકેતોમાં $n = 7$, $\Sigma u = 2$, $\Sigma v = 25$, $\Sigma u^2 = 160$ અને $\Sigma uv = 409$ હોય તો y ની x પરની નિયતસંબંધ રેખાનો નિયતસંબંધાંક શોધો અને તેનું અર્થઘટન કરો.

(49) મોસમી ઘટક પર ટૂંકનોંધ લખો.

(50) એક સામાયિક શ્રેણીના ચલ (y) માટેની નીચેની માહિતી પરથી સુરેખ સમીકરણનું અન્વાયોજન કરો.

$n = 4$, $\Sigma y = 270$, $\Sigma ty = 734$

(51) એક વસ્તુની માંગ માટે એક સ્ટોરમાંથી એકત્રિત કરેલ માહિતી નીચે મુજબ છે. ત્રણ માસના ચલિત સરેરાશ વડે વલણ મેળવો.

માસ	જાન્યુ.	ફેબ્રુ.	માર્ચ	આપ્રિલ	મે	જૂન	જુલાઈ
માંગ (એકમો)	15	16	18	18	23	23	20

વિભાગ : E

નીચેના પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. (ગમે તે ત્રણ, દરેકના 4 ગુણ) **(12)**

(52) નીચેની માહિતી પરથી વર્ષ 2013 ને આધાર વર્ષ તરીકે લઈ વર્ષ 2014 ના માટે કુલ ખર્ચની પદ્ધતિથી સૂચકઆંક ગણો

	વર્ષ 2014		વર્ષ 2013
વસ્તુ	જથ્થો	ભાવ (₹)	ભાવ (₹)
ઘઉં	15 કિગ્રા	24	20
ચોખા	10 કિગ્રા	45	40
બાજરી	5 કિગ્રા	20	16
તુવેરદાળ	3 કિગ્રા	90	80

(53) એક જિલ્લાના જુદી જુદી શાળામાંથી પસંદ પામેલા દસ વિદ્યાર્થીઓને તેમની રમતગમત પ્રવૃત્તિ અને સામાન્ય જ્ઞાનના કૌશલ્ય પરથી ક્રમ આપવામાં આવે છે અને તે પરથી ક્રમાંક સહસંબંધાક 0.2 મળે છે. પાછળથી એવું માલુમ પડ્યુ કે એક વિદ્યાર્થીના આ બે ગુણધર્મોના ક્રમાંકોનો તફાવત 2 ને બદલે 3 લેવાઈ ગયો હતો. ક્રમાંક સબસંબંધાંકની સુધારેલી કિંમત શોધો.

(54) એક શહેરમાં કાપડના ધંધામાં કાર્યરત દસ પેઢીનો સરેરાશ વાર્ષિક નફો (લાખ ₹ માં) અને સરેરાશ વાર્ષિક વહીવટી ખર્ચ (લાખ ₹ માં)ની માહિતી નીચે મુજબ છે.

વિગત	નફો (લાખ ₹માં)	વહીવટી ખર્ચ (લાખ ₹માં)
મધ્યક	60	25
પ્રમાણિત વિચલન	6	3
સહવિચરણ = 10.4		

આ પરથી y ની x પરની નિયત સંબંધ રેખા મેળવો.

(55) એક કાપક-ઉત્પાદકની તૈયાર કપડાંની નિકાસ (કરોડ ₹)ની નીચેની માહિતી દર્શાવે છે.

વર્ષ	2010	2011	2012	2013	2017	2015
નિકાસ (કરોડ ₹)	22	25	23	26	20	25

આ માહિતી માટે સુરેખ વલણનું અન્વાયોજન કરો અને 2017ના વર્ષની નિકાસ માટે વલણની કિંમતનું અનુમાન મેળવો.

વિભાગ : F

નીચેના પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. (ગમે તે ચાર, દરેકના 5 ગુણ) **(20)**

(56) ચાર જુદી જુદી વસ્તુઓના વપરાશનો જથ્થો અને કુલ ખર્ચ નીચે મુજબ આપેલ છે. વર્ષ 2013ની સરખામણીમાં વર્ષ 2015ના વર્ષ માટે પાશે અને ફિશરનો સૂચકઆંક ગણો.

	આધાર વર્ષ 2013		ચાલુ વર્ષ 2015	
વસ્તુ	કુલ ખર્ચ	વપરાશ (જથ્થો)	કુલ ખર્ચ	વપરાશ જથ્થો
A	360	60 કિગ્રા	375	25 કિગ્રા
B	160	10 લિટર	416	20 લિટર
C	480	15 કિગ્રા	613.2	6 કિગ્રા
D	336	3 કિગ્રા	400	2.5 કિગ્રા

(57) એક સોસાયટીમાં રહેતા 7 કુટુંબોમાંથી મેળવેલા નિદર્શમાં પિતાની ઊંચાઈ (સેમીમાં) અને તેમના પુખ્ત વયના પુત્રની ઊંચાઈ (સેમીમા)ની નીચે આપેલી માહિતી પરથી સહસંબંધાક ગણો.

પિતાની ઊંચાઈ (સેમી)	170	169	168	167	166	165	164
પુત્રની ઊંચાઈ (સેમી)	172	168	170	168	165	167	166

(57) નીચે આપેલી પતિ અને પત્નીની ઊંચાઈ વિશેની માહિતી પરથી તેમની ઊંચાઈ વચ્ચેનો ક્રમાંક સહસંબંધાંક ગણો.

પતિની ઊંચાઈ (સેમી)	156	153	185	157	163	191	162
પત્નીની ઊંચાઈ (સેમી)	154	148	162	157	162	170	154

(59) કોઈ વસ્તુની માંગ અને તેના ભાવ વિશે એકઠી કરેલી નીચેની માહિતી પરથી માંગની ભાવ પરની નિયત સંબંધ રેખા મેળવો. જો એ વસ્તુનો ભાવ ₹ 40 હોય તો તેની માંગ કેટલી હશે તેનો અંદાજ મેળવો.

ભાવ	38	36	37	37	36	38	39	36	38
માંગ (સો એકમ)	12	18	15	12	17	13	13	15	12

(60) કમ્પ્યુટર બનાવતી એક કંપનીનો નફો (લાખ ₹ માં) નીચે પ્રમાણે છે. આ માહિતી પરથી વલણ માટે ન્યૂનતમ વર્ગોની રીતે સુરેખ સમીકરણ શોધો અને વર્ષ 2017 માટે નફાનું અનુમાન મેળવો.

વર્ષ	2011	2012	2013	2014	2015
નફો (લાખ₹)	31	35	39	41	44

(61) એક દુકાનના માસિક વેચાણ (લાખ ₹ માં)ની નીચેની માહિતી માટે ચાર માસના ચલિત સરેરાશો વડે વલણ શોધો.

માસ	માર્ચ	એપ્રિલ	મે	જૂન	જુલાઈ	ઓગસ્ટ	સપ્ટે.	ઓક્ટો.	નવે.	ડિસે.
વેચાણ (લાખ₹)	5	3	7	6	4	8	9	10	8	9

બપોર

પ્રથમ કસોટી : ૨૦૨૫ તા. ૧૫.૧૦.૨૦૨૫

સમય : ૨ કલાક ધોરણ : ૧૨ – કમ્પ્યૂટર અધ્યયન (૩૩૧) ગુણ : ૧૦૦

- પ્રશ્નપત્રમાં કુલ ૧૦૦ પ્રશ્નો છે અને બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. તથા દરેક પ્રશ્નનો ૧ ગુણ છે.
- આપેલ OMR પત્રક માં પ્રશ્નનો જે સાચો જવાબ હોય તેનાં વિકલ્પ પરના વર્તુળને બોલપેનથી પૂર્ણ ઘટ્ટ કરવાનું રહેશે.

1. Form Properties ડાયલોગ બોક્સમાં ______ લાક્ષણિકતા જોવા મળતી નથી.
   A. Form Name B. Action URL C. Method D. Selection List
2. જો એક થી વધુ વેબપેજની રચના કરી હોય , તેવા કિસ્સામાં પાનાનાં શીર્ષક તરીકે _____ દર્શાવવું જોઈએ.
   A. વેબસાઈટનું નામ B. વેબપેજનું નામ C. A અને B બંને D. એક પણ નહિ
3. Initially Selected વિકલ્પ _____ સાથે જોવા મળે છે.
   A. Radio Button B. Check Box C. Selection List D. Both A and C
4. Page Colors and Background ડાયલોગ બોક્સના _____ વિકલ્પની મદદથી Background ને રંગ આપી શકાય છે.
   A. Reader's Color B. Use Custom Colors
   C. Normal Text D. Background Image
5. Form ઘટક _____ અને ______ નામની લાક્ષણિકતાનો ઉપયોગ કરે છે.
   A. action B. Method C. Both A and B D. None
6. ફોર્મમાં સમાવિષ્ટ તમામ ઘટકોનો સંગ્રાહક _____ ઘટક છે.
   A. Form B. Input C. Text Area D. Select and Option
7. _____ પધ્ધતિ એક સમયે માત્ર માર્યાદિત માહિતી મોકલવાની અનુમતિ આપે છે.
   A. GET B. POST C. SET D. SUBMIT
8. ____ પધ્ધતિમાં વિગતોને HTTP ટ્રાન્ઝેકશન દ્વારા બ્લોક સ્વરૂપે મોકલવામાં આવે છે.
   A. GET B. POST C. SET D. SUBMIT
9. _____ પધ્ધતિમાં વિગતોની લંબાઈ બાબતે કોઈ મર્યાદા નથી.
   A. GET B. POST C. SET D. SUBMIT
10. method લાક્ષણિકતાની પૂર્વનિર્ધારિત કિંમત _____ છે.
    A. GET B. POST C. SET D. SUBMIT
11. _____ પધ્ધતિ ફોર્મમાંથી વિગતો મેળવી, તેને URLના અંતમાં ઉમેરી સર્વરને મોકલી આપે છે.
    A. GET B. POST C. SET D. SUBMIT
12. આપેલ વિકલ્પોના જૂથમાંથી એક વિકલ્પ પસંદ કરવા _____ નો ઉપયોગ થાય છે.
    A. CheckBox B. Text Box C. Radio Button D. Text Area
13. ______ ઓપન સોર્સ IDE નું ઉદાહરણ છે.
    A. KompoZer B. Eclipse C. NetBeans D. All
14. કમ્પોઝરમાં _____ સ્થાનિક અને દુરસ્થિત સર્વર એમ બંને સ્થાને રહેલ ફાઈલોનો ઝડપી ઉપયોગ પૂરો પડે છે.
    A. Site Manager B. Viewer C. Toolbar D. Page Pane
15. _______ મોડમાં કોષ્ટકની સીમા રેખા દર્શાવવામાં આવે છે.
    A. Design B. Normal C. Preview D. HTML Tags

16. Strict DTD માં DTD નું પૂરું નામ _____ છે.

A. Document Type Definition
B. Document Term Direct
C. Direct Type Document
D. Direct Term Document

17. બ્રાઉઝર ઓબ્જેક્ટ પદાનુક્રમમાં રિક્ત સ્થાને _____ આવશે.

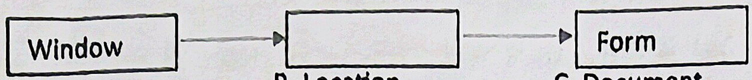

A. History
B. Location
C. Document
D. Anchor

18. Window ઓબ્જેક્ટની પદ્ધતિઓ અને ગુણધર્મો દ્વારા _____ ની વિન્ડોને નિયંત્રિત કરવામાં આવે છે.

A. વેબ બ્રાઉઝર
B. વેબપેજ
C. A and B Both
D. None

19. Document ઓબ્જેક્ટની પદ્ધતિઓ અને ગુણધર્મો દ્વારા ____ ને નિયંત્રિત કરવામાં આવે છે.

A. વેબ બ્રાઉઝર
B. વેબપેજ
C. A and B Both
D. None

20. દસ્તાવેજ ને કેવી રીતે દર્શાવવો તેની વિગતોને _____ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

A. Duplication
B. Decoration
C. Style
D. Attraction

21. CSS ની વાક્ય રચનામાં _____ નામે ઓળખાતા વિશિષ્ટ ચિહ્નોનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે.

A. Selector
B. Property
C. Value
D. Rules

22. ______ એ HTML ઘટક છે, જેના પર આપણે સ્ટાઇલને લાગુ કરવા માંગીએ છીએ.

A. Selector
B. Property
C. Value
D. Rules

23. CSS ની વાક્ય રચના _____ છે.

A. selector{property : value}
B. property{selector : value}
C. selector{value : property}
D. value{selector : property}

24. CSS stylesheet ડાયલોગબોક્સના Text વિભાગમાં _____ વિકલ્પ જોવા મળતો નથી.

A. Font Family
B. Line Height
C. Color
D. Background

25. CSS Stylesheet ડાયલોગબોક્સમાં ______ વિભાગો (Tabs) જોવા મળે છે.

A. General
B. Border
C. Background
D. All

26. _____ એ જાવા સ્ક્રીપ્ટનો વિકાસ કર્યો.

A. Microsoft
B. Sun Microsystem
C. Oracle
D. NetScape

27. HTML માં બનાવવામાં આવેલા વેબપેજ ______ છે.

A. static
B. dynamic
C. rendring
D. None

28. var X=document.js1.name.value; વિધાનમાં ____ ફોર્મનું નામ અને ____ ચલનું નામ છે.

A. js1, X
B. document, name
C. name, value
D. X, js1

29. document.write("welcome"); વિધાનમાં _____ એક પ્રક્રિયા છે.

A. write()
B. document
C. welcome
D. All

30. નિશ્ચિત કાર્ય ને પાર પાડતા પુનઃઉપયોગમાં લઇ શકાય તેવા કોડના બ્લોકને ____ કહે છે.

A. ઘટના
B. Alert
C. વિધેય
D. Document

31. કયું વિધેય લખાણ સ્વીકારે છે અને તેને એલર્ટ બોક્સમાં દર્શાવે છે.

A. hello()
B. validate()
C. alert()
D. None

32. ઉપયોગકર્તા અને વેબપેજ વચ્ચેના સંવાદન દ્વારા _____ ઉત્પન્ન થાય છે.

A. ઘટના – Event
B. Validation
C. Alert()
D. All

33. ઉપયોગકર્તા ફોર્મના કોઈ ઘટક પર ક્લિક કરે ત્યારે _____ ઘટના ઉદ્ભવે છે.

A. Blur
B. Click
C. Change
D. Reset

34. ઉપયોગકર્તા ફોર્મનું ફિલ્ડ પસંદ કરે ત્યારે _____ ઘટના ઉદ્ભવે છે.

A. submit B. select C. reset D. load

35. વિગતોનો સંગ્રહ કરવા માટેના સંગ્રહકને શું કહે છે ?

A. ઘટના B. ઘટના સંચાલક C. ચલ D. પૂર્ણાંક સંખ્યા

36. BOM એટલે શું ?

A. Browse Object Model B. Browser Object Model
C. Binary Object Model D. Binary Optional Model

37. _____ વેબ બ્રાઉઝરનું ઉદાહરણ નથી.

A. ઈન્ટરનેટ એક્સપ્લોરર B. KompoZer C. ગુગલ ક્રોમ D. ઓપેરા

38. _____ વેબસાઈટના આયોજન માટેનો મુદ્દો નથી.

A. પ્રેક્ષકગણ B. હેતુ C. વિષય વસ્તુ D. Creation

39. વેબસાઈટમાં કેવી માહિતી હોવી જરૂરી છે?

A. સંપૂર્ણ અને સુસંગત B. અપૂર્ણ અને સુસંગત
C. સંપૂર્ણ અને વિસંગત D. અપૂર્ણ અને વિસંગત

40. Insert Table ડાયલોગ બોક્સમાં _____ વિકલ્પ જોવા મળતો નથી.

A. Quickly B. Precisely C. Cell D. Table

41. વેબસાઈટમાં એક પાનાં પરથી અન્ય પાનાં પરનું સ્થાનાંતરણ એટલે _____ .

A. નેવિગેશન B. વેબ કાર્ય C. Movement D. None

42. સામાન્ય રીતે વેબસાઈટના હોમપેજને _____ નામ આપવામાં આવે છે.

A. Index.html B. first.html C. learn.html D. home.html

43. Table Properties ડાયલોગ બોક્સમાં Table વિભાગમાં _____ વિકલ્પ જોવા મળતો નથી.

A. Borders and Spacing B. Caption C. Size D. Coding

44. સેલની કિનારી અને તેમાં આવેલ લખાણ વચ્ચેની જગ્યા નિશ્ચિત કરવા _____ નો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે,

A. spacing B. padding C. Border D. Line

45. Image Properties _____ વિભાગ જોવા મળે છે.

A. Location B. Dimensions C. Link D. All

46. ઉપયોગકર્તાના કમ્પ્યૂટરમાં સંગ્રહ કરવામાં આવતા ચાલને _____ કહે છે.

A. કુકી B. purchase C. Sell D. Token

47. નીચેનામાંથી _____ ઓપન સોર્સ IDE છે.

A. Aptana Studio B. Blue Griffon C. Amaya D. આપેલ તમામ

48. _____ અંગ્રેજી, ડચ, જર્મન જેવી ભાષાને સમર્થન કરે છે.

A. Aptana Studio B. Blue Griffon C. Amaya D. આપેલ તમામ

49. _____ HTML, CSS, PHP, Python જેવી ભાષાઓને સમર્થન આપતું IDE છે.

A. Aptana Studio B. Blue Griffon C. Amaya D. આપેલ તમામ

50. ___ XML આધારિત સિસ્ટમ માટેના એડિટર તરીકે વિકાસ પામ્યું છે.

A. Aptana Studio B. Blue Griffon C. Amaya D. આપેલ તમામ

51. _____ ની શરુઆત HTML/CSS એડિટર તરીકે કરવામાં આવી હતી.

A. Aptana Studio B. Blue Griffon C. Amaya D. આપેલ તમામ

52. ઈ – કોમર્સ ની પ્રતિકૃતિ અને તેનાં ઉદાહરણના સંદર્ભમાં જોડકા જોડો.

A. B2B	I. fabmart.com
B. B2C	II. Quikr.com
C. C2C	III. Jeetle.in
D. C2B	IV. tradeindia.com

A. A-IV, B-I, C-II, D-III
B. A-III, B-II, C-I, D-IV
C. A-I, B-II, C-III, D-IV
D. None

53. . ઈ – કોમર્સ નો વિનિયોગ અને તેનાં ઉદાહરણનાં સંદર્ભમાં જોડકા જોડો.

A. www.amazon.com	I . માર્કેટિંગ અને વેચાણ
B. www.irctc.co.in	II. પુસ્તકોની ઓનલાઈન દુકાન
C. www.ebay.com	III. નેટબેન્કિંગ
D.www.onlinesbi.com	IV. ઓનલાઈન હરાજી

A. A-IV, B-I, C-II, D-III
B. A-II, B-I, C-IV, D-III
C. A-I, B-II, C-III, D-IV
D. None

54. _______ પ્રતિકૃતિમાં ગ્રાહક એક સંસ્થા છે, જ્યારે ____ પ્રતિકૃતિમાં ગ્રાહક એક સ્વતંત્ર વ્યક્તિ છે.

A. B2B, B2C B. B2C, B2B C. B2B, C2C D. C2C, B2B

55. એક સરકારી સંસ્થા કે વિભાગ અન્ય સરકારી સંસ્થા કે વિભાગ સાથે વાણિજ્ય રહિત સંદેશાવ્યવહાર કરે તેને _____ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે .

A. G2C B. G2B C. G2G D. None

56. _____ વ્યવસાયી પ્રતિકૃતિ ઈ-ગવનર્ન્સની એક પહેલ છે.

A. G2C B. G2B C. G2G D. None

57. www.gswan.gov.in ______ પ્રતિકૃતિનું ઉદાહરણ છે.

A. G2C B. G2B C. G2G D. None

58. _____ વેબસાઈટ પર ઈન્ટરનેટનો ઉપયોગકર્તા વેચનાર કે ખરીદનાર બની શકે છે.

A. B2B B. B2C C. C2B D. C2C

59. જ્યારે ગ્રાહક દ્વારા ઉત્પાદન કે સેવાની કિંમત નક્કી કરવામાં આવે, ત્યારે ____ પ્રતિકૃતિ અવળી હરાજીને સમાવતી પદ્ધતિ છે.

A. B2B B. B2C C. C2B D. C2C

60. ઈન્ટરનેટ પર ઈ-કોમર્સનો સૌપ્રથમ વિનિયોગ _____ હતો .

A. ઈન્ટરનેટ પર પુસ્તકની દુકાન B. હરાજી C. માર્કેટિંગ D. E-Newspaper

61. ______ ઈ-કોમર્સ નો ફાયદો નથી.

A. 24*7 અવિરત સમય B. ઓછો ખર્ચ C. જૂથ કાર્ય D. ગોપનિયતા

62. ______ ઈ-કોમર્સ ની મર્યાદા છે.

A. પરિવર્તનનો પ્રતિકાર B. પ્રારંભિક ખર્ચ C. વિશ્વાસનો અભાવ D. આપેલ તમામ

63. ઈન્ટરનેટ પર કરવામાં આવતા બેંકના વ્યવહારોને ____ પ્રક્રિયા તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

A. Net Banking B. E-Commerce C. Transaction D. E-Brokerage

64. જુદા જુદા વ્યવસાયી ભાગીદારો વચ્ચે કરવામાં આવતી પ્રવૃત્તિઓને _____ પ્રતિકૃતિ કહેવાય છે.

A. B2B B. B2C C. C2B D. C2C

1

65. ઈ-કોમર્સ સમાજને કયો લાભ પૂરો પાડે છે?

A. આરોગ્યલક્ષી સેવાઓ B. કોઈ પણ સ્થળેથી ખરીદી

C. Distance Learning અને અભ્યાસ D. આપેલ તમામ

66. ઓનલાઈન ખરીદી વખતે ઉપયોગકર્તાએ વસ્તુ મેળવવા માટે _____ આપવી જરૂરી છે.

A. Checking Detail B. Catalogue C. Shipping Detail D. Updating Information

67. સ્થાન આધારિત સેવા અને તેનાં ઉદાહરણના સંદર્ભમાં જોડકા જોડો.

A. સંકટકાળ સેવા	I. ખોવાયેલી મોટરકારની શોધ
B. અનુસંધાન સેવા	II. પોલીસ સંરક્ષણ સહાય
C. માહિતી સેવા	III. એક સ્થળથી અન્ય સ્થળેનું દિશાસુચન
D. નેવિગેશન	IV. ક્રિયાશીલ યલોપેજ

A. A-IV, B-I, C-II, D-III
B. A-II, B-I, C-IV, D-III
C. A-I, B-II, C-III, D-IV
D. None

68. _____ મેળવવા માટે ઈ-કોમર્સની સુરક્ષામાં login અને password એક માર્ગ છે.

A. ગુપ્તતા B. અધિકૃતતા C. અસ્વીકાર D. અખંડિતતા

69. _____ ખાતરી આપે છે કે પ્રાપ્તકર્તા એ જ સંદેશ મેળવે છે, જે પ્રેષક દ્વારા મોકલવામાં આવ્યો હતો.

A. ગુપ્તતા B. અધિકૃતતા C. અસ્વીકાર D. અખંડિતતા

70. _____ નો ઉપયોગ ટેલીફોન વાયરને જોડીને વાર્તાલાપની નોંધ કરવા સમાન છે.

A. છેતરપિંડી B. દુષિત કોડ C. સ્નિફર પ્રોગ્રામ D. આપેલ તમામ

71. _____ એ હયાત વેબસાઇટ પર કરવામાં આવતી ઈલેક્ટ્રોનીક ભાંગફોડીયા પ્રવૃત્તિ છે.

A. સાયબર જંગાલિયત B. દુષિત કોડ C. છેતરપિંડી D. આપેલ તમામ

72. _____ તકનીકમાં હુમલાખોર ત્રાહિત વ્યક્તિ કે વેબસાઈટની ઓળખ ધારણ કરી વ્યવહાર કરે છે.

A. સાયબર જંગાલિયત B. દુષિત કોડ C. છેતરપિંડી D. સ્નિફિંગ

73. જો મૂળ લખાણ "My School" હોય અને key=2 હોય તો ગુપ્ત લખાણ _____ થશે.

A. Nz Tdippm B. Oa Uejqqm C. Lx Rbgnnk D. None

74. એક માહિતીમાં અન્ય માહિતી સંતાડવાની ક્રિયાને _____ કહે છે.

A. ટ્રેડ માર્ક B. સ્ટેગનોગ્રાફી C. સાયબર સ્કવોટિંગ D. સ્વાધિકાર

75. નોંધણી કરાવેલ ડોમેઈન નામ ઉંચી કિમતે કોઈ સંસ્થાને વેચવાની ક્રિયાને _____ કહેવાય છે.

A. ટ્રેડ માર્ક B. સ્ટેગનોગ્રાફી C. સાયબર સ્કવોટિંગ D. સ્વાધિકાર

76. ટ્રેડ માર્કને _____ નિશાની દ્વારા દર્શાવવામાં આવે છે.

A. TM B. SM C. ® D. Given All

77. વોટરમાર્ક એ ડીજિટલ કોડ છે જે ફાઈલના _____ ની ઓળખ આપી શકે છે.

A. ટ્રેડ માર્ક B. સ્ટેગનોગ્રાફી C. સાયબર સ્કવોટિંગ D. સ્વાધિકાર

78. _____ ઉપયોગકર્તાને ક્રેડીટ કાર્ડ તથા વેપારીને ચુકવણીની ખાતરી આપે છે.

A. વેપારી B. ઇશ્યૂઇંગ બેંક C. એક્વાયરીંગ બેંક D. ગ્રાહક

79. ગુપ્ત લખાણને મૂળ લખાણમાં પરિવર્તિત કરવાની કરવાની ક્રિયાને _____ કહે છે.

A. એનક્રિપ્શન B. સાયબર સેલ C. સાયબર સ્કવોટિંગ D. ડીક્રીપ્શન

80. SSL પ્રોટોકોલની રચના કોણે કરી ?

A. Microsoft B. Yahoo C. Google D. NetScape

81. કી-લોગર ____ નું ઉદાહરણ છે.

A. માહિતી જાહેર થવી B. મલવેર C. સ્પામ D. ફિશિંગ

82. ____ માં કોઈ વયસ્ક વ્યક્તિ બાળક સાથે મિત્રાચારી કરીને તેની સાથે ભાવનાત્મક જોડાણ રચે છે.

A. સાયબર બુલીંગ B. સાયબર ગ્રૂમીંગ C. સ્પામ D. ફિશિંગ

83. સુરક્ષિત દ્રશ્યતા દર્શાવતો સંકેત ____ છે.

A. # B. - C. + D. ~

84. નીચેના UML પ્રણાલિગત ક્લાસની રજુઆતના ક્લાસ ડાયાગ્રામમાં રિક્ત સ્થાનની પૂર્તિ કરો.

Class Name
___?___
Visibility Operation

A. Visibility Attribute B. Event C. Object D. Message

85. ____ એ સમાન લક્ષણો ધરાવતાં બહુવિધ ઓબ્જેક્ટનું એક ટેમ્પલેટ છે.

A. ક્લાસ B. ઓબ્જેક્ટ C. ડેટા ફિલ્ડ D. મેથડ

86. ઓબ્જેક્ટને ઓળખવા માટે વપરાતી લાક્ષણિકતાની Attribute ની કિંમતો ____ તરીકે ઓળખાય છે.

A. બિહેવ્યર B. ઓબ્જેક્ટ C. સ્ટેટ D. મેથડ

87. ઓબ્જેક્ટ આધારિત પ્રોગ્રામિંગમાં ઓબ્જેક્ટનું વર્ણન કરતી જુદી જુદી લાક્ષણિકતાઓ ____ તરીકે ઓળખાય છે.

A. સ્ટેટ B. ડેટા ફિલ્ડ C. મેમ્બર D. ફિચર

88. ____ ઓબ્જેક્ટ આધારિત ભાષાનો ગુણધર્મ નથી.

A. એબ્સ્ટ્રેક્શન B. ઇનકેપ્સ્યુલેશન C. પોલિમોર્ફીઝમ D. સ્ટ્રક્ચર પ્રોગ્રામ

89. SetBirthdate(d:int, m:int, y:int) : date વિધાનમાં ____ મેથડનું નામ છે.

A. d:int B. SetBirthdate() C. m:int D. date

90. ____ બિનઈરાદાપૂર્વકની ક્રિયાઓ અને બહારના અન્ય ઓબ્જેક્ટ વડે જરૂર વગરના ડેટાને મેળવવાથી સલામત રાખે છે.

A. એબ્સ્ટ્રેક્શન B. ઇનકેપ્સ્યુલેશન C. પોલિમોર્ફીઝમ D. ઇનહેરિટન્સ

91. ____ એક ખ્યાલ છે જે આંટીઘૂંટી કે ગુંચને છુપાવે છે, તે જે કાર્ય કરે છે , તે જણાવે છે પણ કઈ રીતે કરે છે તે જણાવાતો નથી.

A. એબ્સ્ટ્રેક્શન B. ઇનકેપ્સ્યુલેશન C. પોલિમોર્ફીઝમ D. ઇનહેરિટન્સ

92. ____ એક એવી ટેકનીક છે જે તે વાપરવાના સેતુ અને અમલીકરણને અલગ કરવાના ખ્યાલ પર આધારિત છે.

A. ડેટા-એબ્સ્ટ્રેક્શન B. ઇનકેપ્સ્યુલેશન C. પોલિમોર્ફીઝમ D. ઇનહેરિટન્સ

93. ઓબ્જેક્ટ આધારિત પરિભાષામાં મેથડ બોલાવવાની ક્રિયાને ____ કહેવાય છે.

A. મેસેજ B. ડેટા C. સ્ટેટ D. ફિલ્ડ

880

94. _____ બે ક્લાસ વચ્ચેના ભિન્ન સંબંધને રજૂ કરે છે.

A. કોમ્પોઝિશન B. એગ્રિગેશન C. ઇનહેરિટન્સ D. એબ્સ્ટ્રેકશન

95. જે ક્લાસ ઓનર ક્લાસમાં સમાયેલ છે, તેને _____ નામથી ઓળખવામાં આવે છે.

A. Subject Class B. Part Class C. Whole Class D. Aggregated Class

96. _____ અન્ય હયાત ક્લાસના ગુણધર્મને વારસામાં મેળવીને ઓબ્જેક્ટના નવા ક્લાસને વ્યાખ્યાયિત કરવાના સામર્થ્યનો નિર્દેશ કરે છે.

A. કોમ્પોઝિશન B. એગ્રિગેશન C. ઇનહેરિટન્સ D. એબ્સ્ટ્રેકશન

97. _____ બે ક્લાસ વચ્ચેના અજોડ સંબંધ જણાવે છે.

A. કોમ્પોઝિશન B. એગ્રિગેશન C. ઇનહેરિટન્સ D. એબ્સ્ટ્રેકશન

98. જાવા માટે ____ વધારે યોગ્ય છે.

A. ક્વેરી લેંગ્વેજ

B. પ્રક્રિયાગત પ્રોગ્રામિંગ ભાષા

C. ઓબ્જેકટ આધારિત પ્રોગ્રામિંગ ભાષા

D. આપેલ તમામ

99. ઓબ્જેક્ટ આધારિત પરિભાષામાં હયાત ક્લાસને ____ ક્લાસ કહેવામાં આવે છે.

A. Super Class B. Parent Class C. Base Class D. આપેલ તમામ

100. નીચેનામાંથી _____ દ્રશ્યતા – visibility નો પ્રકાર નથી.

A. અંગત B. સુરક્ષિત C. જાહેર D. સ્ટેટ

=== XXX ===

01

Noon

FIRST EXAM - 2025

STD : 12 : મનોવિજ્ઞાન

DATE : 09/10/2025 **TIME : 3 HOURS**

MARKS : 100

વિભાગ : A

- **નીચેના પ્રશ્નો માટે આપેલા વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર લખો.** **(20)**

(1) ''ધ્યાનની જનની'' તરીકે કોને ઓળખવામાં આવે છે ?

(A) શિક્ષણ (B) જરૂરિયાત (C) ટેવ (D) રસ

(2) કયા મનોવૈજ્ઞાનિકે ગંધના છ (6) પ્રકાર આપ્યા છે ?

(A) જે.બી. વોટ્સન (B) ફ્રોઈડ (C) ઇલિઝાબેથ હરલોક (D) હેનિંગ

(3) સામાન્ય રીતે મનુષ્ય કેટલા સુધીની કંપન સંખ્યાનો અવાજ સાંભળી શકે છે ?

(A) 20 થી 20,000 (B) 70 થી 70,000 (C) 22 થી 22,000 (D) 50 થી 50,000

(4) ત્વચા દ્વારા કેટલા પ્રકારનાં સંવેદનોનો અનુભવ થાય છે ?

(A) ત્રણ (B) નવ (C) બે (D) ચાર

(5) શીખેલી પ્રતિક્રિયાની લુપ્તતાને શું કહે છે ?

(A) પ્રબલન (B) વિલોપન (C) ભેદબોધન (D) સામાન્યીકરણ

(6) પ્રયત્ન અને ભૂલ દ્વારા શિક્ષણના પ્રયોગો કોણે કહેલા ?

(A) પાવલોવ (B) સ્કિનર (C) થોર્નડાઇક (D) વોટ્સન

(7) થોર્નડાઈકના બિલાડી પરના પ્રયોગમાં બિલાડીને કેટલા પ્રયત્ને શિક્ષણ મળ્યું હતું ?

(A) છ (B) બાર (C) ચોવીસ (D) અઢાર

(8) કોહલરે કયા પ્રાણી પર પ્રયોગો કર્યાં હતા ?

(A) ઉંદર (B) બિલાડી (C) કૂતરો (D) ચિમ્પાન્ઝી

(9) બુદ્ધિ અંગેનો ત્રિપરિમાણાત્મક સિદ્ધાંત કોણે દર્શાવ્યો ?

(A) થર્સ્ટન (B) ગિલ્ફર્ડ (C) સ્પીયરમેન (D) ગાર્ડનર

(10) કેટલી બુદ્ધિક્ષમતા ધરાવનાર વ્યક્તિનો સમાવેશ સમાન્ય કક્ષામાં થાય છે ?

(A) 120 થી 130 (B) 90 થી 109 (C) 70 થી 79 (D) 80 થી 89

(11) સ્નેફર્ડ બીને બુદ્ધિ કસોટી અંગ્રેજી ભાષામાં સૌપ્રથમ કોણે આપેલી ?

(A) બીને (B) પ્રો. ટર્મન (C) સાયમન (D) વેક્સલર

(12) બુદ્ધિક્ષમતા માપનનું સૂત્ર કોણે દર્શાવ્યું ?

(A) બીને (B) વેક્સલર (C) સ્ટર્ન (D) રેવન

(13) મનોશારીરિક વર્તનની માનસિક તત્પરતા એટલે શું ?

(A) પ્રક્રિયા (B) મનોવલણ (C) પ્રતિક્રિયા (D) અપેક્ષા

(14) મનોવલણો જન્મજાત નહીં પરતું કેવા હોય છે ?

(A) અપેક્ષિત (B) અનિવાર્ય (C) સંપાદિત (D) કાયમી

(15) માનવીના મનમાં રૂઢ થયેલા ખોટા ખ્યાલોને શું કહે છે ?

(A) મનોવલણ (B) પૂર્વગ્રહ (C) અભિસંધાન (D) સામાજીકરણ

(16) વર્તમાનપત્રો, ટેલિવીઝન, ટેલિફોન, મોબાઈલ, ઇન્ટરનેટ વગેરે શેના સાધનો છે ?

(A) સમૂહ માધ્યમ (B) વેચાણ ઘટાડવા (C) ધ્યાન (D) મનોભાર

(17) માનવજાતને ભારતની અપ્રતિમ ભેટ કઈ છે ?

(A) ધ્યાન અને યોગ (B) સંગીત અને નૃત્ય (C) અભિનય (D) વ્યાયામ

(18) તબીબી સંભાળને કયા પ્રકારનું સંસાધન કહી શકાય ?

(A) ભૌતિક (B) વ્યક્તિગત (C) સામાજિક (D) ઉપલબ્ધ સંસાધન

(19) શારીરિક પ્રતિક્રિયાનું મોડેલ કોણે રજૂ કર્યું ?

(A) હાન્સ સેલીએ (B) લેઝારસે (C) કોલમેને (D) કેનને

(20) આંતરિક સહજ પ્રતિક્રિયા કઈ છે ?

(A) હસવું (B) રડવું (C) દોડવું (D) ચાલવું

વિભાગ : B

- **નીચેના પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યમાં ઉત્તર આપો.** **(10)**

(21) 'કડવો સ્વાદ' જીભનાં કયા ભાગથી પારખી શકાય છે ?

(22) મધ્યકર્ણ અસ્થિઓના નામ આપો.

(23) પ્રશિષ્ટ અભિસંધાનનાં મૂળભૂત ખ્યાલો જણાવો.

(24) કારક અભિસંધાનનો ખ્યાલ કોણે આપ્યો છે ?

(25) શાબ્દિક કસોટી કોને કહેવાય ?

(26) વ્યક્તિગત બુદ્ધિકસોટી કોને કહે છે ?

(27) સામાજિકરણ એ શાની પ્રક્રિયા છે ?

(28) મનોવલણ પરિવર્તનનાં અવરોધકો દર્શાવો.

(29) મનોભારક કોને કહેવાય ?

(30) માનસિક સ્વાસ્થ્ય એટલે શું ?

વિભાગ : C

- **નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 10 નાં ટૂંકમાં ઉત્તર આપો.** **(20)**

(31) ધ્યાનનો આધાર શેના પર છે ?

(32) ધ્યાનનાં લક્ષણો જણાવો.

(33) વિધાયક પ્રબલન એટલે શું ?

(34) શિક્ષણની તરાહો સમજાવો.

(35) કારક અભિસંધાનાં પ્રયોગમાં સ્કીનરપેટીની રચના સમજાવો.

(36) બુદ્ધિ અંગેના આધુનિક સિદ્ધાંતો કયા કયા છે ?

(37) માનસિક વયની વ્યાખ્યા આપો.

(38) આંતર વૈયક્તિક બુદ્ધિની સમજૂતી આપો.

(39) મનોવલણનાં સ્વરૂપનાં ચાર મુદ્દા જણાવો.

(40) પ્રચાર દ્વારા મનોવલણ પરિવર્તનનું ઉદાહરણ જણાવો.

(41) પૂર્વગ્રહો સંપાદિત છે. - સમજાવો.

(42) મનોભારના ઉદગમન સ્થાનો જણાવો.

(43) હતાશાની વ્યાખ્યા આપો.

(44) મનોભારને પહોંચી વળવાની પ્રવિધિઓ જણાવો.

957

વિભાગ : D

- **નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 10નાં મુદ્દાસર ઉત્તર લખો.** **(30)**

(45) શ્રવણ સંવેદનની વિગતવાર સમજૂતી આપો.

(46) નેત્રપટિય વિષમતા સમજાવો.

(47) પ્રત્યક્ષીકરણનાં સંગઠનનાં સિદ્ધાંતમાં સમીપતા અને સમાવેશકતા સમજાવો.

(48) થોર્નડાઈકનો પ્રયોગ સમજાવો.

(49) કોહલરનો ચિમ્પાઝી પરનો એક લાકડી વાળો પ્રયોગ વર્ણવો.

(50) પ્રશિષ્ટ અભિસંધાનમાં 'ઉદ્દીપકનું ભેદબોધન' સમજાવો.

(51) સામાન્ય જનસમુદાયમાં બુદ્ધિલબ્ધિના વર્ગીકરણ (વિતરણ) અને ટકાવારી દર્શાવતું કોષ્ટક જણાવો.

(52) વર્તમાન સમયમાં પ્રતિભાસંપન્ન વ્યક્તિને ઓળખવાની માહિતી મેળવવા કઈ પદ્ધતિઓ પ્રચલિત છે ?

(53) પૂર્વગ્રહ ઘટાડવાની રીતે તરીકે 'બોધાત્મક હસ્તક્ષેપ' સમજાવો.

(54) મનોવલણો જૂથવ્યાપી હોય છે. સવિસ્તાર સમજાવો.

(55) કાયદા દ્વારા પૂર્વગ્રહો ઘટાડી શકાય તે ઉદાહરણ આપી સમજાવો.

(56) મનોભારનાં ઉદ્ગમ સ્થાન તરીકે 'રોજિંદી મુશ્કેલીઓ' સમજાવો.

(57) મનોશારીરિક રોગો તરીકે ડાયાબિટીસ સમજાવો.

(58) માનસિક સ્વાસ્થ્યનું સ્વરૂપ સમજાવો.

વિભાગ : E

- **નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ચારનાં સવિસ્તર ઉત્તર આપો.** **(20)**

(59) ધ્યાનનાં વસ્તુલક્ષી નિર્ધારકો ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

(60) દષ્ટિ સંવેદનની વિગતે સમજૂતી આપો.

(61) સ્કિનરની સમસ્યા પેટીની રચના સમજાવી પ્રયોગ સમજાવો.

(62) પાવલોવે કરેલો શાસ્ત્રીય અભિસંધાનનો પ્રયોગ વર્ણવો.

(63) ગાર્ડનરનો બહુવિધ બુદ્ધિનો સિદ્ધાંત સમજાવો.

(64) પ્રતિભાસંપન્નનાં લક્ષણો વર્ણવો.

957

n

8

Noon

DATE : 04/10/2025

FIRST EXAM - 2025

STD : 12 : તત્વજ્ઞાન

TIME : 3 HOURS

MARKS : 100

વિભાગ : A

- **નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર લખો. (દરેકનો 1 ગુણ) (20)**

(1) અમુક નિશ્ચિત વિધાન માટે વપરાતા A થી Z સુધીના કેપિટલ અક્ષરોને શું કહેવાય છે ?

(A) તાર્કિક કારક (B) વિધાનપરક અચલ (C) વિધાનપરક પરિવર્તી (D) સર્વોપરી કારક

(2) નીચેનામાંથી કયું વિધાન જટિલ દ્વિશરતી છે ?

(A) $(R \leftrightarrow T) \rightarrow H$ (B) $\sim (A \leftrightarrow B)$

(C) $K \vee (J \leftrightarrow L)$ (D) $\sim M \leftrightarrow \sim N$

(3) ત્રણ સાદાં વિધાનોવાળા જટિલ સંયુક્ત વિધાનના સત્યતાકોષ્ટકમાં કેટલી હરોળ હોય છે ?

(A) આઠ (B) છ (C) બે (D) ચાર

(4) નીચેનામાંથી કયું વિધાન રૂપ સ્વ-વ્યાઘાતી છે ?

(A) $p \rightarrow q$ (B) $p \& \sim p$ (C) $p \vee \sim p$ (D) $p \& \sim q$

(5) નીચેનામાંથી દલીલ માટેનું રૂપ ઓળખાવો.

(A) $\sim P \therefore Q$ (B) $P \rightarrow Q$ (C) $\sim p \therefore q$ (D) $p \rightarrow q$

(6) 'બધુ સુંદર છે. માટે, તાજમહેલ સુંદર છે.' આ દલીલ માટેના આ સ્થાનાપત્તિનિર્દેશનનું રૂપ નીચેનામાંથી ઓળખાવો.

(A) $p \therefore q$ (B) $p\&q, \therefore p$ (C) $p \vee q \therefore q$ (D) $p \therefore \sim q$

(7) દલીલમાં આધારવિધાનની સાંખ્યા કેટલી હોય છે ?

(A) બે (B) એક કરતા વધુ (C) એક (D) એક કે તેથી વધુ

(8) આધારવિધાનોને એક જ સમુચ્ચયમાં સાંકળવાથી આધારવિધાન માટેના કેટલા સ્તંભ રચાય છે ?

(A) એક (B) ચાર (C) બે (D) આઠ

(9) MP ને લગતા નિયમના રૂપમાં કયા તાર્કિક કારકનો ઉપયોગ થાય છે ?

(A) V (B) ~ (C) $\rightarrow$ (D) $\leftrightarrow$

(10) જો $P \rightarrow Q$ અને $Q \rightarrow R$ એ બે વિધાનો આપેલાં હોય તો એમાંથી કયા વિધાનને નિષ્પન્ન કરી શકાય છે ?

(A) $P \rightarrow R$ (B) $Q \rightarrow S$ (C) $R \rightarrow P$ (D) $S \rightarrow Q$

(11) વિધિવાચક દ્વિધાનુમાનના રૂપમાં સત્યતાકોષ્ટકની કેટલી હરોળો હોય છે ?

(A) ચાર (B) સોળ (C) આઠ (D) બે

(12) 'Conj' નો નિયમ કયા નામથી ઓળખાય છે ?

(A) સરલીકરણ (B) સોપાધિક સંવિધાન

(C) સમુચ્ચય (D) વૈકલ્પિક સંવિધાન

(13) સંવિધાનમાં પ્રત્યેક પદનો ઉપયોગ કેટલી વાર થાય છે ?

(A) એક (B) બે (C) ત્રણ (D) છ

(14) સંવિધાનના ફલિતવિધાનના ઉદ્દેશ્યપદને શું કહેવાય છે ?

(A) મધ્યપદ (B) સાધ્યપદ (C) વિધેયપદ (D) પક્ષપદ

(15) કઈ આકૃતિમાં મધ્યપદ બંને આધારવિધાનોમાં ઉદ્દેશ્યને સ્થાને હોય છે ?

(A) પહેલી (B) બીજી (C) ત્રીજી (D) ચોથી

(16) ચાર પદવાળાં સંવિધાનમાં કેવા પ્રકારનો દોષ થાય છે ?

(A) પક્ષાતિક્રમ (B) સાધ્યાતિક્રમ

(C) વ્યાવર્તક આધારવિધાનો (D) પદચતુષ્ટય

(17) 'વિશિષ્ટ આનુભવિક હકીકતોનાં નિરીક્ષણ પરથી સર્વદેશી નિયમ તારવવાની માનસિક પ્રક્રિયા' એટલે શું ?

(A) નિગમન (B) વ્યાપ્તિકરણ (C) દલીલ (D) અન્વય પદ્ધતિ

(18) વ્યાપ્તિકરણની પ્રક્રિયામાં શું અનિવાર્ય હોય છે ?

(A) ગર્ભિતાર્થ સંબંધ (B) સર્વનું નિરીક્ષણ

(C) બૌદ્ધિક સાહસ (D) અવાસ્તવિક હકીકતનું નિરીક્ષણ

(19) વૈજ્ઞાનિક વ્યાપ્તિના તાત્ત્વિક આધારો કયા છે ?

(A) કાર્યકારણનો નિયમ (B) પ્રકૃતિની એકરૂપતા

(C) સામાન્યીકરણ (D) A અને B બંને

(20) સાદી ગણનામૂલક વ્યાપ્તિનું લક્ષણ શું છે ?

(A) બૌદ્ધિક સાહસ (B) અનપવાદિત અનુભવ

(C) મર્યાદિત નિરીક્ષણ (D) આ ત્રણેય

વિભાગ : B

- **નીચે આપેલા 21 થી 30 પ્રશ્નોના ઉત્તર એક-બે વાક્યમાં આપો. (દરેકનો 1 ગુણ)** **(10)**

(21) અર્વાચીન તર્કશાસ્ત્ર અન્ય ક્યા નામે ઓળખાય છે ?

(22) '$p \rightarrow q$' એ વિધાન રૂપનું વાચન લખો.

(23) દલીલના પ્રામાણ્યનો નિર્ણય શેના પર આધારિત છે ?

(24) કેવા પ્રકારની દલીલમાં આધારવિધાનો સત્ય હોય તો તેનું ફલિતવિધાન અસત્ય હોય છે ?

(25) HS ના નિયમનું નામ લખો.

(26) સરલીકરણને લગતા નિયમને સંક્ષેપમાં શું કહે છે ?

(27) નિરુપાધિક સંવિધાન કેવા પ્રકારનું અનુમાન છે ?

(28) સંવિધાનના ફલિતવિધાનમાં કયાં પદોનો સમાવેશ થાય છે ?

(29) આલ્ફ્રેડ બેકન સાદી ગણનામૂલક વ્યાપ્તિને શું કહે છે ?

(30) જે.એસ.મિલે પ્રાયોગિક અન્વેષણની કેટલી રીતિઓ આપી છે ?

વિભાગ : C

- **નીચે આપેલા 31 થી 44 સુધીના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 10 (દસ) પ્રશ્નોના સાંક્ષેપમાં જવાબ આપો. (દરેકના 2 ગુણ)** **(20)**

(31) '$\vee$' નું સત્યતાકોષ્ટક રચો.

(32) જટિલ સંયુક્ત વિધાનની વ્યાખ્યા આપો.

(33) સર્વોપરી કારક એટલે શું?

(34) દલીલ માટેનું રૂપ એટલે શું?

(35) અપ્રમાણભૂત દલીલની લાક્ષણિકતા જણાવો.

(36) દલીલનું પ્રામાણ્ય તપાસવા માટે કયો રિવાજ સ્વીકાર્ય છે ?

(37) અનુમાનનો નિયમ એટલે શું?

(38) 'DS' ના નિયમનું કથન અને રૂપ જણાવો.

(39) 'Simp' ના નિયમનું કથન અને રૂપ જણાવો.

(40) નિરુપાધિક વિધાનના બંધારણીય ઘટકો કેટલા છે ? કયા કયા ?

(41) માન્યરૂપવાળા સંવિધાનની બે લાક્ષણિકતા જણાવો.

(42) સંવિધાનની આકૃતિ એટલે શું?

(43) અનિવાર્ય શરત એટલે શું?

(44) અન્વય રીતિનું સૂત્ર લખો.

વિભાગ : D

- **નીચે આપેલા 45 થી 58 સુધીના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 10 (દસ) પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ લખો. (દરેકના 3 ગુણ)** **(30)**

(45) સત્યતાકોષ્ટકની રીતનો ઉપયોગ કરી વિધાન માટેના રૂપનો પ્રકાર નક્કી કરો.

$(p \vee q)$ & $(\sim p \vee \sim q)$

(46) વિધાનપરક અચલ અને વિધાનપરક પરિવર્તી વચ્ચેનો તફાવત જણાવો.

(47) વિધાન માટેનાં તદેવાર્થક રૂપની સમજૂતી આપો.

(48) સત્યતાકોષ્ટકની પ્રત્યક્ષ રીતનો ઉપયોગ કરીને નીચેની દલીલનું પ્રામાણ્ય નક્કી કરો.

$\sim P \rightarrow \sim Q$

$\sim Q$

$\therefore \sim P$

(49) સત્યતાકોષ્ટકની પ્રત્યક્ષ રીતનો ઉપયોગ કરીને નીચેની દલીલનું પ્રામાણ્ય નક્કી કરો.

$A \rightarrow B$

B

$\therefore A$

(50) સત્યતાકોષ્ટકની પ્રત્યક્ષ રીતનો ઉપયોગ કરીને નીચેની દલીલનું પ્રામાણ્ય નક્કી કરો.

A & B

∴ B & A

(51) નીચેની દલીલ પ્રમાણભૂત છે એમ રૂપલક્ષી સાબિતી રચીને સિદ્ધ કરો.

$J \vee$ (J & K)

$J \rightarrow D$

$\sim D$

$\therefore K \vee M$

(52) નીચેની દલીલ પ્રમાણભૂત છે એમ રૂપલક્ષી સાબિતી રચીને સિદ્ધ કરો.

$(A \rightarrow E)$ & $(D \rightarrow F)$

B & $(A \vee D)$

$(E \vee F) \rightarrow (B \vee D)$

$\sim B$

$\therefore D$

Noon

FIRST EXAM - 2025

STD : 12 : સમાજશાસ્ત્ર

DATE : 08/10/2025

TIME : 3 HOURS
MARKS : 100

વિભાગ : A

- નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરીને લખો. (દરેક પ્રશ્નનો 1 ગુણ) **(20)**

(1) વસ્તીનું કદ શેના પર નિર્ભર નથી ?
(A) જન્મ (B) મૃત્યુ (C) લિંગપ્રમાણ (D) સ્થળાંતર

(2) ભારતમાં સૌથી વધુ અનુસૂચિત જનજાતિની વસ્તી ક્યાં જોવા મળે છે ?
(A) લક્ષદ્વીપ (B) મિઝોરમ (C) નાગાલેન્ડ (D) મેઘાલય

(3) ભારતમાં સૌથી વધુ કયા ધર્મના લોકો વસવાટ કરે છે ?
(A) હિંદુ (B) મુસ્લિમ (C) ખ્રિસ્તી (D) શીખ

(4) ભારતનો સર્વોચ્ચ નાગરિક એવોર્ડ ક્યો છે ?
(A) ભારતરત્ન (B) કિર્તિચક્ર (C) દ્રોણાચાર્ય (D) ધ્યાનચંદ

(5) નીચેનામાંથી કઈ નાગરિક ફરજ ગણાય છે ?
(A) લિંગ ભેદભાવ (B) દેશનું રક્ષણ (C) રાજદ્રોહ (D) અસ્પૃશ્યતા

(6) લોકસંસ્કૃતિએ કેવું સર્જન છે ?
(A) વ્યક્તિગત (B) કુદરતનું (C) સહિયારું (D) સ્થાનિક

(7) ગ્રામીણ અર્થવ્યવસ્થા શાના પર આધારિત છે ?
(A) કૃષિ (B) વેપાર (C) ઉદ્યોગ (D) સેવા

(8) આદિવાસી સંસ્કૃતિમાં શાનાં દર્શન થાય છે ?
(A) જીવનરીતિનાં (B) માન્યતાનાં (C) રિવોજોનાં (D) પરંપરાનાં

(9) શીખ ધર્મનું ધાર્મિક પુસ્તક કયું છે ?
(A) ગુરુગ્રંથ સાહેબ (B) કલ્પસૂત્ર
(C) શ્રીમદ્ ભગવદગીતા (D) નવો કરાર

(10) અનુસૂચિત જાતિઓની સૌથી ઓછી વસ્તી કયા રાજ્યમાં છે ?
(A) નાગાલેન્ડ (B) ગુજરાત (C) મિઝોરમ (D) પંજાબ

(11) ભારતે કઇ સાલમાં 'અસ્પૃશ્યતા નાબૂદી કાનૂન' બનાવ્યો હતો ?
(A) ઇ.સ. 1949 (B) ઇ.સ. 1950 (C) ઇ.સ. 1955 (D) ઇ.સ. 2001

(12) આદિવાસીઓની સંખ્યાની દૃષ્ટિએ ભારત વિશ્વમાં કયાં ક્રમે આવે છે ?
(A) તૃતીય (B) દ્વિતીય (C) પ્રથમ (D) ચોથા

(13) 'કુંવરબાઇનું મામેરૂ' યોજના ક્યાં વિભાગમાં સમાવિષ્ટ છે ?
(A) સામાજિક ન્યાય અને અધિકારતા (B) આર્થિક
(C) શિક્ષણ (D) આરોગ્ય અને પરિવાર કલ્યાણ

(14) મહિલા રાષ્ટ્રીય પંચ કાનૂન કઈ સાલમાં ઘડાયો ?
(A) ઈ.સ. 1990 (B) ઈ.સ. 1954 (C) ઈ.સ. 1955 (D) ઈ.સ. 1971

(15) ઈ.સ. 2011 ની વસ્તી ગણતરી પ્રમાણે ભારતમાં લિંગપ્રમાણ કેટલું છે ?
(A) 972 (B) 954 (C) 940 (D) 918

(16) સંસ્કૃતિના મુખ્ય કેટલાં પાસાં હોય છે ?
(A) એક (B) બે (C) ત્રણ (D) ચાર

(17) ભારતમાં મહિલા સશક્તિકરણ માટેની નીતિ કયારે ઘડાઈ ?
(A) 2000 (B) 2001 (C) 2004 (D) 2005

(18) ઉદારીકરણની શરૂઆત ભારતમાં કઈ સાલથી થઈ ?
(A) 1951 (B) 1991 (C) 2001 (D) 2005

(19) ભૌતિક સંસ્કૃતિમાં સમાવેશ થાય છે ?
(A) ચિત્રકલા (B) યંત્રો (C) નૃત્યકલા (D) ભાષા

(20) સંસ્કૃતિકરણ માટે શ્રીનિવાસે સૌપ્રથમ કયો શબ્દ પ્રયોજ્યો હતો ?
(A) પશ્ચિમિકરણ (B) ઈસ્લામિકરણ (C) બ્રાહ્મીકરણ (D) ઉદારીકરણ

વિભાગ : B

- **નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ આપો. (દરેકનો 1 ગુણ)** **(10)**

(21) ભારતમાં કેવા પ્રકારનું સાંસ્કૃતિક વૈવિધ્ય જોવા મળે છે ?
(22) વસ્તી માળખામાં કઈ બાબતોનો સમાવેશ થાય છે ?
(23) ભારતમાં મોટાભાગીની આદિવાસી વસ્તી ક્યાં જોવા મળે છે ?
(24) લોક સંસ્કૃતિના અંગો કયા કયા છે?
(25) શીખ ધર્મના પાંચ 'ક' કોને કહે છે?
(26) આદિવાસીઓને બંધારણમાં કયા નામે ઓળખવામાં આવે છે?
(27) ભારતના આદિવાસીઓનાં સંગીતમાં કયાં વાંજિત્રોનો સમાવેશ થાય છે ?
(28) SEWA નું પૂરું નામ જણાવો?
(29) પશ્ચિમીકરણનો ખ્યાલ શ્રીનિવાસે કયા પુસ્તકમાં આપ્યો છે?
(30) સાંસ્કૃતિક પરિવર્તનના પુખ્ય સ્ત્રોત કયાં છે ?

વિભાગ : C

- **નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 10 પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (દરેકના 2 ગુણ)** **(20)**

(31) ભારતના વિકાસમાં કઈ કઈ સમસ્યાઓ અવરોધક છે ?
(32) ભારતના નાગરિક એવોર્ડ કયા કયા છે?
(33) ભારતમાં બોલાતી કોઈપણ પાંચ ભાષાના નામ જણાવો.
(34) ગૌતમ બુદ્ધના જીવનની ત્રણ મહત્ત્વપૂર્ણ ઘટનાઓ કઈ છે ?
(35) ખ્રિસ્તી ધર્મના મુખ્ય સિદ્ધાંતો કયાં છે ?
(36) ટોટેમવાદ એટલે શું?
(37) જાદુ ના પ્રકાર જણાવો.
(38) ભારતની કોઈ ચાર આદિમજાતિના નામ આપો.
(39) ગાંધીજીએ મહિલા સશક્તિકરણનું સામાજિક મહત્ત્વ કઈ રીતે સમજાવ્યું હતું ?
(40) ભારત અને ગુજરાતમાં ઈ.સ. 2011ની વસ્તી ગણતરી પ્રમાણે ગ્રામીણ અને શહેરી લિંગ

438

પ્રમાણ જણાવો.

(41) ભારતના બંધારણમાં આર્ટિકલ 14, 15, 16 શું સૂચવે છે ?

(42) પ્રભાવિજ્ઞાતિના માપદંડો જણાવો.

(43) પશ્ચિમિકરણમાં કઈ ત્રણ બાબતોનો સમાવેશ થાય છે?

(44) સંસ્કૃતિમાં કઇ બાબતોનો સમાવેશ થાય છે ?

વિભાગ : D

- **નીચેના 14 પ્રશ્નોનો માંથી કોઈપણ 10 પ્રશ્નોના મુદાસર જવાબ આપો (દરેકના 3 ગુણ) (30)**

(45) ભારતનુ ધાર્મિક વૈવિધ્ય સમજાવો.

(46) લોકશાહી પ્રણાલી, રાષ્ટ્રીય પર્વ અને રાષ્ટ્રીય સન્માન કેવી રીતે રાષ્ટ્રીય એક્તા સર્જવામાં મદદ કરે છે તે સમજાવો.

(47) ''વાહન વ્યવહાર અને સંદેશા વ્યવહારનાં સાધનો રાષ્ટ્રીય એક્તા સર્જવામાં મદદ કરે છે.'' સમજાવો.

(48) હિંદુ સમુદાયની સમજૂતી આપો.

(49) આદિવાસી સમુદાયની વિસ્તૃત સમજ આપો.

(50) પછાતપણાનાં મુખ્ય માપદંડો જણાવો.

(51) ગુજરાતમાં અન્ય પછાતવર્ગો વિશે નોંધ લખો.

(52) અનુસૂચિત જાતિની બંધારણીય જોગવાઈઓ જણાવો.

(53) મહિલાઓના બંધારણીય અધિકારો જણાવો.

(54) મહિલા સશક્તિકરણના લક્ષણો જણાવો.

(55) રાષ્ટ્રીય એક્તાનાં સહાયક પરિબળોનાં કોઈપણ ત્રણની ચર્ચા કરો.

(56) ઉદારીકરણના લાભ જણાવો.

(57) પશ્ચિમિકરણના પાસા ટૂંકમાં વર્ણવો.

(58) સાંસ્કૃતિક પરિવર્તનનો અર્થ આપી તેનાં લક્ષણો જણાવો.

વિભાગ : E

- **નીચેના 6 પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 4 પ્રશ્નોના જવાબ આપો (દરેકના 5 ગુણ) (20)**

(59) ગ્રામસમુદાયનો અર્થ અને લક્ષણો સમજાવો.

(60) અનુસૂચિત જનજાતિની મુખ્ય લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.

(61) સ્ત્રી સશક્તિકરણ ની વ્યાખ્યા આપી તેનું મહત્વ સમજાવો.

(62) વૈશ્વિકીકરણ ના લક્ષણો જણાવો.

(63) ભારતીય સંસ્કૃતિના લક્ષણો સમજાવો.

(64) સ્ત્રી સશક્તિકરણ માટેના મુખ્ય કાર્યક્રમો આપો.

8

Noon

FIRST EXAM - 2025

STD : 12 : મનોવિજ્ઞાન

DATE : 09/10/2025

TIME : 3 HOURS
MARKS : 100

વિભાગ : A

- **નીચેના પ્રશ્નો માટે આપેલા વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર લખો.** **(20)**

(1) ''ધ્યાનની જનની'' તરીકે કોને ઓળખવામાં આવે છે ?

(A) શિક્ષણ (B) જરૂરિયાત (C) ટેવ (D) રસ

(2) ક્યા મનોવૈજ્ઞાનિકે ગંધના છ (6) પ્રકાર આપ્યા છે ?

(A) જે.બી. વોટ્સન (B) ફ્રોઈડ (C) ઈલિઝાબેથ હરલોક (D) હેનિંગ

(3) સામાન્ય રીતે મનુષ્ય કેટલા સુધીની કંપન સંખ્યાનો અવાજ સાંભળી શકે છે ?

(A) 20 થી 20,000 (B) 70 થી 70,000 (C) 22 થી 22,000 (D) 50 થી 50,000

(4) ત્વચા દ્વારા કેટલા પ્રકારનાં સંવેદનોનો અનુભવ થાય છે ?

(A) ત્રણ (B) નવ (C) બે (D) ચાર

(5) શીખેલી પ્રતિક્રિયાની લુપ્તતાને શું કહે છે ?

(A) પ્રબલન (B) વિલોપન (C) ભેદબોધન (D) સામાન્યીકરણ

(6) પ્રયત્ન અને ભૂલ દ્વારા શિક્ષણના પ્રયોગો કોણે કહેલા ?

(A) પાવલોવ (B) સ્કિનર (C) થોર્નડાઈક (D) વોટ્સન

(7) થોર્નડાઈકના બિલાડી પરના પ્રયોગમાં બિલાડીને કેટલા પ્રયત્ને શિક્ષણ મળ્યું હતું ?

(A) છ (B) બાર (C) ચોવીસ (D) અઢાર

(8) કોહલરે ક્યા પ્રાણી પર પ્રયોગો કર્યા હતા ?

(A) ઉંદર (B) બિલાડી (C) કૂતરો (D) ચિમ્પાન્ઝી

(9) બુદ્ધિ અંગેનો ત્રિપરિમાણાત્મક સિદ્ધાંત કોણે દર્શાવ્યો ?

(A) થર્સ્ટન (B) ગિલ્ફર્ડ (C) સ્પીયરમેન (D) ગાર્ડનર

(10) કેટલી બુદ્ધિક્ષમતા ધરાવનાર વ્યક્તિનો સમાવેશ સમાન્ય કક્ષામાં થાય છે ?

(A) 120 થી 130 (B) 90 થી 109 (C) 70 થી 79 (D) 80 થી 89

(11) સ્નેફર્ડ બીનેે બુદ્ધિ કસોટી અંગ્રેજી ભાષામાં સૌ પ્રથમ કોણે આપેલી ?

(A) બીને (B) પ્રો. ટર્મન (C) સાયમન (D) વેક્સલર

(12) બુદ્ધિક્ષમતા માપનનું સૂત્ર કોણે દર્શાવ્યું ?

(A) બીને (B) વેક્સલર (C) સ્ટર્ન (D) રેવન

(13) મનોશારીરિક વર્તનની માનસિક તત્પરતા એટલે શું ?

(A) પ્રક્રિયા (B) મનોવલણ (C) પ્રતિક્રિયા (D) અપેક્ષા

(14) મનોવલણો જન્મજાત નહીં પરંતુ કેવા હોય છે ?

(A) અપેક્ષિત (B) અનિવાર્ય (C) સંપાદિત (D) કાયમી

(15) માનવીના મનમાં રૂઢ થયેલા ખોટા ખ્યાલોને શું કહે છે ?

(A) મનોવલણ (B) પૂર્વગ્રહ (C) અભિસંધાન (D) સામાજીકરણ

(16) વર્તમાનપત્રો, ટેલિવીઝન, ટેલિફોન, મોબાઈલ, ઈન્ટરનેટ વગેરે શેના સાધનો છે ?

(A) સમૂહ માધ્યમ (B) વેચાણ વધારવા (C) ધ્યાન (D) મનોભાર

(17) માનવજાતને ભારતની અપ્રતિમ ભેટ કઈ છે ?

(A) ધ્યાન અને યોગ (B) સંગીત અને નૃત્ય (C) અભિનય (D) વ્યાયામ

(18) તબીબી સંભાળને કયા પ્રકારનું સંસાધન કહી શકાય ?

(A) ભૌતિક (B) વ્યક્તિગત (C) સામાજિક (D) ઉપલબ્ધ સંસાધન

(19) શારીરિક પ્રતિક્રિયાનું મોડેલ કોણે રજૂ કર્યું ?

(A) હાન્સ સેલીએ (B) લેઝારસે (C) કોલમેને (D) કેનને

(20) આંતરિક સહજ પ્રતિક્રિયા કઈ છે ?

(A) હસવું (B) રડવું (C) દોડવું (D) ચાલવું

વિભાગ : B

- **નીચેના પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યમાં ઉત્તર આપો.** **(10)**

(21) 'કડવો સ્વાદ' જીભનાં કયા ભાગથી પારખી શકાય છે ?

(22) મધ્યકર્ણ અસ્થિઓના નામ આપો.

(23) પ્રશિષ્ટ અભિસંધાનનાં મૂળભૂત ખ્યાલો જણાવો.

(24) કારક અભિસંધાનનો ખ્યાલ કોણે આપ્યો છે ?

(25) શાબ્દિક કસોટી કોને કહેવાય ?

(26) વ્યક્તિગત બુદ્ધિકસોટી કોને કહે છે ?

(27) સામાજિકરણ એ શાની પ્રક્રિયા છે ?

(28) મનોવલણ પરિવર્તનનાં અવરોધકો દર્શાવો.

(29) મનોભારક કોને કહેવાય ?

(30) માનસિક સ્વાસ્થ્ય એટલે શું ?

વિભાગ : C

- **નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 10 નાં ટૂંકમાં ઉત્તર આપો.** **(20)**

(31) ધ્યાનનો આધાર શેના પર છે ?

(32) ધ્યાનનાં લક્ષણો જણાવો.

(33) વિધાયક પ્રબલન એટલે શું ?

(34) શિક્ષણની તરાહો સમજાવો.

(35) કારક અભિસંધાનાં પ્રયોગમાં સ્કીનરપેટીની રચના સમજાવો.

(36) બુદ્ધિ અંગેના આધુનિક સિદ્ધાંતો કયા કયા છે ?

(37) માનસિક વયની વ્યાખ્યા આપો.

(38) આંતર વૈયક્તિક બુદ્ધિની સમજૂતી આપો.

(39) મનોવલણનાં સ્વરૂપનાં ચાર મુદ્દા જણાવો.

(40) પ્રચાર દ્વારા મનોવલણ પરિવર્તનનું ઉદાહરણ જણાવો.

(41) પૂર્વગ્રહો સંપાદિત છે. - સમજાવો.

(42) મનોભારના ઉદગમન સ્થાનો જણાવો.

(43) હતાશાની વ્યાખ્યા આપો.

(44) મનોભારને પહોંચી વળવાની પ્રવિધિઓ જણાવો.

5266

વિભાગ : D

- **નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 10નાં મુદ્દાસર ઉત્તર લખો.** **(30)**

(45) શ્રવણ સંવેદનની વિગતવાર સમજૂતી આપો.

(46) નેત્રપટિય વિષમતા સમજાવો.

(47) પ્રત્યક્ષીકરણનાં સંગઠનનાં સિદ્ધાંતમાં સમીપતા અને સમાવેશકતા સમજાવો.

(48) થોર્નડાઈકનો પ્રયોગ સમજાવો.

(49) કોહલરનો ચિમ્પાઝી પરનો એક લાકડી વાળો પ્રયોગ વર્ણવો.

(50) પ્રશિષ્ટ અભિસંધાનમાં 'ઉદ્દીપકનું ભેદબોધન' સમજાવો.

(51) સામાન્ય જનસમુદાયમાં બુદ્ધિલબ્ધિના વર્ગીકરણ (વિતરણ) અને ટકાવારી દર્શાવતું કોષ્ટક જણાવો.

(52) વર્તમાન સમયમાં પ્રતિભાસંપન્ન વ્યક્તિને ઓળખવાની માહિતી મેળવવા કઈ પદ્ધતિઓ પ્રચલિત છે ?

(53) પૂર્વગ્રહ ઘટાડવાની રીતે તરીકે 'બોધાત્મક હસ્તક્ષેપ' સમજાવો.

(54) મનોવલણો જુથવ્યાપી હોય છે. સવિસ્તાર સમજાવો.

(55) કાયદા દ્વારા પૂર્વગ્રહો ઘટાડી શકાય તે ઉદાહરણ આપી સમજાવો.

(56) મનોભારનાં ઉદગમ સ્થાન તરીકે 'રોજિંદી મુશ્કેલીઓ' સમજાવો.

(57) મનોશારીરિક રોગો તરીકે ડાયાબિટીસ સમજાવો.

(58) માનસિક સ્વાસ્થ્યનું સ્વરૂપ સમજાવો.

વિભાગ : E

- **નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ચારનાં સવિસ્તર ઉત્તર આપો.** **(20)**

(59) ધ્યાનનાં વસ્તુલક્ષી નિર્ધારકો ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

(60) દૃષ્ટિ સંવેદનની વિગતે સમજૂતી આપો.

(61) સ્કિનરની સમસ્યા પેટીની રચના સમજાવી પ્રયોગ સમજાવો.

(62) પાવલોવે કરેલો શાસ્ત્રીય અભિસંધાનનો પ્રયોગ વર્ણવો.

(63) ગાર્ડનરનો બહુવિધ બુદ્ધિનો સિદ્ધાંત સમજાવો.

(64) પ્રતિભાસંપન્નનાં લક્ષણો વર્ણવો.

Noon

FIRST EXAM - 2025

STD : 12 : ભૂગોળ

DATE : 11/10/2025 **TIME : 3 HOURS**

MARKS : 100

વિભાગ : A

- **નીચે આપેલા 1 થી 20 હેતુલક્ષી પ્રકારના પ્રશ્નોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો. (દરેકનો 1 ગુણ)** **(20)**

(1) 'ઇતિહાસ ઉપર ભૂમિનો પ્રભાવને' મહત્ત્વ આપનાર ....

(A) કાન્ટ (B) સ્ટ્રોબો (C) બકલ (D) હંટિંગ્ટન

(2) નીચેનામાંથી કયું તત્ત્વ પ્રાકૃતિક પર્યાવરણનું નથી ?

(A) નદીઓ (B) મેદાન (C) પરિવહન (D) જંગલો

(3) ઓપેક સંગઠનનું વડું મથક .....

(A) વિયેના (B) દૂબઈ (C) સિંગાપોર (D) કાઠમંડુ

(4) ભારતનું સૌથી ઓછું જાતિ પ્રમાણ ધરાવતું રાજ્ય

(A) દમણ (B) રાજસ્થાન (C) ઓડીસા (D) હરિયાણા

(5) દેશમાં સૌથી વધારે સાક્ષરતા ધરાવતું રાજ્ય ....

(A) તેલંગણા (B) મહારાષ્ટ્ર (C) સિક્કિમ (D) કેરલ

(6) માનવ વિકાસ અહેવાલના પરામર્શક ભારતીય મૂળના અર્થશાસ્ત્રી....

(A) ઓ.પી .સિંગ (B) જે.સી .ભટનાગર

(C) અમર્ત્ય સેન (D) એચ .એ.પટેલ

(7) નીચેનામાંથી કઈ ખનીજ અધાત્વિક ખનીજ છે ?

(A) તાંબુ (B) સીસુ (C) જસત (D) ગંધક

(8) કેનેડાના ઉત્તર ભાગમાં વસતા લોકો કયા નામે ઓળખાય છે ?

(A) પિગ્મી (B) બુશમેન (C) એસ્કિમો (D) બ્લેક ફ્લોઝ

(9) ઔદ્યોગિક ક્રાંતિની શરૂઆત કયા ખંડમાં થઈ હતી ?

(A) ઉત્તર અમેરિકા (B) એશિયા (C) યુરોપ (D) આફ્રિકા

(10) મલેશિયાના કયા લોકો પ્રાથમિક પ્રવૃત્તિ કરે છે ?

(A) રેડ ઇન્ડિયનસ (B) પાલિયાન (C) સેમાંગ (D) લેપ

(11) સંદેશા વ્યવહારને ખૂબ સરળ બનાવનાર ....

(A) ઇન્ટરનેટ (B) કમ્પ્યુટર (C) દૂરદર્શન (D) રેડિયો

(12) ઇન્ટરનેટની સેવાઓ કયા પ્રકારની પ્રવૃત્તિ ગણાય છે ?

(A) દ્વિતીયક (B) તૃતીયક (C) ચતુર્થક (D) પંચમ

(13) ઉચ્ચકક્ષાના નિર્ણયોકો કઈ પ્રવૃત્તિ સાથે જોડાયેલા ગણાય છે ?

(A) ચતુર્થક (B) પંચમ (C) તૃતીયક (D) પ્રાથમિક

(14) ઇન્ફોર્મેશન ટેકનોલોજી ના આધારે કઈ બાબતનો વિકાસ થયો છે ?

(A) રેડિયો (B) ટીવી (C) હાથ ઘડિયાળ (D) કોમ્પ્યુટર

(15) માનવીને આપી શકાય તેવી સેવાઓને કઈ પ્રવૃત્તિ કહેવાય છે ?

(A) પ્રાથમિક પ્રવૃત્તિ (B) દ્વિતીયક પ્રવૃત્તિ (C) તૃતીયક પ્રવૃત્તિ (D) ચતુર્થક પ્રવૃત્તિ

(16) નીચેનામાંથી કયો દેશ સાર્ક (SAARC) સભ્ય નથી ?
(A) ભૂતાન (B) નેપાળ (C) ચીન (D) પાકિસ્તાન

(17) વિશ્વનો સૌથી વધુ ગીચ રેલમાર્ગ કયો છે.
(A) ચીન (B) બ્રાઝિલ (C) બેલ્જિયમ (D) ભારત

(18) એટલેન્ટિક અને પેસેફિક મહાસાગરને જોડતી નહેર કઈ છે ?
(A) સુએઝ નહેર (B) લિવરપુલ નહેર (C) પનામા નહેર (D) પેસેફિક નહેર

(19) ભારતમાં પ્રથમ બોલતી શ્વેત શ્યામ હિન્દી ફિલ્મ કઈ હતી
(A) આલમ આરા (B) પાકિઝા (C) રાજા હરિશચંદ્ર (D) નરસિંહ મહેતા

(20) ચીન અને દક્ષિણ-પશ્ચિમ એશિયાના મધ્યમાંથી પસાર થતો જૂનો માર્ગ .....
(A) ગ્રાંટ રોડ (B) સમજૌતા માર્ગ (C) રેશમ માર્ગ (D) મહામાર્ગ

વિભાગ : B

- **નીચે આપેલા 21 થી 30 પ્રશ્નોના ઉત્તરો એક બે વાક્યમાં આપો. (દરેકનો 01 ગુણ)** **(10)**

(21) સાંસ્કૃતિક પર્યાવરણમાં કયા તત્વોનો સમાવેશ થાય છે?

(22) સાર્ક સંગઠનનું વડું મથક ક્યાં આવેલું છે ?

(23) કયા સમયગાળાને 'સંશોધન યુગ 'કહેવાય છે?

(24) ભારતના મધ્યમ વસ્તીગીચતાવાળા પ્રદેશોના નામ લખો.

(25) રેન્ડિયર કયા પ્રદેશનું ઉપયોગી પ્રાણી છે ?

(26) ગૃહઉદ્યોગો દ્વારા કઈ ચીજો તૈયાર થાય છે ?

(27) ઇન્ટરનેટના આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યવહારનું ઉદ્દગમ કેન્દ્ર કયો દેશે છે ?

(28) જમીન માર્ગના પેટા વિભાગ જણાવો.

(29) ભારતનો આંતરિક જળમાર્ગ - 1 કઈ નદી પર આવેલો છે?

(30) આદિમ સમાજમાં વ્યાપારના પ્રારંભિક સ્વરૂપની કઈ વ્યવસ્થા હતી ?

વિભાગ : C

- **નીચે આપેલા પ્રશ્ન ક્રમાંક 31 થી 42 સુધીના 12 પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ આઠ (8) પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર લખો. (દરેકના 2 ગુણ)** **(16)**

(31) વર્તનલક્ષી અભિગમ એટલે શું ?

(32) માનવ ભૂગોળ એટલે શું ?

(33) વસ્તી ગીચતા પર અસર કરતા પરિબળો જણાવો.

(34) વ્યાપારી સંઘોની સદસ્યા કઈ બાબતો પર અસર કરે છે ?

(35) ભારતનો આંતરિક વ્યાપાર એટલે શું ?

(36) ફેરીબંદર એટલે શું ?

(37) ડોટરશીપ દ્વારા કઈ કામગીરી કરવામાં આવે છે ?

(38) ફેરબદલી માટેનું બંદર એટલે શું ?

(39) રેલમાર્ગના પ્રકારો જણાવો.

(40) ભારતના સડકમાર્ગ કયા પાંચ વિભાગોમાં વહેંચવામાં આવ્યા છે ?

(41) સંચાર એટલે શું ? તેના મુદ્રિત માધ્યમો જણાવો.

(42) વ્યક્તિગત સંચારના સાધનો જણાવો.

72

વિભાગ : D

- **નીચે આપેલા પ્રશ્ન ક્રમાંક 43 થી 54 સુધીના 12 પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ આઠ (8) પ્રશ્નોના ઉત્તર મુદ્દાસર લખો. (દરેકના 03 ગુણ)** **(24)**

(43) નિશ્ચયવાદ વિચારધારા સમજાવો.

(44) માનવ ભૂગોળના ત્રણ કાર્યો સમજાવો.

(45) ભારતની વસ્તીનીતિમાં સમાવિષ્ટ બાબતો વિશે લખો.

(46) ભારતના ભાષાકિય માળખાને વિસ્તારથી સમજાવો.

(47) મોટા પાયાના ગૃહઉદ્યોગો વિશે નોંધ લખો.

(48) ખેતી આધારિત આનુસંગિક પ્રવૃત્તિઓ જણાવો.

(49) 'ઇન્ફર્મેશન ટેક્નોલોજી' સમજાવો.

(50) ઉચ્ચસ્તરીય સેવાઓ જણાવો.

(51) પાઈપલાઇનના લાભ જણાવો.

(52) સડક માર્ગો નું મહત્વ સમજાવો.

(53) ઇન્ટરનેટ વિશે વિગતે ચર્ચા કરો.

(54) ફિલ્મ ઉદ્યોગ વિશે સમજાવો.

વિભાગ : E

- **નીચે આપેલા પ્રશ્ન ક્રમાંક 55 થી 61 સુધીના સાત પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ પાંચ(5) પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર લખો. (દરેકનો 5 ગુણ)** **(30)**

  નોંધ : પ્રશ્ન નં. 62 નકશાપૂર્તિ ફરજિયાત છે.

(55) માવન ભૂગોળનો અર્થ સમજાવી તેના અભ્યાસ ક્ષેત્રોની ચર્ચા કરો.

(56) માનવ વિકાસ એટલે શું ? તેના માપન વિશે સમજૂતી આપો.

(57) માનવીની આર્થિક પ્રવૃત્તિના પ્રકારો જણાવી પ્રાથમિક પ્રવૃત્તિ સમજાવો.

(58) માનવીની તૃતીયક પ્રવૃત્તિમાં સેવાના મુખ્ય વિભાગો જણાવો.

(59) ભારતનાં વિદેશ વ્યાપારની તરાહ સમજાવો.

(60) ભારતમાં વસ્તી વિતરણની પ્રાદેશિક વિભિન્નતાઓ જણાવો.

(61) કોમ્પ્યુટર ના ઉપયોગો જણાવો.

(62) તમને આપેલા ભારતના નકશામાં નીચેની વિગતો યોગ્યસ્થાને દર્શાવો

(1) સૌથી ઓછી વસ્તીગીચતા ધરાવતું રાજ્ય

(2) સુવર્ણ ચર્તુભૂજ યોજના દર્શાવો.

(3) કર્કવૃત્ત પસાર થતું એક રાજ્ય દર્શાવો.

(4) રાષ્ટ્રીય ધોરીમાર્ગ-8 દર્શાવો.

(5) કંડલા બંદર દર્શાવો.

8

Noon

FIRST EXAM - 2025

STD : 12 : (Comm.)

DATE : 13/10/2025 | **વિષય : સંસ્કૃત** | **TIME : 3 HOURS**

MARKS : 100

વિભાગ : A

- **નીચેના પદ્યખંડનો ભાષાંત કરો (કોપણ બે)** **(8)**

(1) सुषारथिरश्वानिव यन्मनुष्यान्ने नीयतेषऽभीशुवाजिन इव ।
हत्प्रतिष्ठ यदजिर जविष्ठं तन्मे मन: शिवसङ्कल्पमस्तु ।।

(2) भूतै: आक्रम्यमाणोऽपि धीरो दैववशानुगै: ।
तद्वविद्वान न चलेत मार्गदन्वशिक्षं क्षितेर्व्रतम् ।।

(3) दुराचारो हि पुरुषो लोके भवति निन्दित: ।
दु:खभागी च सततं व्याधितोऽल्यायुरेव च ।।

- **નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃતમાં લખો.** **(2)**

(4) के त्रय: नामधारका: सन्ति ? अथवा

(4) क: पुष्पेभ्य: सारम् आददाति ?

- **નીચેની વિવરણાત્મક નોંધ લખો.** **(2)**

(5) जलम् गुरु अथवा

मेघा

- **શ્લોકપૂર્તિ કરો.** **(3)**

(6) मेघां मे वरुणो .... मे स्वाहा ।। अथवा

(6) मोघमन्नं विन्दते .... भवति केवलादी ।।

- **નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ શોધી ઉત્તર લખો.** **(5)**

(7) मानवस्य मन: कीदृशं वर्तते ?

(A) श्रेष्ठम् (B) हृत्प्रतिष्ठिम् (C) शुभम् (D) अशुभम्

(8) वेदाभ्यासो हि .... ।

(A) पञ्चधा (B) द्विधा (C) त्रिधा (D) चतुर्धा

(9) आचार: किं हन्ति ?

(A) यश: (B) अलक्षणम् (C) आयु: (D) धनम्

(10) मीन: कै: मृत्युम् ऋच्छति ?

(A) जलै: (B) सागरै: (C) बडिशै: (D) सरिद्धि:

(11) के निशिता: इषव: इव ध्नन्ति ?

(A) मूठधिय (B) शठा (C) देहिन:शठा (D) भूभृत

વિભાગ : B

- **નીચે આપેલા ગદ્યખંડનો અનુવાદ કરો. (કોઈપણ બે)** **(8)**

(12) प्रजापते: त्रय: पुत्रा: देवा: मनुष्य: असुरा: च आसन् । तेषु देवा: प्रजापति: प्रथमं प्रर्थितवन्त यत् अस्मभ्यं हितकारकम् अक्षरम् उपदिशतु इति । तदा प्रजापति: 'द' इति प्रोक्तवान् । अर्थात् दाम्यत इति। अस्यायमाशय: देवा: संयमं कुर्वन्तु इति प्रजापते: उपदेश: ।

(13) व्याघ्र: उवाच: - शृणु रे पान्थ । प्रागेव यौवनदशायाम् अहम् अतीव दुर्वृत्त: आसम् । अनेक गो - मनुषाणां वधात् मे पुत्रा: मृता: दाराच्च । वंशहीन: चाहं जात: । तत: केनविद्धमिकेण अहम् उपदिष्ट : - दानधर्मं चरतु भवानिति । तदुपदेशात् इदानीम अहं स्नानशील: दाता वृद्ध: गलित नखदन्त: न कथं विश्वासभूमि: ?

(14) एवं हि मन्यते यत् गृहस्थाश्रमस्य नानाविधानी कार्याणि सुशीलाया: सौजन्यशालिन्या: धर्मपत्न्या: मार्गदर्शने सम्पन्नानि भवन्ति । अत: एतादृशे क्रमे तेषु तेषु कार्येषु कन्याया: नेतृत्वं स्यात वरश्च तस्या: अनुकरणं कुर्यात - इत्येवं कर्तव्यमेकं सूचितं भवति । जीवनस्य परार्थे पुरुषस्य मार्गदर्शनामपेक्षितं भवतीति चतुर्थ्या प्रदक्षिणायां वर: अग्रिमो भवति ।

- નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃતમાં લખો. (2)

(15) प्रजापति: कं वर्णं प्रोक्तवान ? अथवा

(15) महर्षिणा क: शप्त: आसीत् ?

- વિવરણાત્મક નોંધ લખો. (2)

(16) प्रदशिक्षणा अथवा सुमन्त्र

- નીચેની ખાલીજગ્યા પૂરો. (3)

(17) सन्ति मे .... राजन् (गुरवो , सुह्रदो)

(18) तस्मै .... ब्राह्मणे नम: (अग्नये , जेष्ठाय)

(19) मुनय: .... सिद्धिं व्रजन्ति । (शमेन , कोपेन)

- નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ શોધી ઉત્તર લખો. (5)

(20) दयाध्वम् इत्यस्य क: अर्थ: ?

(A) दया कुरुत (B) दान कुरुत (C) ध्यानं कुरुत (D) दमनं कुरुत

(21) धीमताम् काल केन प्रकारेण गच्छति ?

(A) व्यसनेन (B) कलहेन (C) काव्य-शास्त्र-विनोदेन (D) क्रीडा विनोदेन

(22) रावणेन किम उपाश्रित्य सीता ह्यता ?

(A) बलम् (B) मायाम् (C) शापम् (D) मोहम्

(23) वालिना क: राज्याद् भ्रंशित ?

(A) भरत: (B) रावण: (C) सुग्रीव: (D) मुनिकुमार:

(24) वैदिकस्य विवाहविधे: आत्मा क: ?

(A) सप्तपदी (B) प्रदक्षिण (C) सहभागित्वम् (D) सर्वप्राणिनां मित्रात

વિભાગ : C

- નીચે આપેલા ગદ્યખંડ વાંચી સંસ્કૃત પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃતમાં આપો. (4)

(25) धन्योऽयं भारतदेशो यत्र काले काले देशसेवायै जनहितार्थं च महापुरुषा: जीवनं समर्पयन्ति । एतादृशेषु एकतम: महर्षि दयानन्द: । अस्ये महर्षे: दयानन्दस्य जन्म सौराष्ट्र देशे राजकोटजनपदस्य टङ्कारानामके ग्रामे अभवत् । तस्य पिता करसन त्रिवेदी च अमृतबेन आसीत् । पिता बाल्यकाले तस्य मूलशङ्कर इति नाम करण अकरोत् ।

(1) भारतदेशे काले काले महापुरुष: जीवने कस्मै समर्पयन्ति ?

(2) महर्षे दयानन्दस्य जन्म कुत्र अभवत् ?

(3) महर्षि दयानन्दस्य पितु: नाम किं आसीत् ?

(4) दयानन्दस्य पूर्वनाम किम् आसीत् ?

• **સમીક્ષાત્મક નોંધ લખો. (કોઈપણ બે)** **(6)**

(26) પ્રજાપતિનો ઉપદેશ 'દ'

(27) લોભવૃત્તિનું પરિણામ.

(28) યક્ષ યુધિષ્ઠિર સંવાદ

• **નીચે આપેલા સંદર્ભ સમજાવો. (કોઈપણ બે)** **(6)**

(29) सर्वत: सारमादधात् पुष्पभ्य: इव षटपद: ?

(30) कथं मारात्मके त्वयि विश्वास ?

(31) दिष्ट्या अनपराद्ध अत्रभवती ।

• **નીચેના વાક્યોને કથાનકના ક્રમ પ્રમાણે લખો.** **(4)**

(32) (A) जयतु भर्तुदारका । (प्रतिहारी , कैकेयी)

(B) का सा विशिष्ट क्रिया ? (यजमान , पुरोहित)

(C) कुत्र तव कङ्कणम् (पक्षिक , व्याघ्र)

(D) किमिदं सप्तपदीति ? (पुरोहित , यजमान)

વિભાગ : D

• **નીચેનો ફકરો વાંચી પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃતમાં લખો.** **(4)**

(33) एकस्मिन् वने एक: मूषक: सुप्तस्य सिंहस्य केशान् अकृतन्त । सिंह, तम् अपराधिनम् हन्तुम इच्छति स्म । तदा मूषक: प्राणदानाय सिंह प्रार्थयत । स: कृपया तम् अमुद्यत । एकदा स: सिंह: जाले निपतित: मूषक: स्वतीक्ष्ण दन्तै: जालं छित्वा सिंहम् अमुञ्चत । क्षुद्रजीवा अपि समये महत् कार्य कुर्वन्ति ।

(1) मुषक: कस्य केशान् अकृतन्त ?

(2) सिंहम् प्राणदानाय क: प्रार्थयत् ?

(3) सिंह कुत्र निपतित: ?

(4) मूषक: सिहम् कथम् अमुग्च ?

• **પ્રશ્નોના ઉત્તર માતૃભાષામાં લખો. (ગમે તે ત્રણ)** **(6)**

(34) સંદેહની બાબતમાં મુસાફર શું વિચારે છે ?

(35) કોણ માત્ર નામ ધારણ કરે છે ?

(36) ભૂમિથી ભારે અને આકાશથી ઊંચું કોણ છે ?

(37) દેવઓએ 'દ' વર્ણનો 'દમન કરો' અર્થ શા માટે લીધો ?

• **અર્થવિસ્તાર કરો.**

(38) समृद्धकामो हीनो वा नारायणपरो मनु: ।
नोत्सर्पेत न शुष्येत सरिद्धि: इव सागर: ।।

अथवा

(38) अणुभ्यश्च महद्भश्च शास्त्रेभ्य: कुशलो नर: ।
सर्वत: सारभादद्यात् पुष्पेभ्य: इव षट्पद: ।।

• **નીચેની ખાલી જગ્યા પૂરો.** **(3)**

(39) मानवस्य मन: .... वर्तते । (हृत्पर्तिष्ठम् , शुभम्)

(40) वेदाभ्यासे हि .... । (चतुर्था , पञ्चधा)

(41) सप्तपदी वैदिकस्य .... आत्मा । (विवाहविधे: , यज्ञोण्वीतविधे:)

Noon

FIRST EXAM : 2025

STD : 12 : HINDI

DATE : 14/10/2025 | TIME : 3 HOURS | MARKS : 100

विभाग : A : गद्य विभाग

निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर दिए गए विकल्पों में से चुनकर लिखिए। **(8)**

(1) सोमाबुआ की छोटी-सी डिबिया में कितने रूपए थे ?

(A) सात रूपए (B) नौ रूपए (C) दो रूपए (D) चार रूपए

(2) लेखक के पिताजी घर बनाने के लिए कहाँ से चिकनी मिट्टी लाते थे ?

(A) आँबा तालाब (B) सरोवर (C) नदी (D) हँस तालाब

(3) गांधीजी को सिकरम में कहाँ बैठाया गया ?

(A) यात्रियों के पास (B) गोरे के पैरों में

(C) कोचवान की बगल में (D) सबके पीछे

(4) वंशीधर को पंडित अलोपीदीन ने कौन-से पद पर नियुक्त किया ?

(A) दारोगा (B) वकील (C) जज (D) स्थायी मैनेजर

(5) पंडितजीने वंशीधर के लिए कितना वार्षिक वेतन नियुक्त किया था ?

(A) दो हजार (B) पाँच हजार (C) दस हजार (D) छ हजार

(6) घर बेचने से पहले लेखक और उनके भाइयों ने क्या सोचा ?

(A) गाँव के घर को ठीक करवाने का (B) गाँव के घर को रंग लगाने का

(C) गाँव के घर में सहपरिवार रहने का (D) गाँव के घर को गिराने का

(7) सोमाबुआ कैसी है ?

(A) परित्यकता (B) तीनों सही हैं (C) बुढ़िया (D) अकेली

(8) गांधीजी के पास किसका टिकट था ?

(A) दिल्ली का (B) कोचरब का (C) सिकरम का (D) ट्रेन का

रचना के साथ योग्य पात्र का जोडा मिलाकर लिखिए। **(2)**

अ	ब
(9) चार्ल्सटाउन से जोहनिसबर्ग	(1) हबीब तन्वीर
(10) कारतूस	(2) महात्मा गांधी
	(3) वृद्ध मुंशीजी

निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर एक-एक वाक्य में लिखिए। **(4)**

(11) सोमाबुआ के पति कितने महिने तीर्थस्थानों पर रहते थे ?

(12) वंशीधर की माता की कौन-सी कामना मिट्टी में मिल गई ?

(13) रेडियम से कितने प्रकार की किरणें निकलती हैं ?

(14) वंशीधर रात को कौन-सी नदी पर गए ?

निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर दो-तीन वाक्यों में लिखिए। (किन्हीं तीन) **(6)**

(15) हिन्दुस्तानी भाईयों ने गांधीजी से क्या कहा ?

(16) पण्डित अलोपदीन को क्यो हिरासत में लिया गया ?

(17) सोमाबुआ ने अंगूठी क्यो बेच दी ?

(18) वृद्ध मुंशीजी क्यों फूले न समाये ?

(19) लेखक का पुराना घर कैसे बनाया गया था ?

निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर पांच-छः वाक्यो में लिखिए । **(5)**

(20) पंडित अलोपीदिन के व्यक्तित्व का परिचय लिखिए ।

अथवा

(20) गोरे मुखिया और गांधीजी के बीच झगडा क्यों हुआ ?

विभाग : B : पद्य विभाग

निम्नलिखित विकल्पों में से सही विकल्प चुनकर उत्तर लिखिए । **(8)**

(21) गोपियाँ किससे ईर्ष्या करती है ?

(A) राधा से (B) कृष्ण से (C) ग्वाल बालों से (D) बाँसुरी से

(22) कृष्ण कहाँ होली खेलतै है ?

(A) वृंदावन में (B) ब्रज में (C) मेवाड में (D) मुथरा में

(23) मीरा को किसने आने के लिए कहा है ?

(A) कृष्ण ने (B) राधा ने (C) गोपियों ने (D) बाँसुरी ने

(24) कवि ने झुनझुना किसे कहा है ?

(A) नदी को (B) सागर को (C) स्वयं को (D) दूसरों को

(25) भारत का शिररत्न .....

(A) भरत शुभ नाम है (B) वीर बालक निर्भय है

(C) चली जा भाग जा (D) इसी वरभूमि की

(26) बालक भरत किसके आश्रम में पढ रहा था ?

(A) द्रोणाचार्य के (B) दुर्वासा के (C) गौतम के (D) कश्यप के

(27) कवि ने छोटे-छोटे मोती जैसे कणों को मानसरोवर में कहाँ पर गिरते देखा है ?

(A) फूलों पर (B) हरी घास पर

(C) स्वर्ण कमल पर (D) बादलों पर

(28) दरख्तो के तने कैसे होते है ?

(A) नाजुक (B) कठिन (C) गहरें (D) पतले

कविता के साथ कवि का नाम लिखकर जोडा मिलाकर लिखिए । **(2)**

अ	ब
(29) बादल को धिरते देखा है	(1) रसखान
(30) कान्ह भए बस बाँसुरी के	(2) मीराबाई
	(3) नागार्जुन

निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर एक-एक वाक्य में लिखिए । **(4)**

(31) हंस झीलों में क्या खोजते हैं ?

(32) भारत का प्रथम साम्राज्य किसने स्थापित किया ?

(33) कृष्ण किस राग में गीत गा रहे है ?

(34) कलियाँ और वल्लरियाँ किसका हिस्सा हैं ?

1005

निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर दो-तीन वाक्यों में लिखिए। (किन्ही तीन) **(6)**

(35) चीड वन में आँधियों की बात करने से क्या होगा ?

(36) 'बादल को धिरते देखा हैं' कविता के प्रथम चरण में क्या दृश्य हैं ?

(37) कृष्ण कैसे होली खेल रहे है ?

(38) गोपियाँ कृष्ण की बाँसुरी को अपने होठों पर क्यों नहीं रखना चाहती ?

(39) बालक ने क्रोधित सिंहनी से क्या कहा ?

निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर पाँच- छः वाक्यो में लिखिए । **(5)**

(40) कृष्ण के वियोग में गोपियाँ किसका स्वांग रचेगीं ? कैसे ?

अथवा

(40) 'बादल को धिरते देखा हैं' कविता में कवि की सौंदर्य की नैसर्गिकता का वर्णन कीजिए।

विभाग : C : व्याकरण

निम्नलिखित शब्दों के समानार्थी शब्द लिखिए । **(2)**

(41) आविष्कार (42) सहचर

निम्नलिखित शब्दों के विलोम शब्द लिखिए । **(2)**

(43) स्वतंत्र (44) संगति

निम्नलिखित शब्दो के तत्सम् रुप लिखिए। **(2)**

(45) घर (46) आग

निम्नलिखित शब्दों में से प्रत्यय अलग कीजिए। **(2)**

(47) गिरिधर (48) जर्जरित

निम्नलिखित शब्द समूह के लिए एक शब्द लिखिए। **(2)**

(49) सिंदूर रखने की डिब्बी।

(50) जल में उत्पन्न होनेवाली घास।

निम्नलिखित अशुद्ध वाक्य को शुद्ध करके पुनः लिखिए। **(1)**

(51) व्रज में अब केवल बाँसुरी रहेगा ।

निम्नलिखित कहावत का अर्थ लिखिए । **(1)**

(52) आगे कुआँ पीछे खाई

निम्नलिखित मुहावरों का अर्थ देकर वाक्य-प्रयोग में कीजिए। **(4)**

(53) टीका-टिप्पणी करना।

(54) तंग आना ।

निम्नलिखित प्रश्नों के उत्तर एक-दो वाक्य में लिखिए। **(4)**

(55) डाक विभाग कौन-से मंत्रालय के अंतर्गत आता हैं ?

(56) शब्दकोश का उपयोग क्यों किया जाता है ?

(57) किसको दिमाग का मशीनी रूप भी कह सकते है ?

(58) पुस्तकालय पुस्तकों का आलय क्यों हैं ?

विभाग : D : अर्थग्रहण

निम्नलिखित पद्यांश का भावार्थ स्पष्ट कीजिए। **(5)**

(59) होरी खेलत है गिरधारी।
मुरली चंग बजत डफ न्यारौ, संग जुवति ब्रजनारी।
चंदन केसर छिरकत मोहन अपने हाथ बिहारी।
भरि भरि मूठि गुलाल लाल चहुँ देत सबन पै डारी।

58

Noon	FIRST EXAM : 2025	
DATE : 10/10/2025	STD : 12 : GUJARATI	TIME : 3 HOURS MARKS : 100

વિભાગ : A : પદ આધારિત

- **નીચે આપેલ પ્રશ્નોમાં સાચો વિકલ્પ શોધી ઉત્તર લખો.(પ્રત્યેકનો 01 ગુણ) (03)**

1) નળ ક્યા દેશના રાજા હતા ?

(A) નૈષધ (B) કપિલ (C) પાટલીપુત્ર (D) હસ્તીનાપુર

2) કોનું મન હરિલેવા હરિ આવ્યા ?

(A) ધ્રુવનું (B) પ્રહ્લાદનું (C) શુકદેવજીનું (D) મોરધ્વજ રાજાનું

3) કોને વાંચી શકાતું નથી ?

(A) પુસ્તકને (B) નોટને (C) કરમ-નસીબ (D) ડાયરીને

- **નીચેના પ્રશ્નોના માંગ્યા મુજબ હેતુલક્ષી ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેકનો 01 ગુણ) (03)**

4) નરસિંહ મહેતાના પદો કઈ રીતે જાણીતા છે ?

5) 'રામબાણ' કાવ્ય પ્રકાર કયો છે ?

6) દયારામની કઈ ગરબી તમારા અભ્યાસક્રમમાં છે ?

- **નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં ઉત્તર લખો. (દરેકનો 01 ગુણ) (04)**

7) પોતાને વનમાં જવા માટે લક્ષ્મણ ઉર્મિલાને કયું કારણ બતાવે છે ?

8) ભીમક રાજા દેવોને ઓળખવા દમયંતીને શી યુક્તિ બતાવે છે ?

9) ગોપી શેમાં સ્નાન કરવાની ના પાડે છે ? શા માટે ?

10) દાદાએ પુત્રીને શી સલાહ આપી ?

- **નીચેના પ્રશ્નોના ત્રણ- ચાર વાક્યમાં ટૂંકમાં ઉત્તર લખો. (કોઈપણ ત્રણ) (પ્રત્યેકના 02 ગુણ) 06)**

11) પરમાત્મા પૃથ્વી પર કયાં કયાં સ્વરૂપે રહેલા છે ?

12) કવિને બધી કાળી વસ્તુઓમાં કપટનો ભાવ શા માટે જોવા મળે છે ?

13) મીરાંબાઈ ઉપર રાણાજીએ શા માટે ક્રોધ કર્યો ?

14) 'છેલ્લુ દર્શન' એવું કવિ શા માટે કહે છે ?

- **નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર લખો. (કોઈપણ એક) (04)**

15) 'રામબાણ' પદનો મર્મ તમારા શબ્દોમાં લખો.

અથવા

15) નાયિકાએ મોકલેલ સંદેશ લખો.

વિભાગ : B : ગદ્ય આધારિત

- **નીચે આપેલ પ્રશ્નોમાં સાચો વિકલ્પ શોધી ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેકનો એક ગુણ) (03)**

16) ભોજાના વાડા નજીક કઈ નદી વહેતી હતી ?

(A) નર્મદા (B) તાપી (C) હીરણ (D) મહીસાગર

17) ઉછીનું માગનારા ઉછીની વસ્તુ કેવી રીતે વાપરે છે ?

(A) સાચવીને (B) જતનથી (C) જાળવીને (D) બેપરવાહીથી

18) લેખિકાને કાશ્મીરનો સૂર્યોદય કેવો લાગે છે ?

(A) અભિરામ (B) તોફાની (C) શાંત (D) ચંચળ

- **નીચેના પ્રશ્નોના માંગ્યા મુજબ ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેકનો એક ગુણ)** **(03)**

19) વિનોબાના જીવન પ્રસંગોનું કયા નામે સંકલન થયું છે ?

20) 'ઉછીનું માગનારાઓ' ગદ્યનો સાહિત્ય પ્રકાર જણાવો.

21) ઉમાશંકર જોષીનું ઉપનામ જણાવો.

- **નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેકનો એક ગુણ)** **(04)**

22) શ્રી પ્રભાશંકરે પોતાનું રાજીનામું શા માટે આપ્યું ?

23) ભોજાએ રહેઠાણમાં શું બનાવ્યું હતું ?

24) લેખિકાએ અમરનાથ યાત્રા શેના દ્વારા કરી ?

25) વનની વિટંબણાઓ શાના કરતાં સારી હતી ?

- **નીચેના પ્રશ્નોના ત્રણ- ચાર વાક્યમાં ઉત્તર લખો. (કોઈપણ ત્રણ) (પ્રત્યેકના બે ગુણ)** **(06)**

26) શાક સમારતાં- સમારતાં ગાંધીજીએ વિનોબા ને શું કહ્યું ?

27) લેખક પડોશી દંપતીનો આભાર શા માટે માને છે ?

28) હીરાને જોઈ મણિભાઈએ શું આશ્ચર્ય અનુભવ્યું ?

29) પોતાનું શેષ જીવન વનમાં ગાળી યુધિષ્ઠિરને શું કરવું છે ?

- **નીચેના પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર લખો. (કોઈપણ એક)** **(04)**

30) 'ખિજડિયે ટેકરે' પાઠના શીર્ષકની યથાર્થતા ચર્ચો.

અથવા

30) વિનોબાએ ગાંધીજીની કેવી રીતે કસોટી કરી ? તે કસોટીમાં ગાંધીજી કઈ રીતે ખરા ઊતર્યા ?

વિભાગ : C : વ્યાકરણ આધારિત

- **નીચેના સમાનાર્થી શબ્દો સામ સામે જોડીને લખો. (કોઈપણ ચાર)** **(02)**

31) સુભગ	–	રંજ	–	સદન
32) કૌતુક	–	સુંદર	–	દિલગીરી
33) ખડગ	–	આશ્ચર્ય	–	રમણીય
34) ઘર	–	તલવાર	–	નવાઈ
35) ખેદ	–	આવાસ	–	અસિની

- **નીચેના વાક્યમાં રેખાંકિત શબ્દના સ્થાને તેનો વિરોધી શબ્દ લખી વાક્યનો અર્થ બદલાઈ નહીં તે રીતે ફરીથી લખો. (કોઈપણ ચાર) (પ્રત્યેકના0.5 ગુણ)** **(02)**

36) બાળક ઝડપથી સળવતું હતું.

37) નળરાજા સ્વર્ગનું સુખ પામ્યા.

38) વિદ્યાર્થીઓને આખી ગીતા અર્થ સાથે સમજાવી.

39) હું શાંતિનો દાવ ખેલવા બેઠો છું.

40) કાગવણી શકુનમાં ન લાવું.

- **નીચેના શબ્દસમૂહો માટે એક શબ્દ લખો. (કોઈપણ ચાર) (પ્રત્યેકના0.5 ગુણ)** **(02)**

41) શ્રવણ દ્વારા પ્રાપ્ત કરેલું –

42) બ્રહ્મવિદ્યાનું પ્રતિપાદન કરતો ગ્રંથ –

43) ઘરનો સરસામાન –

44) નીલા રંગનું વસ્ત્ર –

45) મર્મ (હૃદય) પરનો પ્રહાર –

- **નીચેના તળપદાં શબ્દોના શિષ્ટ ભાષાના માન્ય અર્થ લખો. (પ્રત્યેકનો 0.5 ગુણ)** **(01)**

46) નો'તો –

47) સાહામી –

- **નીચેના શબ્દોની સાચી જોડણી લખો. (કોઈપણ બે) (પ્રત્યેકનો 0.5 ગુણ)** **(01)**

48) અંતરીકક્ષ –

49) તદૂપરાંત –

50) સુકદેવ –

- **નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર કૌંસમાં દર્શાવેલ સૂચના પ્રમાણે લખો. (કોઈપણ છ, પ્રત્યેકના 0.5 ગુણ) (03)**

51) એનાથી વધારે જીર્ણોદ્ધાર શક્ય જ ન હતો. (વાક્યમાંથી વિશેષણ શોધો)

52) .... નળ ચેષ્ટા કરે, 'લાવ હાર' કંઠે આગળ ધરે. (ખાલી જગ્યામાં યોગ્ય વિશેષણ લખો)

53) ઉછીનું માંગનારા તદ્દન નિર્લજ્જ હોય છે. (વાક્યમાંથી યોગ્ય નિપાત શોધી લખો)

54) મને બોલવાની ટેવ .... પહેલેથી હતી. (ખાલી જગ્યામાં યોગ્ય નિપાત લખો)

55) અમરનાથ જવા માટે અષાઢ કે શ્રાવણ માસ અનુકૂળ રહે છે. (વાક્યમાંથી કૃદંત શોધો.)

56) મારા દાદાની ડેલીએ જઈ કેજે. (વાક્યમાં આપેલ કૃદંત નો પ્રકાર જણાવો)

57) ઉછીનું .... ઉછીનું આપતા નથી. (ખાલી જગ્યામાં યોગ્ય કૃદંત લખો)

- **નીચેના રૂઢિપ્રયોગનો અર્થ આપી, તેનો વાક્યમાં પ્રયોગ કરો. (કોઈપણ બે, પ્રત્યેકનો 01 ગુણ) (02)**

58) ચક્ષ ભરવાં –

59) રોડવી લેવું –

60) જોખી જોખીને બોલવું –

- **નીચેના વાક્યોમાં દર્શાવેલ સૂચના પ્રમાણે ઉત્તર લખો. (કોઈપણ ત્રણ, પ્રત્યેકનો 01 ગુણ)** **(03)**

61) જીવલિ એ નવ જાત બાળકને છાતીએ લીધું. (લેખનરૂઢિની દૃષ્ટિએ સુધારો)

62) બેઠો મહિસ ઉપર કાળીકાળ. (વાક્યમાં ભાષાશુદ્ધિ કરો)

63) આત્મશુદ્ધિ બાહ્ય છોડયે નથી વસ્તુઓ થતી. (વાક્યનો પદક્રમ ગોઠવો)

64) મેં તો કાચમાં કર્યા કમાડ. (વાક્યમાં પ્રત્યય સુધારો)

- **નીચેના સંયુક્ત કે સંકુલ વાક્યોને સાદા વાક્યમાં ફેરવીને લખો. (કોઈપણ બે) (પ્રત્યેકનો 01 ગુણ)** **(02)**

65) સૌને થયું કે આને પણ બોલતાં આવડે છે.

66) સંચો તો અસલ બ્રિટિશ બનાવટનો હતો, પણ મેનાબહેનનો હાથ જાપનીઝ ખરો !

67) જેમ ભગવાન મહાકાલ કરાવે તેમ આપણે કરીએ છીએ.

- **નીચેના સાદા વાક્યોને સંયુક્ત સંકુલ વાક્યોમાં ફેરવીને લખો. (કોઈપણ બે) (દરેકનો 01 ગુણ)** **(02)**

68) તેઓ તો હંમેશા કહ્યા કરતા. હું હજી પૂર્ણ સત્યથી ખૂબ દૂર છું.

69) કોઈ કહેતું હતું. છોકરો મરેલો જ જન્મ્યો હતો.

70) હવે નવું લાવો. મને સાથે લઈ જજો.

વિભાગ : D : અર્થગ્રહણ

- **નીચેનું કાવ્ય વાંચી, તેની નીચે આપેલ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેકનો એક ગુણ)** **(05)**

મારું ખોવાણું રે સપનું,
ક્યાંક જડે તો દઈ દેજો એ બીજાને ના ખપું ....
મારું ખોવાણું રે સપનું
પૂર્વ કહે છે પશ્ચિમ તસ્કર, દક્ષિણ કે' છે ઉત્તર,
વગડો કે' છે ચોર આ વસતિ, કે' છે સાગર
ધરતીને પૂછું તો દે છે નામ ગગનમંડપનું..... મારું
વ્હારે ધાજો જડ ને ચેતન મારી પીડ પિછાની
અણુ અણુ સાંભળજો મારા સમણાની એંધાણી,
તેજ તણા અંબાર ભર્યા છે નામ નથી ઝાંખનું .... મારું
ખોળે મસ્તર લૈ બેઠી'તી એ દી રજની કાળી
જીવનની જંજાળો સઘળી સૂતી પાંપણ ઢાળી,
નીંદરના પગથાળે કોઈ આવ્યું છાનુંછપનું ...... મારું

– ગની દહીંવાલા

પ્રશ્નો:

71) કવિનું શું ખોવાઈ ગયું છે ?
72) કવિ કોને કોને પૂછે છે ? પ્રત્યેક કોને ચોર ઠરાવે છે ?
73) કવિના સપનાં કેવાં છે ?
74) કવિને એમનુ ખોવાયેલું સપનું ક્યાંથી જડી આવ્યું ?
75) કાવ્યની યોગ્ય શીર્ષક આપો.

- **નીચેનો ગદ્યખંડ વાંચી તેની નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેકનો 01 ગુણ)** **(05)**

વ્યક્તિને માટે શું કે સમાજને માટે શું ? જીવનના ત્રણ પ્રકાર છે. બીજાને મારી જીવવું એ પ્રકાર સર્વત્ર છે જ. આને જીવન ક્લેહ કહે છે. આ પ્રકારથી જીવન ટકે છે. અથવા બહુ બહુ તો વિસ્તાર પામે છે. એટલો જ એમાં લાભ છે, પણ એમાં જીવન સાફલ્ય નથી. બીજો પ્રકાર એ પરસ્પર અહંકારનો છે. દરેક જાતિ, રાષ્ટ્ર કે ધર્મ પોતાની વિશેપતાને કારણે જ એકાંગી હોય છે. એકબીજાના સહકારથી એ એકાંગીપણું મટી જાય છે અને તેથી જીવનનો વિકાસ થાય છે. આમાં જીવનનો ઉત્કર્પ છે, પણ એમાં જીવનની સાર્થકતા નથી દેખાતી. જીવન પણ અંતે આત્મસાક્ષાત્કારનું સાધન જ છે. એ સત્ય ધ્યાનમાં આવ્યા પછી પણ સ્વાર્પણ માટે જીવવું એ મનુષ્ય હૃદયને સ્ફૂરે છે. આ સ્વાર્પણ દ્વારા જે જીવનને લીધે છે તે કંઈ જુદું જ છે અને એ મારફતે જ જીવનનો પરમ ઉદ્દેશ સમજાય છે અને સફળ થાય છે.

– કાકા કાલેલકર

પ્રશ્નો:

76) જીવનના કેટલા પ્રકાર છે ? કયા કયા ?
77) જીવનક્લહ કોને કહે છે ?
78) જીવનનો ઉત્કર્પ શેમાં રહેલો છે ?
79) જીવનની સર્વોચ્ચ સાર્થકતા શેમાં રહેલી છે ?
80) આ ગદ્યખંડની યોગ્ય શીર્પક આપો.

* **નીચેના ગદ્યખંડનો ત્રીજા ભાગનો સંક્ષેપ કરી તેને યોગ્ય શીર્ષક આપો.** **(05)**

81) ''મારી પાસે પણ મારી નાની એવી યોજના છે. તેનો અમલ કરી શકાશે કે કેમ એ હું જાણતો નથી, પણ ચર્ચા માટે હું તમારી સમક્ષ તે રજૂ કરું છું. મારી યોજના શી છે ? પ્રથમ તો માનવજાતને હું 'કોઈનો નાશ ન કરો' એ સિદ્ધાંત સ્વીકારવાનું કહીશ. વિનાશક પદ્ધતિવાળા સુધારકો દુનિયાનું ભલુ કરી શકતા નથી. કોઈપણ વસ્તુ તોડો નહીં, કોઈને ખેંચી કાઢો નહીં, પણ રચનાત્મક કાર્ય કરો. બને તો સહાય કરો, જો તમે ન કરી શકો તો હાથ જોડીને બેસી રહો. અને જે થાય તે જોયા કરો. ભલે તમે મદદ ન કરી શકો પરંતુ હાનિ તો ન જ કરો. કોઈપણ માણસને તે જ્યાં છે તે સાચું હોય અને આ બધી ત્રિજ્યાઓ મારફતે આપણે બધા તેના તરફ દોરવાઈએ છીએ તે સત્ય હોય, તો આટલું ચોક્કસ માનજો કે આપણે એ કેન્દ્રે જરૂર પહોંચવાના. જ્યાં બધી ત્રિજ્યાઓ મળે છે તે કેન્દ્રમાં આપણા બધા ભેદભાવો દૂર થવાના, પણ આપણે ત્યાં ન પહોંચીએ ત્યાં સુધી ભેદભાવ તો રહેવાના જ.''

– સ્વામી વિવેકાનંદ

* **નીચેના ગદ્યખંડને કાળ કથન રીતે પ્રમાણે વિચાર વિકાસના ક્રમમાં ગોઠવી ફરીથી લખો.** **(05)**

82) એ દોરી હલાવે ત્યારે આપણે કૂદવા માંડીએ, ને ખેંચી લે ત્યારે કરંડિયામાં પડ્યા રહીએ. જીવવું મરવું એ તો ભવાનના હાથની વાત છે. હું પણ એ કહેવા જતો હતો. ભગવાન મહાકાલ કરાવે તેમ આપમે કરીએ છીએ. આપણે બધા એ અજબ જાદુગરના હાથનાં રમકડાં છીએ.

વિભાગ : D : લેખન સજ્જતા

83) તમારા શહેરની નગરપાલિકા તરફથી સુગમ સંગીતની સ્પર્ધા યોજવામાં આવી છે. તમે તેમાં ભાગ લેવા ઇચ્છો છો. તે બાબત તમે ઉમેદવારી નોંધાવતી અરજી લખો. **(05)**

* **નીચેના પાઠ્યેતર ગદ્યખંડનું વાદાત્મક ગદ્યમાં રૂપાંતર કરો.** **(05)**

84) મનુષ્યે પોતાના જીવનને શુદ્ધ, સમૃદ્ધ, પ્રસન્ન, ગંભીર અને વૈવિધ્યપૂર્ણ બનાવવા પ્રયાસમાં સંસ્કૃતિ ખીલવી. સંસ્કૃતિની શોભા વિના જીવન કૃતાર્થ થઈ શકે નહીં અને જીવનથી વિમુખ હોય એવી સંસ્કૃતિ વિકૃત તથા પતિત થઈ જાય. જીવન અને સંસ્કૃતિ વચ્ચે યોગ્ય સંબંધ હોય તો જ બંને સમૃદ્ધ થાય.

અથવા

84) નીચે આપેલ શબ્દ યાદીનો ઉપયોગ કરી 80 શબ્દોમાં ભાવાત્મક ગદ્ય લખો.
વૃક્ષનું ઉપકારીપણું, પરહિતકારી, છાંયડો, ફળ, લાકડા, પાન પશુપંખીનું જીવન , વરસાદ , દુષ્કાળ , હરિયાળુ , વૃક્ષનું જતન , વૃક્ષોનું મહત્ત્વ , કાપવા પર પ્રતિબંધ.

* **નીચેનામાંથી કોઈપણ એક વિષય પર આપેલ મુદ્દાઓના આધારે આશરે 250 શબ્દોમાં નિબંધ લખો.** **(10)**

85) શહેરી જીવનની સમસ્યાઓ :
મુદ્દા: પ્રસ્તાવના – શહેરીજ જીવનની મજા – શહેરી જીવનનો બાહ્ય ચળકાટ – શહેરી જીવનની મોટી સમસ્યાઓ – ઉપસંહાર.

અથવા

જીવનમાં શિસ્તનું મહત્ત્વ :
મુદ્દા : પ્રસ્તાવના – શિસ્ત અનિવાર્ય – શિસ્તનું મહત્ત્વ – શિસ્તના પ્રકાર – જ્યાં શિસ્ત ત્યાં પ્રગતિ – શિસ્ત વિનાનું જીવન – ફરજિયાક શિસ્ત – ઉપસંહાર.

અથવા

નારી તું નારાયણી :
મુદ્દા : પ્રસ્તાવના – નારીની આજની સ્થિતિ – પ્રાચીન કાળામાં નારીનું સમાજમાં સ્થાન – ઉપસંહાર.

• • • •

Noon

FIRST EXAM - 2025
STD : 12 : (Comm.)
SUB : ENGLISH

DATE : 06/10/2025 **TIME : 3 HOURS**
MARKS : 100

Section : A

Write whether the sentences are True or False. **(4)**

1. love is freeware.
2. The bankers thought that Walt was a gentleman.
3. Mind, emotions and body work separately.
4. Ants do farming in their own way.

Find and write the nearest meanings. **(3)**

5. Ambush: attack-abundant-abdicate-abolish
6. Hoary: new-modern-novel-ancient
7. Awesome: strange-happy-beautiful-frightening

Select the most appropriate language functions from the brackets and write them against the sentences. **(3)**

(Doer is Not Important, Offering Advice, Showing Result, Making Supposition)

8. Shalini, you look tired. You ought to take rest.
9. Language functions were taught in period of English.
10. Manvik behaves as if he were a politician.

Select and write the most appropriate responses. **(4)**

11. Kalp: Do you know anything about the rules of chess?
    Yagnik: Yes. .... (Habitual Past)
    A. Chess is my favourite time pass.
    B. I used to play chess when I was in school.
    C. I don't like chess
    D. In the past, my friend taught me chess.
12. Sejal: where will you go during the next vacation?
    Tara: .... (Showing Choice)
    A. I love to visit Goa every now and then.
    B. I will like to visit either Manali or Kashmir.
    C. I don't want to go anywhere this vacation.
    D. I would like to join mountain trekking group.
13. Sandhya: I have a problem of stage fear. What is the solution?
    Dhanvi: .... (Giving Suggestion)
    A. You ought to consult your class teacher.
    B. You can take a therapy for it.
    C. You must not go on stage.
    D. You are wasting your time in it.

14. Radhika : what did the teacher say about exam?

Avanika : .... (Reporting)

A. As soon as the announced the exam, the students clapped.

B. The exam will be taken in the next month.

C. The teacher refused to say anything about the exam.

D. The teacher said that exams would be taken in the following week.

Select and write the most appropriate question to get underlined words/ phrase as their answers. **(4)**

15. Dr. Pinakin was a scientist.

A. What was Dr Pinakin?

B. Who was a scientist?

C. Where was Dr Pinakin?

D. How was Dr Pinakin?

16. People go to abroad to earn money.

A. Where do people go to earn money?

B. Who goes abroad to earn money?

C. Why do people go abroad?

D. What do people earn from abroad?

17. Junagadh is 300 kilometres from Ahmedabad?

A. How far is Junagadh from Ahmedabad?

B. How far is Ahmedabad from Junagadh?

C. How long is Junagadh from Ahmedabad?

D. Where is Junagadh?

18. Marmik is going to do his graduation at Amreli.

A. What is Marmik going to do at Amreli?

B. Where Marmik is going to do his graduation?

C. Where is Marmik going to do his graduation?

D. Why is Marmik going to do his graduation?

SECTION : B

Read the extract and answer the question. **(12)**

Customer service Rep: Yes, but remember that you have only the base programme. You need to begin connecting to other HEARTS in order to get upgrades.

19. What should the customer remember?

20. Why should she begin connecting to other HEARTS?

Then there are ants that domesticate 'cows' and 'milk' them! What we have called 'cow' are a kind of green fly. These are found on rose leaves and on the leaves of beans. They give out a sweet honey-like liquid which the ants relish a lot. So, the ants take these green flies to

their nests and keep them there. They feed them, protect them from their enemies; and they 'milk' them, pressing their sides gently and making them give out their honey.

21. Who are cows? Where are they found?

22. How do the ants use these 'cows' ?

The rest is history. Walt's mouse, Mickey, celebrated his 40th birthday in 1968, and a happy 40th it was. A quarter of a billion people saw a Disney movie in 1968, 100 million watched a Disney TV show, nearly a billion read a Disney book or magazine and almost ten million visited Disneyland. And Mickey, as Walt used to say, started it all.

23. How many people visited the Disneyland?

24. What does the paragraph tell us about?

Mind, emotions and body are all closely interlinked and always work together. It helps you distinguish them more clearly if you try to understand them separately. Your mental capacities are your abilities to concentrate, to take in new information, to remember old and new information and to be in a position to think logically.

25. What are closely related? How do they work?

26. What do you mean by 'mental abilities?

Mental quick fixes

Put on some music you like and dance through the room. This creative activity exercises the right side of the brain and rebalance your brain. Get a fish tank and watch the fish swim around languidly. This allows your mind to calm down.

27. What creative activity helps rebalance our brain?

28. What does the activity of observing the fish swimming slowly in a tank do?

I drove the good doctor back to his home he said that Nana was suffering from a sort of dissociative personality disorder. The condition was little understood, he said, there was no sure cure for it.

29. What was Nana suffering from?

30. Was it curable?

Write shortotes focusing the questions. (3)

31. Condition for making love
- what is the condition for love?
- Which are the rules of love?
- Which are the obstacles of love?
- When will we feel love for someone?
- What do you feel after you fall in love?
- What should one do to make love with other?

OR

31. Walt's Mickey Mouse and Disneyland
- Mickey Mouse in 1928
- Made a history in 1968
- Product of Walt's matchless imagination
- Disneyland a story of Walt's unmatched vision and determination
- In July 1955 it opened with a bang
- Nothing else like Disneyland on earth

Fill in the blanks with appropriate words given in the brackets. (3)

(opinion, adamant, emissary)

Nani did her best to make him understand. But he stayed put, __32__ in his thinking. If there was something to be done, his __33__ to be sought, it was us two brother who would go to him as mother's __34__.

SECTION : C

Read the following passage and answer the question. (5)

The king had a beautiful daughter. One day he found out that she had fallen in love with a poor young soldier in his army. The king was very angry. The soldier was arrested and taken to the arena. The princess knew which door concealed the tiger and which one concealed the beautiful girl. However, she was a very jealous princess and did not want the soldier to marry the girl behind the door. Neither did she want to see her lover killed the tiger. When the soldier was brought into the arena he looked up and saw the princess sitting next to her father.

35. With whom had the princess fallen in love?
36. Why was the soldier taken to the arena?
37. Who was very jealous?

Early in the autumn of 1984, my mother began writing the story of her life. She was an energetic woman in her seventies. It was her desire to put down her thoughts and memories in her "MY BOOK". Once she came for dinner and told me that she had to work on her book. I laughed and asked her where the fire was. The fire was inside her. She finished her book in early December. Three days after Christmas, her cancer was discovered and three months later she was dead.

From my mother's book:

I have loved family friend, nature, animals, music and many other things. It will be hard to say good bye to those I love and to the leanly in the world.

38. Which season is mentioned in the passage?
39. Give the name of the book written by the writer's mother.

Read the following passage and writes its summary. Suggest a suitable title to it. **(5)**

40. There was once a King. If anyone committed a serious crime in the kingdom, the king did not condemn him to death. Instead, the criminal would be taken to a large arena. All the people would come to see the show. In the arena there were two doors. Behind one door there was a fierce and hungry tiger. Behind the other there was a beautiful young girl. The man would not know which door was which. He would have to choose one of the two doors. If he chose well, he had to marry the girl. If he chose badly.... the tiger would eat him. The king had a very beautiful daughter. One day he found out that she had fallen in love with a poor young soldier in his army. The king was very angry. The soldier was arrested and taken to the arena.

Read the News clipping and answer the question. **(5)**

Viral Social Media Post Attracts Tourists to Koomapatti, But Safety Concerns Persist

A scenic video of Koomapatti and Pilavakkal Dam in Tamil Nadu went viral, drawing tourists to the region. However, visitors were disappointed as the Forest and Water Resources Departments restricted access due to past drowning incidents and wildlife presence. Locals believe the area has strong tourism potential, with lush landscapes and water bodies, but officials cite safety risks. The park near the dam remains closed, and stealth trekking is the only way to reach some spots. The outgoing Virudhunagar Collector suggested eco-tourism could be a viable solution.

41. What caused the surge in tourism to Koomapatti?
42. Why are tourists being denied access to the park near Pilavakkal Dam?
43. What natural features make Koomapatti attractive for tourism?
44. What suggestion did the Virudhunagar Collector make regarding tourism?
45. How can visitors currently reach the scenic spots shown in the viral video?

Read the stanza and answer the question. **(6)**

The vapours rise
To the morning skies
Clad in a purple glory;
While the love-light glows
On th' Eternal Snows
Upon the summits hoary
And the Himalaya's queen,
Calm and serene,
Returns the heaven's greeting –
In a robes of white,
Bathed in golden light –
Where earth and sky are meeting

46. What is the love-light according to the poet?

47. Which adjectives are used for the Kangchenjunga?

48. Where is the snow?

Remember, no men are strange, no countries foreign
Beneath all uniforms, a single body breathes
Like ours: the land our brothers walk upon
Is earth like this, in which we all shall lie.
They, too, aware of sun and air and water,
Are fed by peaceful harvests, by war's long winter starv'd

49. What does the poet want us to remember?

50. What do we live on?

51. What are we all aware of?

SECTION : D

Do as directed. **(4)**

52. I am sitting at my desk, organizing my thoughts before starting work. Birds are chirping loudly outside, filling the air with a cheerful rhythm. My laptop is running smoothly as I'm exploring new animated icons for my desktop. I'm learning about grammar structures by practicing sentence patterns every day. Meanwhile, my coffee is cooling down while I'm chatting with you.

Start Like This : I was sitting at ....

53. I have completed setting up my animated desktop with a fresh new look. My friends have admired the icons. I have explored multiple customization forums. I have learned many projects. Many users online have appreciated my contributions.

Start Like This : My animated desktop has been completed ....

Render the following dialogue into Indirect speech. **(3)**

54. "Did you call me, Dada?" asked Madhuri.
"What are you doing?" asked Mr. Shah.
"Nothing, what can I do for you, Dada?"
"Come with me to the kitchen; you are taking your supper with me tonight," said Mr. Shah

Complete the sentences using the function given in the brackets. **(5)**

55. Chetan Bhagat is one of the............ (showing comparison)

A. More popular writer today.
B. The most popular writers today.
C. A famous writer in India.
D. Much popular writer now.

246

56. He gave me a key .... (expressing purpose)

A. So that I could open that box.

B. But I can open that box.

C. So, I can open the office in time.

D. With a view to opening the box.

57. Sohan joined neither the computer course ....

(expressing alternative choice)

A. Or any other course in the vacation

B. And went to Vadodara.

C. Nor any other course last year.

D. Went to his native place.

58. My friend looks as if .... (showing supposition)

A. He is a film actor.

B. He can run very fast.

C. He were Virat Kohli.

D. My friend is the most famous person.

59. Rajesh Bhai was my neighbour .... (expressing habitual past)

A. Is used to go for a walk in the morning.

B. Was used to going for a walk every day.

C. Used to watching TV at night.

D. Is used to playing cricket in his school days.

Combine the following sentences and make a meaningful sentence. **(3)**

60. The train is running in time. The announcement said so. The train will come late. The computers are saying so.

Complete the passage choosing the correct option from the bracket. **(4)**

DNA is __61__ (a, an, the) __62__ (much, more most) basic biological material that every human being __63__ (have, has, had). __64__ (each, all, every) cell in a human being has thousands of DNA strands. This DNA is unique.

SECTION : E

65. **Study the following data and describe it in 80 words.** **(5)**

STUDENTS NAME	MARKS IN GUJARATI	MARKS IN ENGLISH	MARKS IN MATHS
SALONI	68	88	56
PRANJAL	72	56	84
DHANVI	65	12	76
SHIVAAY	55	96	55
MANTHAN	87	74	74

Write a paragraph in about 150 words using the key words. (Any one)(8)

66. My Favourite Cartoon Series

(Points: name of some cartoon series – your favourite cartoon series – its characters – your favourite character – the part you like most – what you learn from it)

OR

66. My Grandparents

(Points: Name -age – health – how much time you pass together – visit places like temple, river, garden etc. with them – how you take care of them – what do you learn from them? – how you express you love – how they express their love – conclusion)

OR

66. Love: Mother of all Emotions

(Points: what is love? -life almost dependent – simplifies life – smart gadgets – situation in the past - blessed us with advanced communication – architecture – people getting isolated.)

67. Shree Patel has to deliver a speech during assembly. The subject is " of tree. Write a speech on behalf of her. **(6)**

(Points : Tree – boon for human – relationship – duty towards trees and fyture generation)

Or

67. Prathna Vyas 78, Yogi Bungalow, Shah Road Karsan Nagar Visnagar writes an application for the post of English Teacher to the principal, Valmiki Vidyalaya, Palanpur Draft an application on behalf of her.

68. Nisha Patel (nishapatel@gmail.com) Write an E-mail to her friend Vipul Mehta (vipulm-001@gmail.com) wishing him a best luck for his board examination. Write an email behalf of Nisha. **(5)**

OR

68. Write a report how "The Republic Day" was celebrated in your school.

(Points : where was it celebrated ? – preparation – chief guest – flag hoisting – partriotic song – prize – distribution – sweets were given)

● ● ● ●

Noon

FIRST EXAM - 2025

STD : 12 : નામાનાં મૂળતત્ત્વો

TE : 09/10/2025

TIME : 3 HOURS
MARKS : 100

વિભાગ : A

નીચેના પ્રશ્નોમાં આપેલા વિકલ્પો પૈકી સાચો વિકલ્પ શોધી તેનો જવાબ લખો. (દરેકનો 1 ગુણ) (20)

હંગામી મૂડી પ્રથામાં ભાગીદારના ભાગનો નફો કયા ખાતે કઈ બાજુ લખાય ?
(A) મૂડી ખાતે ઉધાર (B) મૂડી ખાતે જમા (C) ચાલુ ખાતે ઉધાર (D) ચાલુ ખાતે જમા

કયું ખાતું એ નફા નુકસાન ખાતનો જ એક ભાગ છે ?
(A) વેપાર ખાતું (B) મૂડી ખાતું
(C) નફા નુકસાન ફાળવણી ખાતું (D) ચાલુ ખાતું

જો ભાગીદારી કરારપત્રમાં સ્પષ્ટતા ન હોય, તો પેઢીએ ભાગીદારને ધીરેલી લોન પર કેટલા ટકા વ્યાજ ગણાય ?
(A) 6% (B) 9% (C) 12% (D) વ્યાજ ગણાશે નહીં

સામાન્ય રીતે ચાલુ ખાતાની કઈ બાકી હોય છે ?
(A) ઉધાર (B) જમા
(C) ઉધાર કે જમા (D) આપેલ પૈકી એકપણ નહીં

પાઘડી એ .... નું નાણાંકીય મૂલ્ય છે.
(A) રોકાણો (B) ધંધાકીય એકમની પ્રતિષ્ઠા
(C) કાયમી મિલકતો (D) હરીફાઈ

જ્યાં વ્યક્તિગત કૌશલ્ય મહત્ત્વનું હોય ત્યાં પાઘડી .... હોય છે.
(A) વધુ (B) ઓછી (C) શૂન્ય (D) ઋણ

પાઘડીનાં મૂલ્યાંકન સમયે મૂડીકૃત નફાને કોની સાથે સરખાવવામાં આવે છે ?
(A) ધંધાને લેણા (B) ધંધાના દેવા
(C) ધંધામાં રોકાયેલી મૂડી (D) ધંધાની કુલ મિલકતો

પુનઃ મૂલ્યાંકન ખાતાને .... તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે ?
(A) મૂડી અનામત ખાતાં (B) નફા નુકસાન ફાળણી ખાતાં
(C) નફા નુકસાન હવાલાખાતું (D) નફા નુકસાન ખાતાં

પુનર્ગઠન સમયે અનામત ભંડોળની રકમ કયા ખાતે જમા થાય છે ?
(A) નફા નુકસાન ખાતે (B) પુનઃમૂલ્યાંકન ખાતે
(C) નફા નુકસાન ફાળણી ખાતે (D) ભાગીદારના મૂડી/ચાલુ ખાતે

ભાગીદારી પેઢીના પુનર્ગઠન વખતે રોકાણો .... પુનઃમૂલ્યાંકન બાદના પાકા સરવૈયામાં દર્શાવવામાં આવે છે ?
(A) ચોપડે કિંમત (B) પડતર કિંમતે (C) બજાર કિંમતે (D) દાર્શનિક કિંમતે

હિસાબી ધોરણ 26 મુજબ .... પાઘડી ચોપડે દર્શાવી શકાય નહીં.
(A) પાઘડી માટે ખરેખર અવેજ આપેલ હોય તેવી (B) સ્વ મૂલ્યાંકન દ્વારા આંકવામાં આવેલ
(C) (A) અને (B) બંને (D) (A) અને (B) માંથી એકપણ નહીં.

(12) જ્યારે ફક્ત નફા નુકસાનનું જૂનું પ્રમાણ જ આપેલ હોય ત્યારે જૂના ભાગીદારોનું ત્યાગનું પ્રમાણ ....

(A) સરખા હિસ્સે
(B) જૂનું પ્રમાણ
(C) જૂનો ભાગ - નવો ભાગ
(D) શોધી શકાય નહીં.

(13) નવો ભાગીદાર તેના ભાગની પાઘડીની રકમ રોકડમાં લાવે ત્યારે .... ખાતે જમા કરવામાં આવે છે.

(A) રોકડ ખાતે
(B) પાઘડીના પ્રીમિયમ ખાતે
(C) પાઘડી ખાતે
(D) તેનાં મૂડી ખાતે

(14) નિવૃત્ત ભાગીદારને ચૂકવવાની રકમ તેને ચૂકવી શકાય તેમ ન હોય, તો તેની સંમતિથી કયા ખાતે લઈ જવાશે ?

(A) લોનખાતે (B) ચાલુ ખાતે (C) નફા નુકસાન ખાતે (D) બેંક ખાતે

(15) સક્રિય ભાગીદારે જાહેર નોટીસ દ્વારા તેની નિવૃત્તિ અંગેની જાહેરાત કરવી ......

(A) ઇચ્છનીય છે. (B) મરજિયાત છે. (C) ફરજિયાત છે. (D) હિતાવહ છે.

(16) ભાગીદારની નિવૃત્તિ પછી કર્મચારી નફાભાગ ભંડોળ પાકા સરવૈયામાં કેવી રીતે દર્શાવાય છે ?

(A) લેણાં તરીકે (B) દેવાં તરીકે (C) અનામત તરીકે (D) મિલકત તરીકે

(17) માલ મિલકત નિકાલ ખાતાને બીજા ક્યા નામે ઓળખાય છે ?

(A) નફા નુકાસાન હવાલા ખાતું
(B) સંપાદન ખાતું
(C) પુનઃ મૂલ્યાંકન ખાતું
(D) કાચું પુનઃ મૂલ્યાંકન ખાતું

(18) ભાગીદારી પેઢીના વિસર્જન સમયે મિલકતોની ઉપજમાંથી સૌપ્રથમ કઈ ચૂકવણી કરવામાં આવે છે ?

(A) વિસર્જન ખર્ચ
(B) ભાગીદારી પત્નીની લોન
(C) ત્રાહિત પક્ષના દેવાં
(D) ભાગીદારની લોન

(19) ભાગીદારની પત્નીએ સ્ત્રીધનમાંથી આપેલ લોનથી ચૂકવણી ક્યારે થાય ?

(A) સામાન્ય દેવાં પહેલાં
(B) સામાન્ય દેવાં પછી
(C) સામાન્ય દેવાં સાથે
(D) બધા જ પ્રકારની ચૂકવણી પછી

(20) વિસર્જનની તારીખે કયા ખાતાની બાકી માલ-મિલકત નિકાલ ખાતે લઈ જવામાં આવતી નથી ?

(A) ફર્નિચર ખાતું (B) બેંક ખાતું (C) રોકાણોનું ખાતું (D) દેવાદાર ખાતું

વિભાગ : B

નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ આપો. (દરેકનો 1 ગુણ) (10)

(21) ભાગીદારી કરારનામું એ પેઢીનું શું ગણાય ?

(22) ભાગીદારો વચ્ચે લેખિત કરાર ન હોય, તો વહીવટી પ્રશ્નોનો નિકાલ કઈ રીતે થાય છે ?

(23) પાઘડી પાકા સરવૈયામાં ક્યાં મથાળા હેઠળ દર્શાવવામાં આવે છે ?

(24) અધિક નફો એટલે શું ?

(25) પુનઃમૂલ્યાંકન ખાતું એટલે શું ?

(26) જો ત્યાગની ગણતરી કરતી વખતે જવાબ ઋણ (–) આવે, તો શું કહેવાય ?

(27) નવા ભાગીદારને મળતા હક જણાવો.

(28) ભાગીદારની નિવૃત્તિના સંજોગો જણાવો.

(29) મરજિયાત વિસર્જન એટલે શું ?

(30) ભાગીદારી પેઢીના વિસર્જનની રીતો જણાવો.

વિભાગ : C

નીચેના 31 થી 36 પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 4 પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (દરેકના 3 ગુણ) (12)

(31) રામ, લક્ષ્મણ અને સીતા એક પેઢીના ભાગીદારો છે. તા. 1-4-16ના રોજ તેમની મૂડી અનુક્રમે ₹ 40,000, ₹ 30,000 અને ₹ 80,000 હતી. વર્ષના અંતે નફાની વહેંચણી કર્યા પછી માલૂમ પડ્યું કે મૂડી પર 12 % વ્યાજ ગણવાનું રહી ગયું છે. ભૂલ સુધારણા નોંધ લખો.

(32) મુકેશનને લત્તાનો ચોથો ભાગ, લત્તાને રફીનો અડધો ભાગ તેમજ આશાને મુકેશ કરતા ત્રણ ગણો ભાગ મળે છે. જો પેઢીનો નફો ₹ 80,000 હોય, તો લત્તાને નફામાંથી કેટલા રૂપિયા મળશે. ગણતરી કરો.

(33) પાઘડીનો અર્થ આપી તેનાં મૂલ્યાંકનને અસર કરતાં પરિબળો સમજાવો.

(34) કોમલ, કૃપા અને કરિશ્મા એક ભાગીદારી પેઢીના ભાગીદારો છે. તેઓ નફા-નુકસાન 3 : 2 : 1 ના પ્રમાણમાં વહેંચે છે. બધા જ ભાગીદારો ભવિષ્યમાં નફા-નુકસાનની વહેંચણીનું પ્રમાણ 5 : 3 : 2 કરવાનું નક્કી કર્યું. આ માહિતી પરથી ત્યાગના પ્રમાણની ગણતરી કરો.

(35) ભાગીદારી પેઢીના વિસર્જન સમયે પાકા સરવૈયામાં દર્શાવેલ નીચેની બાકીઓનો નિકાલ કેવી રીતે કરશો ?

(1) ઘસારા ફંડ (2) નફા નુકસાન ખાતાની ઉધાર બાકી

(3) કારીગર અકસ્માત વળતર ભંડોળ

(36) નીચેના વ્યવહારોની પેઢીના વિસર્જન સમયે થતી આમનોંધ લખો.

(1) પેઢીની કુલ મિલકતો ₹ 2,00,000 છે, જે પૈકી ચાલુ મિલકતો 40 % છે. (રોકડ ₹ 10,000 સહિત) ચોપડે મૂલ્યની ઉપજ થઈ.

(2) ભૂતકાળમાં માંડી વાળેલી ઘાલખાધ ₹ 11,000 પૈકી ₹ 6,000 વસૂલ મળી.

(3) આવેકવેરાની જવાબદારી ₹ 30,000 ચૂકવવાની થઈ, જે ચોપડે નોંધેલ નથી, જે ચૂકવી આપી.

વિભાગ : D

નીચેના 37 થી 41 પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 3 પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (દરેકના 4 ગુણ) (12)

(37) નીચેની માહિતી પરથી રોનક અને હિતેશની ભાગીદારી પેઢીની પાઘડીની કિંમત અધિક નફાને બે વર્ષની ખરીદીને આધારે નક્કી કરો.

(1) રોકાયેલી મૂડી 8,00,000 (2) અપેક્ષિત વળતરનો દર 12 %

(2) પાછલા વર્ષનો નફો :

વર્ષ	નફો (₹)
2014-15	1,20,000
2015-16	90,000
2016-17	1,50,000

(38) નીચેની માહિતી પરથી મનોજ અને હરીશની ભાગીદારી પેઢીની પાઘડીની કિંમત ભારિત સરેરાશ નફાને મૂડીકૃત કરવાની પદ્ધતિ અનુસાર નક્કી કરો.

(1) ધંધાની મિલકતો ₹ 13,40,000 (2) ધંધાના દેવા ₹ 3,40,000

(3) અપેક્ષિત વળતરનો દર 10 %

(4) પાછલા વર્ષનો નફો :

વર્ષ	નફો (₹)
2012-13	90,000
2013-14	1,00,000
2014-15	1,10,000
2015-16	1,30,000
2016-17	1,50,000

વિભાગ : C

નીચેના 31 થી 36 પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 4 પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (દરેકના 3 ગુણ) (12)

(31) રામ, લક્ષ્મણ અને સીતા એક પેઢીના ભાગીદારો છે. તા. 1-4-16ના રોજ તેમની મૂડી અનુક્રમે ₹ 40,000, ₹ 30,000 અને ₹ 80,000 હતી. વર્ષના અંતે નફાની વહેંચણી કર્યા પછી માલૂમ પડ્યું કે મૂડી પર 12 % વ્યાજ ગણવાનું રહી ગયું છે. ભૂલ સુધારણા નોંધ લખો.

(32) મુકેશનને લત્તાનો ચોથો ભાગ, લત્તાને રફીનો અડધો ભાગ તેમજ આશાને મુકેશ કરતા ત્રણ ગણો ભાગ મળે છે. જો પેઢીનો નફો ₹ 80,000 હોય, તો લત્તાને નફામાંથી કેટલા રૂપિયા મળશે. ગણતરી કરો.

(33) પાઘડીનો અર્થ આપી તેનાં મૂલ્યાંકનને અસર કરતાં પરિબળો સમજાવો.

(34) કોમલ, કૃપા અને કરિશ્મા એક ભાગીદારી પેઢીના ભાગીદારો છે. તેઓ નફા-નુકસાન 3 : 2 : 1 ના પ્રમાણમાં વહેંચે છે. બધા જ ભાગીદારો ભવિષ્યમાં નફા-નુકસાનની વહેંચણીનું પ્રમાણ 5 : 3 : 2 કરવાનું નક્કી કર્યું. આ માહિતી પરથી ત્યાગના પ્રમાણની ગણતરી કરો.

(35) ભાગીદારી પેઢીના વિસર્જન સમયે પાકા સરવૈયામાં દર્શાવેલ નીચેની બાકીઓનો નિકાલ કેવી રીતે કરશો ?

(1) ઘસારા ફંડ (2) નફા નુકસાન ખાતાની ઉધાર બાકી

(3) કારીગર અકસ્માત વળતર ભંડોળ

(36) નીચેના વ્યવહારોની પેઢીના વિસર્જન સમયે થતી આમનોંધ લખો.

(1) પેઢીની કુલ મિલકતો ₹ 2,00,000 છે, જે પૈકી ચાલુ મિલકતો 40 % છે. (રોકડ ₹ 10,000 સહિત) ચોપડે મૂલ્યની ઉપજ થઈ.

(2) ભૂતકાળમાં માંડી વાળેલી ઘાલખાધ ₹ 11,000 પૈકી ₹ 6,000 વસૂલ મળી.

(3) આવેકવેરાની જવાબદારી ₹ 30,000 ચૂકવવાની થઈ, જે ચોપડે નોંધેલ નથી, જે ચૂકવી આપી.

વિભાગ : D

નીચેના 37 થી 41 પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 3 પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (દરેકના 4 ગુણ) (12)

(37) નીચેની માહિતી પરથી રોનક અને હિતેશની ભાગીદારી પેઢીની પાઘડીની કિંમત અધિક નફાને બે વર્ષની ખરીદીને આધારે નક્કી કરો.

(1) રોકાયેલી મૂડી 8,00,000 (2) અપેક્ષિત વળતરનો દર 12 %

(2) પાછલા વર્ષનો નફો :

વર્ષ	નફો (₹)
2014-15	1,20,000
2015-16	90,000.
2016-17	1,50,000

(38) નીચેની માહિતી પરથી મનોજ અને હરીશની ભાગીદારી પેઢીની પાઘડીની કિંમત ભારિત સરેરાશ નફાને મૂડીકૃત કરવાની પદ્ધતિ અનુસાર નક્કી કરો.

(1) ધંધાની મિલકતો ₹ 13,40,000 (2) ધંધાના દેવા ₹ 3,40,000

(3) અપેક્ષિત વળતરનો દર 10 %

(4) પાછલા વર્ષનો નફો :

વર્ષ	નફો (₹)
2012-13	90,000
2013-14	1,00,000
2014-15	1,10,000
2015-16	1,30,000
2016-17	1,50,000

(39) K અને R 4 : 1ના પ્રમાણમાં નફો નુકસાન વહેંચતા ભાગીદારો છે. તેઓએ P ને 1/5 ભાગ આપવાની શરતે નવા ભાગીદાર તરીકે પ્રવેશ આપ્યો. P ના પ્રવેશ વખતે K અને R ના ચોપડે નીચે મુજબની બાકીઓ હતી.

રોકાણ વધઘટ અનામત ₹ 2,500, કામદાર વળતર અનામત ₹ 7,000 , રોકાણો ₹ 20,000 નીચેના સંજોગોમાં આમનોંધ લખો.

(1) જો રોકાણોની બજાર કિંમત નીચે મુજબ હોય,
(A) ₹ 19,500 (B) ₹ 22,000

(2) જો કામદાર વળતરનો દાવો નીચે મુજબ સ્વીકારવામા આવે,
(A) ₹ 6,000 (B) ₹ 8,500

(40) X અને Y 2 : 1 ના પ્રમાણમાં નફો નુકસાન વહેંચતા ભાગીદારો છે. તેઓએ Z ને નવા ભાગીદાર તરીકે પેઢીમાં દાખલ કરે છે. X તેના ભાગમાંથી 1/5 ભાગ, જ્યારે Y તેના ભાગનો 1/5 ભાગ Z ની તરફેણમાં ત્યાગ કરશે. નફા નુકસાનનું નવું પ્રમાણ તથા ત્યાગના પ્રમાણની ગણતરી કરો.

(41) A, B અને C એક પેઢીના ભાગીદારો છે. B નિવૃત્ત થાય છે. પેઢીની પાઘડીનું મૂલ્યાંકન ₹ 60,000 થી કરવામાં આવ્યું. B ની નિવૃત્તિ બાદ A અને C નું નવું નફા-નુકસાનનું પ્રમાણ 7 : 2 નક્કી કરવામાં આવ્યું. પાઘડી અંગેની જરૂરી આમનોંધ લખો.

વિભાગ : E

નીચેના 42 થી 46 પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 3 પ્રશ્નોના માગ્યા જવાબ આપો. (દરેકના 8 ગુણ) (24)

(42) હાર્દિક અને અલ્પેશ એક પેઢીના ભાગીદારો છે. તેમનું નફા-નુકસાનનું પ્રમાણ 5 : 3 છે. તેઓએ નફા-નુકસાન ફાળવણીનું પ્રમાણ બદલીને 3 : 2 કરવા માંગે છે. નીચે આપેલ માહિતી પરથી પેઢીના ચોપડે પુનઃમૂલ્યાંકન ખાતું તથા પુનઃમૂલ્યાંકન બાદનું પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

હાર્દિક અને અલ્પેશની પેઢીનું તા. 31-3-17ના રોજનું પાકું સરવૈયું

મૂડી દેવાં		રકમ ₹	મિલક લેણાં		રકમ ₹
મૂડીખાતા : હાર્દિક	1,10,000		જમીન-મકાન		2,00,000
અલ્પેશ	90,000	2,00,000	યંત્રો		80,000
ચાલુખાતા : હાર્દિક	1,55,000		ફર્નિચર		40,000
અલ્પેશ	1,00,000	2,55,000	રોકાણો		60,000
લેણદારો		35,000	દેવાદાર	30,000	
બેંક ઓવરડ્રાફ્ટ		90,000	– ઘા. અનામત	1,500	28,500
ચૂકવવાના બાકી ખર્ચા		3,500	લેણીહૂંડી		15,000
			મળવાની બાકી આવક		5,000
			રોકડ સિલક		1,10,000
		5,83,500			5,83,500

વધારાની માહિતી :

(1) જમીન-મકાનની કિંમતમાં 25 % નો વધારો કરવાનો છે.
(2) ફર્નિચરની કિંમત 90 % સુધી ઘટાડવી.
(3) યંત્રોની બજાર કિંમત ₹ 72,000 ની છે.
(4) આખર સ્ટોકની ચોપડે કિંમત બજાર કિંમત કરતાં ₹ 10,000 ઓછી છે.
(5) દેવાદારો પર ₹ 3,600 કુલ ઘાલખાધ અનામતની જોગવાઈ રાખવાની છે.
(6) લેણદારોમાંથી ₹ 5,000 ના લેણદારોએ હવે નાણાં ચૂકવવાના નથી.
(7) બેંક ઓવરડ્રાફ્ટનું વ્યાજ ₹ 4,500 ચોપડે નોંધવાનું બાકી છે.

(43) P અને Q 3 : 2 ના પ્રમાણમાં નફો નુકસાન વહેંચતા ભાગીદારો છે. તા. 31-3-2016ના રોજ તેમની પેઢીનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ હતું.

પાકું સરવૈયું

મૂડી દેવાં			રકમ ₹	મિલક લેણાં		રકમ ₹
મૂડી :	P	70,000		જમીન-મકાન		80,000
	Q	50,000	1,20,000	દેવાદારો	22,000	
પ્રોવિડન્ટ ફંડ			18,000	– ઘા. અનામત	2,000	20,000
લેણદારો			22,000	સ્ટોક		36,000
				રોકડ		4,000
				પાઘડી		20,000
			1,60,000			1,60,000

R ને નીચેની શરતોએ નવા ભાગીદાર તરીકે પ્રવેશ આપ્યો.

(1) R મૂડી પેટે ₹ 60,000 રોકડા લાવશે.

(2) પેઢીની પાઘડીની કિંમત ₹ 30,000 નક્કી થઈ.

(3) R તેના ભાગની પાઘડીની રકમ રોકડમાં લાવશે નહીં.

(4) જમીન-મકાનની કિંમત ₹ 90,000 ગણવી.

(5) દેવાદારો પર ઘાલખાધ અનામત 5 % રાખવી.

(6) સ્ટોકની કિંમતમાં ₹ 400 ઘટાડો કરવો.

(7) લેણદારોને ₹ 500 ચૂકવવાના નથી.

(8) નફા નુકસાનનું નવું પ્રમાણ 5 : 2 : 3 નક્કી કર્યું

ઉપરની માહિતી પરથી જરૂરી ખાતા તથા પ્રવેશ બાદનું પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

(44) ટપુ અને સોનુ 1 : 2 ના પ્રમાણમાં નફો-નુસાન વહેંચતા એક પેઢીના ભાગીદારો છે. તા. 31-3-2016 ના રોજનું તેમની પેઢીનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ હતું.

મૂડી દેવાં			રકમ ₹	મિલક લેણાં	રકમ ₹
મૂડી ખાતા:	ટપુ	2,00,000		પાઘડી	54,000
	સોનુ	3,00,000	5,00,000	જમીન-મકાન	3,00,000
નફા-નુકસાન ખાતું			48,000	યંત્રો	1,00,000
લેણદારો			50,000	સ્ટોક	40,000
ઘાલખાધ અનામત			16,000	દેવાદારો	80,000
				રોકડ	40,000
			6,14,000		6,14,000

ઉપરની તારીખે તેઓએ ગોલીને નવા ભાગીદાર તરીકે પ્રવેશ આપ્યો. પ્રવેશની શરતોની મુજબ હતી.

(1) પાઘડીનું મૂલ્યાંકન ₹ 54,000 કરવામાં આવ્યું.

(2) દેવાદારો પર ઘાલખાધ અનામત ₹ 10,000 રાખવી

(3) જમીન-મકાનની કિંમતમાં 10 % વધારો કરવો.

(4) યંત્રોની ચોપડે કિંમતે તેની બજાર કિંમત કરતાં 25 % વધુ છે.

(5) સ્ટોકની કિંમત 10 % ઘટાડવી.

(6) ગોલી નવી પેઢીની ચોખ્ખી મિલકતની 50 % જેટલી રકમ મૂડી તરીકે લાવશે.

(7) ગોલી તેના ભાગની પાઘડીની રકમ રોકડમાં લાવશે.

(8) ટપુ તેના નફાનો 1/3 ભાગ, જ્યારે સોનુ તેના નફાના ભાગમાંથી 1/6 ભાગ ગોલીને આપશે.
જરૂરી ખાતા તથા પ્રવેશ બાદનું પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

(45) કરણ, ફેનિલ અને ફરશીદ તેમની મૂડીના પ્રમાણમાં નફો નુકસાન વહેંચતા ભાગીદાર છે. તારીખ 31-3-17 ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે.

પાકું સરવૈયું

મૂડી દેવાં		રકમ ₹	મિલક લેણાં		રકમ ₹
મૂડીખાતા : કરણ	2,00,000		પાઘડી		40,000
ફેનીલ	1,20,000		જમીન-મકાન		2,00,000
ફરશીદ	80,000	4,00,000	પેટન્ટ		60,000
લેણદાર		16,000	યંત્રો		80,000
કામદાર વળતર અનામત		12,000	દેવાદારો	35,000	
કારીગર નફા ભાગ ભંડોળ		30,000	– ઘા. અનામત	5,000	30,000
પ્રોવિડન્ટ ફંડ		45,000	સ્ટોક		53,000
			બેંક		40,000
		5,03,000			5,03,000

ઉપરની તારીખે ફરશીદ નિવૃત્ત થાય છે. ભાગીદારોએ એવું નક્કી કર્યું કે,

(1) કરણ અને ફેનિલનું નવું નફા-નુકસાનનું પ્રમાણ 2 : 3 રાખવું.

(2) પાઘડીનું મૂલ્યાંકન ₹ 80,000 થી કરવું.

(3) પેટન્ટના ₹ 60,000 ચાલુ વર્ષે ચૂકવેલ છે, જે કુલ 4 વર્ષ માટેના છે.

(4) યંત્રો પર 10 % ઘસારો માંડી વાળવો.

(5) દેવાદારોમાંથી ₹ 3,000 ઘાલખાધ માંડી વાળો.

(6) ફરશીદને ₹ 20,000 ચૂકવી આપવા.

(7) સ્ટોકની બજાર કિંમત ₹ 54,000 છે.

(8) નવી પેઢીની કુલ મૂડી જૂની પેઢીની કુલ મૂડી જેટલી જ રાખવી. આ મૂડી કરણ અને ફેનિલ તેમના નવા નફા-નુકસાનના પ્રમાણમાં રાખશે. જરૂરી હવાલા બેંક ખાતા દ્વારા તૈયાર કરવા.

પુનઃમૂલ્યાંકન ખાતું, ભાગીદારોના મૂડી ખાતા, બેંક ખાતું, પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

(46) રોહિત, મોહિત અને વિરાટ 4 : 3 : 2 ના પ્રમાણમાં નફો નુકસાન વહેંચતા ભાગીદારો છે. તારીખ 31-3-2017ના રોજનું તેમની પેઢીનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે.

પાકું સરવૈયું

મૂડી દેવાં		રકમ ₹	મિલક લેણાં		રકમ ₹
મૂડી ખાતાં : રોહિત	1,60,000		પાઘડી		36,000
મોહિત	96,000		જમીન-મકાન		1,50,000
વિરાટ	80,000	3,36,000	યંત્ર		90,000
અનામત ભંડોળ		45,000	સ્ટોક		85,000
કામદાર વળતર અનામત		13,500	દેવાદારો	60,000	
ભાગીદારની લોન :			– ઘાલખાધ અનામત	4,000	56,000
રોહિત	10,000		બેંક		63,000
મોહિત	16,000	26,000	જાહેરાત ઝુંબેશ ખર્ચ		4,500
લેણદારો		64,000			
		4,84,500			4,84,500

5393

તા. 1-4-2017ના રોજ રોહિત નિવૃત્ત થાય છે. નિવૃત્તિની શરતો નીચે મુજબ છે.

(1) જમીન-મકાનની કિંમત ₹ 1,80,000 ગણવી.
(2) યંત્રની કિંમત ₹ 15,000 થી ઘટાડવી.
(3) દેવાદારો પર 10 % ઘાલખાધ અનામત રાખવી.
(4) લેણદારો પૈકી ₹ 5,000 ચૂકવવા પડશે નહીં.
(5) પેઢીનું પાઘડીનું મૂલ્ય ₹ 1,80,000 આંકવું.
(6) મોહિત અને વિરાટનું નવું નફા નુકસાનનું પ્રમાણ 2 : 1 રાખવું.
(7) રોહિતને ₹ 20,000 તરત જ ચૂકવવા અને બાકીની રકમ લોન તરીકે રાખવી.

પુનઃમૂલ્યાંકન ખાતું, ભાગીદારોના મૂડી ખાતાં અને નિવૃત્તિબાદનું પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

વિભાગ : F

નીચે આપેલ પ્રશ્ન નં. 47 અને 48 ના દાખલા ગણો (દરેકના 11 ગુણ) **(22)**

(47) લવ અને કુશ એક પેઢીના ભાગીદારો છે. તેઓ 60 % નફો 3 : 2 ના પ્રમાણમાં અને બાકીનો નફો 2 : 1 ના પ્રમાણમાં વહેંચે છે. નીચે આપેલા પેઢીના તા. 31-3-17ના રોજના કાચા સરવૈયા અને હવાલાઓને પરથી પેઢીનું નફા નુકસાન ફાળવણી ખાતું, ભાગીદારોનાં ચાલુ ખાતા તથા પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

લવ અને કુશની ભાગીદારી પેઢીનું તા. 31-3-17નાં રોજનું કાચું સરવૈયું

ખાતાનું નામ	ઉધાર બાકી ₹	જમા બાકી ₹
લવની મૂડી-ઉપાડ	40,000	1,20,000
કુશની મૂડી-ઉપાડ	12,000	80,000
ચાલુ ખાતા : લવ	–	8,000
કુશ	12,000	–
નફા નુકસાન ખાતું	–	80,000
સ્ટોક (31-3-2017)	72,000	–
અગાઉથી ચૂકવેલ વીમા પ્રીમિયમ	3,200	–
મકાન	1,60,000	–
દેવાદાર અને લેણદારો	80,000	28,000
રોકડ અને બેંક બાકી	4,800	20,000
દેવીહૂંડી	–	14,000
ગીરો લોન	–	1,00,000
પાઘડી	40,000	–
બાકી મજૂરી	–	2,800
મળવાનું બાકી ભાડું	1,600	–
અગાઉથી મળેલ કમિશન	–	800
ઘાલખાધ અનામત	–	8,000
પેટન્ટ્સ	12,000	–
ફર્નિચર	24,000	–
	4,61,600	4,61,600

હવાલાઓ -

(1) મૂડી પર 6 % અને ઉપાડ પર 10 % વ્યાજ ગણવાનું છે.
(2) ચાલુ ખાતાંની શરૂઆતની બાકી પર 10 % લેખે વ્યાજની જોગવાઈ કરો.
(3) કુશને માસિક ₹ 1,800 લેખે પગાર ચૂકવવાનો બાકી છે.
(4) ઉપરના હવાલાઓ નાખ્યા પછી વધતા નફા પર કુશને 10 % લેખે કમિશન આપવાનું છે.

54011

72

(48) શિવ અને શંકર એક પેઢીના ભાગીદારો છે. તા. 31-3-17ના રોજ નીચે આપેલ કાચા સરવૈયા અને હવાલા પરથી પેઢીના વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરો.

શિવ અને શંકરની ભાગીદારી પેઢીનું તા. 31-3-17 નાં રોજનુ કાચું સરવૈયું

ખાતાનું નામ	ઉધાર બાકી ₹	જમા બાકી ₹
મૂડી અને ઉપાડ : શિવ	10,000	1,00,000
શંકર	20,000	1,20,000
શરૂઆતનો સ્ટોક	60,000	–
ખરીદી અને વેચાણ	61,000	80,000
કસ્ટમ ડ્યૂટી	20,000	–
તોલાઈ	1,000	
પ્રોવિડન્ટ ફંડ અને પ્રોવિડન્ટ ફંડમાં ફાળો	1,000	4,000
ડેડ સ્ટૉક	22,000	–
પગાર - મજૂરી	12,000	–
શિવની લોન (તા. 1-7-16થી)	–	20,000
મહાજન લાગો	2,000	–
ફેક્ટરીનું મકાન	1,00,000	–
ફેક્ટરીના મકાન પર ઘસારો	10,000	–
વીમા પ્રીમિયમ	1,200	–
અગાઉથી ચૂકવેલ વીમા પ્રીમિયમ	600	–
ડેમરેજ	200	
રોકડ અને બેંક	6,000	18,000
હૂંડીઓ	30,000	14,000
ગ્રાહકો અને વેપારીઓ	20,000	16,000
વ્યવસાય વેરો	1,000	–
ચૂકવવાનો બાકી પગાર	–	1,400
ઘાલખાધ અને ઘાલખાધ અનામત	1,400	6,000
કુલ સરવાળો	3,79,400	3,79,400

હવાલાઓ :

(1) આખર માલના સ્ટોકની કિંમત ₹ 4,000 છે પરંતુ તેની બજાર કિંમત 20 % ઓછી છે..

(2) ₹ 1,000 નો માલ મળ્યો હતો, પરંતુ ખરીદીનું ભરતિયું ખરીદનોંધમાં લખવાનું રહી ગયું છે.

(3) મૂડી પર 10 % અને ઉપાડ પર 5 % વ્યાજની ગણતરી કરો.

(4) ઘાલખાધ અનામત ₹ 3,000 ની જોગવાઈ કરો તથા દેવાદારો પર વટાવ અનામત 10 % રાખવાનું છે.

(5) શિવે ₹ 1,000 નો માલ અને શંકરે ₹ 2,000 નો માલ અંગત વપરાશ માટે લીધો હતો, જેની નોંધ ચોપડે ઉધાર વેચાણ તરીકે વેચાણનોંધ થઈ છે.

******

5393

FIRST EXAM - 2025

Noon

STD : 12

DATE : 08/10/2025 વાણિજ્ય પત્ર વ્યવહાર અને સેક્રેટરીલ પ્રેક્ટિસ TIME : 3 HOURS

MARKS : 100

વિભાગ : A

- નીચેના પ્રશ્નો માટે આપેલ વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર લખો. (દરેકનો 1 ગુણ) (20)

1. સામાન્ય રીતે બેંકની કઈ સેવા મેળવવા માટે પત્ર લખવાનો હોતો નથી ?
   (A) લોન મેળવવા માટે (B) ખાતુ ખોલાવવા માટે
   (C) ઓવરડ્રાફ્ટ મેળવવા માટે (D) લોકર ભાડે રાખવા માટે
2. બેંક સાથેના પત્રવ્યવહારમાં નીચેની કઈ બાબતોનો ઉલ્લેખ થતો હોય ત્યારે પત્રની ગોપનીયતા જળવાય તે જરૂરી છે ?
   (A) સમય પાલન (B) નાણાકીય (C) નામ સરનામા (D) ખાતા નંબર
3. વેપારીએ નિકાસનો પરવાનો મેળવવા કોની મંજૂરી લેવી પડે છે ?
   (A) ભારત સરકાર (B) રાજ્ય સરકાર (C) વિદેશ સરકાર (D) મહાનગરપાલિકા
4. કર્મચારીઓને વ્યવસ્થાતંત્રએ ઘડેલ આચારસંહિતા વિશેની માહિતીથી માહિતગાર કરવા કયો પત્ર લખાય છે ?
   (A) મેમો (B) પરિપત્ર (C) નોટિસ (D) અરજીપત્ર
5. નોટીસ કેવા પ્રકારની સંચાર વ્યવસ્થા છે ?
   (A) એકમાર્ગી (B) દ્વિમાર્ગી (C) ત્રિમાર્ગી (D) બહુમાર્ગી
6. બઢતીને .... પણ કહી શકાય.
   (A) પ્રગતિ (B) વિકાસ (C) પદોન્નતિ (D) ઉન્નતિ
7. આરોગ્ય સાથે સંકળાયેલી વીમા પોલીસીને કયા નામથી ઓળખવામાં આવે છે ?
   (A) જીવન વીમો (B) મેડિક્લેઈમ વીમો (C) સામાન્ય વીમો (D) પાક વીમો
8. હકના શેર એટલે .....
   (A) કર્મચારીઓને વહેંચણીપાત્ર શેર (B) સ્થાપકોને વહેંચણીપાત્ર શેર
   (C) વર્તમાન શેર હોલ્ડરોને વહેંચણીપાત્ર શેર (D) અવેજ વગરના શેર
9. ભારતમાં કંપનીના કાયદા મુજબ કંપની ફક્ત કયા સ્વરૂપે જ ડિવિડન્ડ વહેંચણી કરી શકે છે ?
   (A) હકના શેર સ્વરૂપે (B) રોકડ સ્વરૂપે (C) બોનસ શેર સ્વરૂપે (D) વચનચિઠ્ઠી સ્વરૂપે
10. લઘુત્તમ ભરણાં માટે બહાર પાડેલ શેરની ઓછામાં ઓછી કેટલા ટકા શેર અરજીઓ મળવી જોઈએ ?
    (A) 75 % (B) 80 % (C) 90 % (D) 95 %
11. શેરબજાર ....
    (A) સટોડિયાઓનું બજાર છે. (B) દેશના વિકાસની પારાશીશી છે.
    (C) રોકડ બજાર છે. (D) માલસામાન બજાર છે.
12. શેર ફેરબદલી વિધિને શેરના સ્વરૂપ અનુસાર કેટલા ભાગમાં વહેંચી શકાય ?
    (A) બે (B) ત્રણ (C) ચાર (D) પાંચ
13. શેરધારક નાદાર જાહેર થાય ત્યારે .....
    (A) ફરજિયાત ફેરબદલી થાય (B) આંશિક ફેરબદલી થાય
    (C) મરજિયાત ફેરબદલી થાય (D) ફેરબદલી ન થાય

14. ડિબેન્ચર એટલે કેવા પ્રકારની મૂડી કહી શકાય ?
(A) વાસ્તવિક મૂડી (B) અવાસ્તવિક મૂડી (C) માલિકીની મૂડી (D) ઉછીની મૂડી

15. કંપની અને ડિબેન્ચર ધારકો વચ્ચેના કરારને શું કહે છે ?
(A) ડિબેન્ચર ટ્રસ્ટ ડિડ (B) વિશ્વાસ સંપાદન કરાર
(C) જામીનગીરી કરાર (D) હિત રક્ષણ કરાર

16. કંપની ડિબેન્ચર પર વળતર તરીકે શું આપે છે ?
(A) ડિવિડન્ડ (B) વ્યાજ (C) પ્રિમિયમ (D) કમિશન

17. શેર ફાળવણી અંગેની નીતિ કોણ નક્કી કરે છે ?
(A) પ્રવર્તકો (B) સંચાલક મંડળ (C) કર્મચારી મંડળ (D) કંપની રજિસ્ટ્રર

18. કંપનીમાં સેવા આપનાર નિષ્ણાંત વ્યક્તિઓને અવેજ આપેલ શેરથી ....
(A) સભ્યપદ મળતું નથી. (B) મેનેજર પદ મળે છે.
(C) સભ્યપદ મળે છે. (D) અંશતઃ સભ્યપદ મળે છે.

19. નીચેના પૈકી કઈ વ્યક્તિ કંપનીનો સભ્ય બની શકે નહીં ?
(A) ભાગીદારી પેઢીનો ભાગીદાર (B) વિદેશી વ્યક્તિ
(C) હિંદુ અવિભક્ત કુટુંબનો કર્તા (D) કરાર કરવા અસમર્થ વ્યક્તિ

20. ગૌણ કંપની કઈ કંપનીનું સભ્યપદ ન મેળવી શકે ?
(A) સરકારી કંપની (B) શાસક કંપની (C) ખાનગી કંપની (D) જાહેર કંપની

વિભાગ : B

- **નીચે આપેલા પ્રશ્ન નં. 21 થી 30ના એક વાક્યમાં જવાબ આપો. (પ્રત્યેકનો 1 ગુણ)** **(10)**

21. બેંક સાથેના પત્રો કેવી શૈલી અને ઢાંચામાં લખવામાં જોઈએ ?
22. સ્થાનિક સંસ્થાઓ સાથેના પત્રો કોને સંબોધીને લખવા જોઈએ ?
23. જાહેર ઉપયોગી સેવાઓ પૂરી પાડતાં વિભાગો કે નિગમોને કોની નાણાંકીય સહાય પ્રાપ્ત થતી હોય છે ?
24. કયા પત્રમાં તારીખ અને સમય ખાસ મહત્ત્વ ધરાવે છે ?
25. આંતર વિભાગીય પત્રવ્યવહાર કયા સ્વરૂપમાં હોય છે ?
26. વીમો એટલે શું ?
27. લોક ઈન પિરિયડ કોને કહેવાય ?
28. ડિમેટ ખાતુ ક્યાં ખોલાવવામાં આવે છે?
29. શેર ફેરબદલી અંગેની નોટિસનો હેતુ કયો છે ?
30. યુદ્ધ કે કટોકટી જાહેર થતાં કઈ વ્યક્તિનું સભ્યપદ સ્થગિત કરવામાં આવે છે ?

વિભાગ : C

- **નીચેના પ્રશ્ન નં. 31 થી 40 સુધીના પ્રશ્નોનામાંથી કોઈપણ 7ના ટુંકમાં જવાબ આપો. (પ્રત્યેકના 2 ગુણ)** **(14)**

31. જાહેર ઉપયોગી સેવાઓમાં કઈ કઈ સેવાઓનો સમાવેશ કરી શકાય ?
32. વીમા કરારમાં પ્રીમિયમ નું શું મહત્વ છે?
33. સામાન્ય વીમામાં કયા કયા વીમાનો સમાવેશ આવે છે ?
34. શેર લિયન કોને કહેવાય ?

35. શેર પ્રમાણપત્રમાં કઈ બાબતો જણાવવામા આવે છે ?

36. મૂર્ત સ્વરૂપના શેરના ભયસ્થાનો કયા છે ?

37. ગીરો ડિબેન્ચર એટલે શું ?

38. ડિબેન્ચર ટ્રસ્ટીની સત્તાઓ જણાવો.

39. કંપની કોને સ્વેટ ઇક્વિટી શેર ફાળવે છે ?

40. રૂપાંતરપાત્ર ડિબેન્ચર ધારક કઈ રીતે સભ્ય બને છે ?

વિભાગ : D

- **નીચેના પ્રશ્ન નં. 41 થી 47 સુધીના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 5 પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (પ્રત્યેકના 3 ગુણ)** **(15)**

41. બેંકને લખલામાં આવતા વિનંતીપત્રોમાં કયા પ્રકારના પત્રોનો સમાવેશ કરવામાં આવે છે. તેની યાદી આપો. (ગમે તે છ)

42. અનિયમિત શેર વહેંચણીના સંજોગો જણાવો.

43. શેરજપ્તીની અસરો જણાવો.

44. શેર ફેરબદલીનુંમહત્વ સમજાવો.

45. એકલ વ્યક્તિ કંપનીના સંદર્ભમાં શેર ફેરબદલીની જોગવાઈ જણાવો.

46. ડિબેન્ચર હોલ્ડરના અધિકારો જણાવો

47. સભ્ય અને શેરહોલ્ડર વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો.

વિભાગ : E

- **નીચેના પ્રશ્ન નં. 48 થી 53 સુધીના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 4 પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ આપો. (પ્રત્યેકના 4 ગુણ)** **(16)**

48. શેર હપતાનો અર્થ આપી શેર હપતા મંગાવવાની વિધિ સમજાવો.

49. શેર વહેંચણી અંગેના કાયદેસરના નિયંત્રણો અને જોગવાઈઓ જણાવો.

50. શેરના કાયદાકીય હસ્તાંતરણના સંજોગો જણાવો

51. શેર અને ડિબેન્ચર વચ્ચેનો તફાવત જણાવો.

52. ડિબેન્ચર ફેરબદલીની વિધિ સમજાવો.

53. કંપનીનું સભ્યપદ કોણ મેળવી શકે ?

વિભાગ : F

- **નીચેના પ્રશ્ન નં. 54 થી 60 સુધીના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ 5 પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. (પ્રત્યેકના 5 ગુણ)** **(25)**

54. ડેબિટ કાર્ડ / એ.ટી.એમ. કાર્ડની સુવિધા મેળવવા અંગેનો પત્ર લખો.

55. તમારા વિસ્તારમાં સિટીબસ સેવા ખૂબ જ અનિયમિતપણે ચાલી રહેલી છે. જેની ફરિયાદ કરતો પત્ર લખો.

56. જાહેર આરોગ્ય ક્ષેત્રે આરોગ્ય વિભાગે કરેલી પ્રશંસનીય કામગીરીને બિરદાવતો પત્ર લખો.

57. સ્વૈચ્છિક સેવા નિવૃત્તિ (વી.આર.એસ.) અંગે વિનંતી કરતો પત્ર લખો.

58. કર્મચારીને બઢતીની જાણ કરતો પત્ર લખો.

59. અરમાન પટેલ વતી વીમા પ્રિમિયમની મુદતમાં ફેરફાર કરવાની વિનંતી કરતો પત્ર વીમા કંપનીને લખો.

60. શેર અરજી અંગેની વિધિ સમજાવો.

30

Noon	**FIRST EXAM - 2025**	
	STD : 12 : અર્થશાસ્ત્ર	
DATE : 07/10/2025		**TIME : 3 HOURS**
		MARKS : 100

વિભાગ : A

- **નીચેના પ્રશ્નો માટે આપેલા વિકલ્પોમાંથી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર લખો. (દરેકનો 1 ગુણ) (20)**

(1) આર્થિક માહિતી અંગેની ડેટા CD કોણ તૈયાર કરે છે ?
(A) ખાનગી પ્રકાશનો (B) શાળાઓ
(C) પ્રયોગશાળાઓ, સંશોધન કેન્દ્રો, સરકાર વગેરે (D) સામાન્ય વ્યક્તિઓ

(2) આલેખ ક્યા પ્રકારના વિતરણ માટે દોરવામાં આવે છે ?
(A) સતત (B) અસતત (C) વિસ્તાર (D) આદર્શ

(3) આજના સમયમાં ઇન્ટરનેટ માટે કયું વિધાન સાચું છે ?
(A) અભ્યાસ માટેનું એક સાધન છે.
(B) અભ્યાસ માટે શિક્ષકની ફરજ બજાવે છે.
(C) શાળાની સંપૂર્ણ અવેજીમાં આવતી સંસ્થા છે.
(D) યુવાનો માટેનું ફક્ત મનોરંજનનું સાધન છે.

(4) 2014માં માનવ વિકાસ આંકની દૃષ્ટિએ વિશ્વમાં પ્રથમ સ્થાન ધરાવનાર દેશ કયો હતો ?
(A) નોર્વે (B) જાપાન (C) અમેરિકા (D) ભારત

(5) માનવ વિકાસ આંકનું મૂલ્ય કેટલું હોય છે ?
(A) શૂન્ય (B) એક (C) શૂન્યથી એક વચ્ચે (D) સો

(6) વિકાસ એક બહુપરિમાણીય પ્રક્રિયા છે આ વિધાન કોણે રજૂ કર્યું છે ?
(A) ટોડેરો (B) કિન્ડલ બર્જર (C) માર્શલ (D) મેકલપ

(7) માંગમાં વૃદ્ધિ થવાને કારણે થતા ભાવ વધારાને કેવો ફુગાવો કહે છે ?
(A) માંગ પ્રેરિત (B) ખર્ચ પ્રેરિત (C) વેતન પ્રેરિત (D) નફા પ્રેરિત

(8) સંસ્કૃત ભાષા પ્રમાણે બેંક શબ્દનો અર્થ શું થાય ?
(A) નાણાનો પુરવઠો (B) મૂડીનો જથ્થો (C) મૂડી રોકાણ (D) વ્યવસાય

(9) ટૂંકાગાળાનું ધિરાણ સૈદ્ધાંતિક રીતે કેટલા સમયગાળા માટેનું હોય છે ?
(A) 1 વર્ષ સુધીનું (B) 1 થી 3 વર્ષ સુધીનું
(C) 1 થી 5 વર્ષ સુધીનું (D) 5 થી 15 વર્ષ સુધીનું

(10) RBIનું રાષ્ટ્રીયકરણ કયા વર્ષમાં કરવામાં આવ્યું ?
(A) 1949 (B) 1969 (C) 1935 (D) 1955

(11) મધ્યસ્થ બેંક એટલે શું ?
(A) ખાનગી બેંક (B) દેશની સર્વોચ્ચ બેંક (C) સહકારી બેંક (D) વિદેશી બેંક

(12) વર્ષ 2013માં ભારતમાં સૌથી ઓછી ગરીબી કયા રાજ્યમાં જોવા મળી હતી ?
(A) ગુજરાત (B) રાજસ્થાન (C) ગોવા (D) બિહાર

(13) અસરકારક માંગના અભાવે કયા પ્રકારની બેરોજગારી સર્જાય છે ?
(A) ઘર્ષણજન્ય (B) મોસમી (C) ચક્રીય (D) પ્રછન્ન

(14) તેંડુલકર સમિતિની ભલામણો મુજબ વર્ષ 2011-12 માટે શહેરી ક્ષેત્રોની ગરીબી રેખા નક્કી કરવા કેટલા રૂપિયા નક્કી કર્યા છે ?

(A) 816 (B) 916 (C) 1000 (D) 2000

(15) ભારતમાં શહેરી ગરીબો માટે પ્રધાનમંત્રી આવાસ યોજના (PMAY) કયા વર્ષમાં શરૂ કરવામાં આવી ?

(A) 2014 (B) 2015 (C) 2009 (D) 2016

(16) ભારતમાં વર્ષ 2014-16 ના સમયગાળામાં કુપોષિત વ્યક્તિઓનું ટકાવારી પ્રમાણ કેટલું છે ?

(A) 23.7 (B) 15.2 (C) 11.2 (D) 20.5

(17) બેરોજગારી ના પ્રકારો નક્કી કરવા માટેના ચાર માપદંડો કોણે રજુ કર્યા છે ?

(A) રાજકૃષ્ણ (B) મહાલનોબીસ (C) રોડાન (D) કેઈન્સ

(18) કયા પ્રકારની ઉત્પાદન પદ્ધતિ બેરોજગારીમાં વધારો કરે છે ?

(A) શ્રમપ્રધાન (B) મૂડીપ્રધાન (C) ખેતપ્રધાન (D) શિક્ષણણપ્રધાન

(19) ''કોઈપણ વ્યક્તિ માત્ર ત્યારે જ બેકાર કહેવાય છે કે જ્યારે તેની કામ કરવાની ઇચ્છા હોવા છતાં કામ મળતું નથી'' આ વ્યાખ્યા કયા અર્થશાસ્ત્રીએ આપી છે ?

(A) પ્રો. પિગુ (B) પ્રો. માર્શલ (C) પ્રો. કેઈન્સ (D) પ્રો. કાઉથર

(20) પ્રવર્તમાન વેતન દરે કામ કરવાની ઈચ્છા, શક્તિ અને તૈયારી હોવા છતાં કામ ન મળે તેવી વ્યક્તિ..

(A) બેરોજગાર (B) ગરીબ (C) ફાજલ (D) કામદાર

વિભાગ : B

• નીચેનાપ્રશ્નોનાઉત્તરએકવાક્યમાંઆપો : (દરેકનો1ગુણ) (10)

(21) આકૃતિ એટલે શું ?

(22) જીવનની ભૌતિક ગુણવત્તાનો આંક કોણે રજૂ કર્યો હતો ?

(23) ખર્ચ પ્રેરિત ફુગાવો કોને કહેવાય ?

(24) બેંકનો અર્થ આપો.

(25) RBI ની સ્થાપના કયા વર્ષમાં કરવામાં આવી હતી ?

(26) સાપેક્ષ ગરીબીને માપવા માટે કઈ પદ્ધતિનો ઉપયોગ થાય છે ?

(27) ભારતમાં જન ધન યોજના ની શરૂઆત ક્યારે કરવામાં આવી ?

(28) કઈ મંદીને વિશ્વ મહામંદી તરીકે ઓળખવામાં આવે છે ?

(29) વિકસિત દેશોમાં સામાન્ય રીતે કેવા પ્રકારની બેરોજગારી જોવા મળે છે ?

(30) પ્રધાનમંત્રી કૃષિ સિંચાઇ યોજનામાં કયું સૂત્ર આપવામાં આવ્યું છે ?

વિભાગ : C

• નીચેનાપ્રશ્નોનાટૂંકમાંઉત્તરલખો : (કોઇ પણ બાર) (દરેકના 2 ગુણ) (24)

(31) અર્થશાસ્ત્રમાં આકૃતિ અને આલેખનું મહત્ત્વ જણાવો.

(32) આકૃતિના પ્રકારો જણાવો.

(33) ઇન્ટરનેટ ટેક્નોલોજીના ઉપયોગના ભયસ્થાનો જણાવો.

(34) રાષ્ટ્રીય આવકના નિર્દેશકની મર્યાદાઓ જણાવો.

(35) અપેક્ષિત આયુષ્ય એટલે શું ?

(36) માથાદીઠ આવકના નિર્દેશકની મર્યાદાઓ જણાવો.

(37) ફુગાવાના લક્ષણો જણાવો.

(38) નાણાંના પ્રકારો જણાવો.

34

(39) નાણાંના વિનિમયના માધ્યમ તરીકે ના કાર્યને ચર્ચો.

(40) રેપોરેટ અને રિવર્સ રેપોરેટ સમજાવો.

(41) નાણાકીય નીતિનાં ગુણાત્મક સાધનો પર નોંધ લખો.

(42) સાપેક્ષ ગરીબીનો અર્થ આપી, ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

(43) ગરીબી રેખાની મર્યાદાઓ જણાવો.

(44) ગરીબીના સામાજીક કારણો જણાવો.

(45) ઘર્ષણજન્ય બેરોજગારીનું અર્થ અને ઉદાહરણ આપો.

(46) ''ભારતમાં શ્રમપ્રધાન ઉત્પાદન પદ્ધતિ વધારે અનુકૂળ છે'' સમજાવો.

વિભાગ : D

- **નચેના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર ઉત્તર લખો : (કોઈ પણ સાત) (દરેકનો 3 ગુણ)** **(21)**

(47) આકૃતિ અને આલેખ વચ્ચેનો તફાવત જણાવો.

(48) અર્થશાસ્ત્રના અભ્યાસમાં ઇન્ટરનેટ ટેકનોલોજીનો ઉપયોગ સમજાવો.

(49) જીવનની ભૌતિક ગુણવત્તા એટલે શું ? તેમાં કઈ બાબતોનો સમાવેશ થાય છે ?

(50) આર્થિક વિકાસના લક્ષણો જણાવો.

(51) નાણાંનો અર્થ આપી તેનાં કાર્યો ટૂંકમાં સમજાવો.

(52) મધ્યસ્થ બેંકના બિનનાણાંકીય કાર્યો જણાવો.

(53) નાણાંના ઉદ્દભવ અને વિકાસ પર ટૂંકનોંધ લખો.

(54) ગરીબી માટેના આર્થિક કારણો સમજાવો.

(55) મહાત્મા ગાંધી રાષ્ટ્રીય ગ્રામીણ રોજગાર ગેરંટી યોજના (મનરેગા)ની માહિતી આપો.

(56) ગરીબીના નિર્દેશકો સમજાવો. (કોઈપણ ત્રણ મુદ્દા)

વિભાગ : E

- **નીચેના પ્રશ્નનોના વિસ્તાર પૂર્વક જવાબ આપો .(કોઈ પણ પાંચ) (દરેકનો 5 ગુણ)** **(25)**

(57) માનવ વિકાસ આંકમાં કઈ કઈ બાબતોનો સમાવેશ થાય છે ? તેની સમજૂતી આપો.

(58) આર્થિક વૃદ્ધિ અને આર્થિક વિકાસનો તફાવત સમજાવો.

(59) સાટા પ્રથાનો અર્થ આપી સાટા પ્રથાની મર્યાદાઓ સમજાવો.

(60) નાણાકીય નીતિના પરિમાણાત્મક સાધનો સવિસ્તાર સમજાવો.

(61) ભારતમાં ગરીબી ઘટાડવાના ઉપાયો ચર્ચો

(62) ભારતમાં ઉદ્દભવતી બેરોજગારીના કારણો જણાવી કોઈપણ પાંચ કારણો વિગતે સમજાવો.

(63) નીચેની આંકડાકીય માહિતીને સાદી સ્તંભ આકૃતિમાં રજૂ કરી તેનું વિશ્લેષણ કરો.

દેશ	રાષ્ટ્રીય આવકની વાર્ષિક ટકાવારી વૃદ્ધિ દર (2014)
નોર્વે	2.2
અમેરિક	2.4
શ્રીલંકા	4.5
ભારત	7.3
પાકિસ્તાન	4.7